

**BELSŐ-PESTI
TANKERÜLETI
KÖZPONT**

**A BELSŐ-PESTI TANKERÜLETI KÖZPONT
ÁLTAL FENNTARTOTT**

**- A FŐVÁROSI ÍTÉLŐTÁBLA 2. PF.21.145/2018/6/I. SZÁMÚ
ÍTÉLETÉBEN ÉRINTETT -**

**INTÉZMÉNYEK DESZEGREGÁCIÓS
INTÉZKEDÉSI TERVE**

Budapest, 2019. április

Belső-Pesti Tankerületi Központ

A Belső-Pesti Tankerületi Központ a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.145/2018/6/I számú ítélete alapján esélyegyenlőségi szakértők bevonásával készítette el az ítéletben érintett intézményekre vonatkozóan a helyzetelemzésen alapuló deszegregációs intézkedési tervét. Intézményfejlesztési intézkedési irányokat, területeket és ezekkel korreláló tevékenységeket fogalmazott meg a feladatellátási helyek számára. Az intézkedési terv beavatkozási célterületei a szegregálódáshoz hozzájáruló valamennyi faktorra, szereplőre fókuszálnak, és egyes célokat, valamint az ezek elérését támogató tevékenységeket határoznak meg.

Az ítéletben szereplő intézmények:

- Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola
- Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola
- Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium
- Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola
- Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az érintett intézmények eddig is sokféle tartalommal és formában tettek azért, hogy oktató-nevelő munkájukban módszertani sokszínűséggel, egyénre szabott fejlesztéssel kompenzálják a hátrányos helyzetű tanulók – elsősorban szocializációs – elmaradását. Magas fokú elhivatottság, differenciált képesség- és kompetenciafejlesztés jellemzi munkájukat, melynek eredményessége csak lassan, évek alatt manifesztálódik. A Belső-Pesti Tankerületi Központ, mint ezen intézmények fenntartója szintén elkötelezett abban, hogy – a hatáskörébe tartozó valamennyi területen – fékezze és gátolja a szegregációs folyamatokat, lehetőségeihez mérten biztosítsa azokat a feltételeket, amelyekkel az intézmények hatékonyabbá tudják tenni deszegregációs törekvéseiket.

Meggyőződésünk, hogy az intézményekkel, szakértőkkel közösen összeállított helyzetelemzés és deszegregációs intézkedési terv végrehajtható, és további segítséget nyújt az intézményekben folyó esélyteremtő pedagógiai folyamatokban. További együttműködésunkat az inkluzivitás iránti változatlan elkötelezettség, nyitottság, elméleti és módszertani megújulás, partnerkapcsolataink bővülése jellemzi. Egyes paraméterek gyors megváltoztatása nem áll módunkban, de hisszük, hogy az iskola, mint a gyermekek, tanulók, sőt gyakran szüleik szocializációjának intézményesített színtere lépésről-lépésre alkalmas és képes az egyéni hátránykompenzálás megsegítésére. Ennek szellemében végezzük közös munkánkat.

Budapest, 2019. április

dr. Tolnai Marianna,
a Belső-Pesti Tankerületi Központ igazgatója

Oktatási Hivatal

H-1055 Budapest, Szalay u. 10-14.

Telefon: (+36-1) 374-2100

www.oktatas.hu

A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása

EFOP-3.1.5-16-2016-00001

Belső-Pesti Tankerületi Központ

Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola

**Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és
Szakközépiskola**

Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium

Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola

**Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti
Iskola**

Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése

EFOP-3.1.5-16-2016-00001

**A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett
intézmények támogatása**

SZÉCHENYI 2020

**MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA**

**Európai Unió
Európai Szociális
Alap**

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A dokumentum az Oktatási Hivatal által gondozott EFOP 3.1.5-16-2016-00001 azonosítószámú „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” című kiemelt projekt keretében készült.

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés.....	3
A. A dokumentum szükségességének indoklása	3
B. A dokumentum jogszabályi háttere.....	4
C. A dokumentum célja.....	8
D. A dokumentum felépítésének indoklása.....	8
E. A dokumentum kapcsolódása az EFOP 3.1.5-16-2016-00001 azonosítószámú kiemelt projekthez	10
F. A dokumentum elkészítésétől várt eredmények.....	10
II. Fogalommagyarázat.....	12
III. A helyzetelemzéshez felhasznált adatokkal kapcsolatos tudnivalók.....	18
IV. A tankerület általános bemutatása	20
A. Népesedési adatok	20
B. A tankerület oktatási környezete	21
1. Intézményhálózat	21
2. Emberi erőforrások	24
V. Tanulói összetétel.....	27
A. A hátrányos helyzetű, kiemelt figyelmet igénylő tanulók megoszlása.....	27
B. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók számának időbeli változása....	29
C. Feladatellátási helyek közötti, illetve feladatellátási helyen belüli szegregáció	31
VI. Tanulói eredményesség.....	34
A. Továbbhaladás és lemorzsolódás	34
1. Középfokú továbbtanulás	34
2. Lemorzsolódás, évismétlés	35
B. Hiányzások	38
C. Kompetenciamérések eredményei.....	40
VII. Összegzés.....	45
VIII. SWOT-analízis	45
IX. Irodalom.....	68

I. Bevezetés

A. A dokumentum szükségességének indoklása

A nemzetközi összehasonlításra is lehetőséget adó mérések eredményei alapján a magyar tanulók eredményei az elmúlt évtizedekben romlottak. Növekszik a gyengén teljesítők (funkcionális analfabéták, elemi matematikai tudással sem rendelkezők) aránya és csökken a kiemelkedő szintű eredményt elérő tanulók aránya (Csapó és mtsai, 2014). A magyar iskolarendszer nemzetközi összehasonlításban gyenge teljesítménye mögött a szakirodalom alapján az iskolarendszer rendkívül erős szelektivitása állhat. A nemzetközi felmérések alapján ugyanis Magyarországon az iskolák közötti különbségek óriásiak, a tanulók közötti társadalmi háttér szerinti válogatás, szelekció rendkívül korán elkezdődik és a teljes köznevelést áthatja. A tanulók teljesítményét jelentős mértékben meghatározza a családi háttér, a magyar iskolarendszer nem képes az esélyek kiegyenlítésére. E mellett alacsony a reziliens, vagyis azon hátrányos helyzetű tanulók aránya, akik kedvezőtlen körülményeik ellenére jól teljesítenek (Csapó és mtsai, 2014). A nemzetközi összehasonlító vizsgálatok szerint a magyar egyike a világ legszelektívebb iskolarendszereinek, nem képes a társadalmi háttérből adódó hátrányok kompenzálására, sőt azokat felerősíti az egyének iskolai, képzési életútja során (Csapó 2002, Csapó és mtsai 2009, 2014, Tóth és mtsai 2010, Fehérvári és Széll 2014, Ostorics és mtsai 2016).

Csapó és mtsai (2014) szerint az alacsony szocio-ökonómiai státusszal rendelkező tanulók többsége a világ minden részén az átlagnál gyengébben teljesít az iskolában. Vannak méltányos iskolarendszerek, melyek támogatják a hátrányok leküzdését, míg a kevésbé méltányos rendszerekben a hátrányos helyzetű tanulók lemaradása megmarad, sőt, az évek során növekszik. Lannert (2015) szerint a méltányosság a minőségi oktatás egyik feltétele. A méltányosság Fehérvári és Széll (2014) alapján nem zárja ki az eredményességet, sőt a szelektivitás csökkentheti a hatékonyságot (Fejes, 2013). Példaként említhető Finnország, ami a PISA-mérések szerint a legkevesbé szelektív iskolarendszerrel rendelkezik, ugyanakkor eredményes (Csapó és mtsai 2009).

A nem méltányos iskolarendszer és az oktatási szegregáció jelensége, tehát nemcsak a társadalmi különbségeket mélyítik, hanem korlátozzák az egyenlő hozzáférést a minőségi oktatáshoz, gyengítik a tanulók eredményességét és végső soron rontják Magyarország versenyképességét. A magyar iskolarendszer nemzetközi összehasonlításban gyenge és romló tendenciát mutató teljesítménye azért is különösen aggasztó, mert az oktatásba való investálás megtérülő befektetés lenne, a társadalom iskoláztatásának gazdasági és társadalmi haszna felbecsülhetetlen (Csapó, 2011).

Magyarországon a végzettség nélküli iskolaelhagyók aránya magasabb az Európai Unió átlagánál. 2017-ban – az európai trendekkel ellentétben – nőtt a hazai korai iskolaelhagyók aránya, vagyis azoké a 18–24 éveseké, akiknek nincs középfokú végzettségük, és a mérés időpontját megelőző négy hétben semmilyen képzésben nem vettek részt.

A végzettség nélküli iskolaelhagyók arányának növekedése Csapó (2011) alapján maga után vonja a társadalmi mobilitás csökkenését, a szegénység újratermelődését és a pedagógusoknál növeli a kiégés esélyét. Ezzel szemben a végzettség nélküli iskolaelhagyók arányának csökkenése esetén a

társadalomban növekszik a magasan képzettek aránya, ami a gazdasági fejlődés alapja. Alacsony lemorzsolódás esetén a társadalmi kohézió javul, a társadalmi különbségek csökkennek, magasabb végzettséggel jobbak a foglalkoztatási esélyek. Csapó (2011) szerint a társadalom iskoláztatásának további előnye, hogy az iskolázott emberek több értéket állítanak elő, inkább képesek az öngondoskodásra és többet fizetnek be a „közös kasszába”. Csapó (2011) alapján ma Magyarországon minden év, amit az anyák iskolában töltenek, átlagosan fél évvel emeli középiskolás korra gyermekeik értelmi fejlettségét, vagyis a jelenleg iskolás korú népesség színvonalasabb oktatása és nevelése egyben a következő generációk művelődésének esélyeit is javítja. E mellett a tanult emberek jobban vigyáznak egészségükre, így nemcsak hosszabb ideig élnek, de tovább maradnak munkaképesek is.

A két tárgyalt jelenség, az oktatási szegregáció és a végzettség nélküli iskolaelhagyás összefügg. Hajdu, Kertesi és Kézdi (2014) alapján egy szegregált közegben oktatott tanuló nagyobb eséllyel lesz végzettség nélküli iskolaelhagyó, mint egy nem szegregált közegben oktatott tanuló. Az oktatási szegregáció általában alacsony oktatási minőséggel és romló tanulói eredményességgel jár együtt. Ez azt jelenti, hogy az iskolai lemorzsolódás csökkentésének alapvető eszköze az oktatási szegregáció mértékének csökkentése. Az egyenlő bánásmód követelményének erősítésére, a lemorzsolódás megelőzésére és az oktatási szegregáció mértékének csökkentésére tehát azért van szükség, hogy a köznevelési intézményekben javuljon az oktatás eredményessége.

A Tankerületi Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és az arra épülő Intézkedési Terv összeállítása is a befogadó, minőségi oktatáshoz való hozzáférést segíti elő és megfelelő elkészítésük várhatóan hozzájárul a tanulói teljesítmények (például az Országos kompetenciamérésen elért eredmények) javításához, az igazolatlan hiányzások, az évismétlések és a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentéséhez.

Az iskolai lemorzsolódás megelőzése és az oktatási szegregáció csökkentése érdekében szükség van arra, hogy tankerületi szinten pontos helyzetfeltárás történjen az esélyegyenlőségi szempontokat fókuszba helyezve. A helyzetelemzés eredménye alapján pedig beavatkozásokat szükséges megfogalmazni az iskolai lemorzsolódás és az oktatási szegregáció csökkentése érdekében.

Magyarországon a hatályos jogszabályok alapvető feladatként deklarálják az egyenlő bánásmód, diszkriminációmentesség, szegregációmentesség és az esélyegyenlőtlenség csökkentése érdekében folytatott esélyteremtő tevékenység tervezését, valamint az ehhez szükséges helyzetkép feltárását települési esélyegyenlőségi programok, tankerületi szintű esélyegyenlőségi intézkedési tervek kidolgozásával és – folyamatos nyomon követéssel és szakaszos korrekció elvégzése mellett – megvalósításával.

A Tankerületi Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés (a továbbiakban: TEH) kiindulópontul szolgál az oktatási esélyegyenlőség előmozdítását szolgáló beavatkozások és fejlesztések tervezéséhez, illetve a 229/2012. (VIII. 28) Korm. rendelet 21. § (1)-(2) által előírt Tankerületi Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv (a továbbiakban: TEIT) készítéséhez.

B. A dokumentum jogszabályi háttere

1) A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet

21. § (1) A tankerületi központ a települési önkormányzat – az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény alapján elkészített – helyi esélyegyenlőségi programját is figyelembe véve megalkotja a tankerületi szintű esélyegyenlőségi intézkedési tervet az állami köznevelési feladatellátás vonatkozásában, melyet megküld a Klebelsberg Központnak (a továbbiakban: oktatási központ).

(2) Ha a tankerületi központ a települési önkormányzat esélyegyenlőségi programjának módosításáról kap tájékoztatást, az (1) bekezdés szerinti esélyegyenlőségi intézkedési tervét harminc napon belül – de tájékoztatás hiányában is legalább háromévente – felülvizsgálja. Ha a tankerületi központ a felülvizsgálat alapján az intézkedési tervét módosította, a módosított intézkedési tervét tizenöt napon belül megküldi a települési önkormányzatnak, az oktatási központnak.

55. § A tankerületi központ 2018. április 30-ig megküldi esélyegyenlőségi intézkedési tervét a 21. § (1) bekezdésben meghatározott szervezeteknek.

2) Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény külön fejezetben részletezi az egyenlő bánásmód követelményeit az oktatással-képzéssel összefüggésben.

A **27. § (1)** bekezdése értelmében az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre,

a) amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy

b) amelynek megszervezéséhez az állam

ba) közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, vagy

bb) közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul

(2) Az egyenlő bánásmód követelményét az (1) bekezdésben meghatározott oktatással összefüggésben érvényesíteni kell különösen

a) az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,

b) az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,

c) a teljesítmények értékelése,

d) az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,

e) az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,

- f) a kollégiumi elhelyezés és ellátás,
- g) az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- h) a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
- i) az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszűntetése során.

(3) Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen valamely személy vagy csoport

- a) jogellenes elkülönítése egy oktatási intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,
- b) olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

(4) Az oktatási intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

28. § (1) Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha az oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy az oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt az oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

(2) Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha

- a) közoktatási intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint,
- b) felsőoktatási intézményben a hallgatók önkéntes részvétele alapján olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítását; feltéve, hogy emiatt az oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

(2a) A (2) bekezdésben meghatározottak szerinti vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló oktatás megszervezése nem vezethet a 8. § b)-e) pontja szerinti tulajdonságon alapuló jogellenes elkülönítéshez.

(2b) Nemzetiségi oktatás szervezése esetén csak akkor nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye, ha az oktatás szervezése a (2) bekezdésben foglalt feltételek mellett megfelel az alábbi követelményeknek is:

- a) az alaptanterv szerinti ismeretek megszerzése a nem nemzetiségi oktatásban általánosan érvényesülő színvonalon biztosított, és

b) a nemzetiségi oktatás a nemzetiségek jogairól szóló törvényben meghatározott követelményeknek megfelel.

(3) A nyelvi vagy kulturális önazonosság megőrzése céljából egyházi jogi személy, vallási tevékenységet végző szervezet vagy nemzetiségi önkormányzat által fenntartott köznevelési intézmény, egyházi jogi személy, vallási tevékenységet végző szervezet vagy országos nemzetiségi önkormányzat által fenntartott felsőoktatási intézmény tekintetében jogszabály a 27. § (2) bekezdés a) pontjától eltérő rendelkezést állapíthat meg.

29. § Törvény vagy törvény felhatalmazása alapján megalkotott kormányrendelet az iskolarendszeren belüli, valamint az iskolarendszeren kívüli oktatásban részt vevők meghatározott körére – az oktatással, képzéssel összefüggésben – előnyben részesítési kötelezettséget írhat elő.

3) A települési önkormányzatokat az **egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény** 31.§-a kötelezi arra, hogy ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot készítsenek.

✓ A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet** részletesen meghatározza a helyi esélyegyenlőségi programok tartalmát;

✓ a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló **2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet** pedig meghatározza az elkészítés részletes szabályait.

4) Az általános iskolai körzethatárok alapvető jelentőségűek az oktatási esélyegyenlőség szempontjából. Ha a tanuló lakóhelye az adott általános iskola körzetében van, akkor a tanuló bekerülési esélyei jelentősen kedvezőbbek, hiszen az **Nkt. 50. § (6)** alapján **[a]z általános iskola köteles felvenni, átvenni azt a tanköteles tanulót, aki életvitelszerűen az általános iskola körzetében lakik** (a továbbiakban: kötelező felvételt biztosító iskola). **Ha a településen több általános iskola működik, az egyes általános iskolai körzetet úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben.** Az Nkt. 50. § (6) fényében rendkívüli jelentősége van annak, hogy egy iskolának mely településrész a körzete. Az Nkt. 50. § (8) alapján az általános iskolák körzethatárának meghatározása a megyeszékhely szerinti járási hivatal (a továbbiakban: JH) feladata.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 24. § (1) alapján [a] felvételi körzetek megállapításához a megyeszékhely szerinti járási hivatal minden év október utolsó napjáig beszerzi az illetékességi területén található települési önkormányzatok véleményét, amely tartalmazza a település jegyzőjének nyilvántartásában szereplő, a településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hátrányos helyzetű, általános iskolába járó gyermekek létszámát intézményi és tagintézményi bontásban. A megyeszékhely szerinti járási hivatal január 15-ig tájékoztatja a települési önkormányzatokat, az illetékességi területén működő általános iskolákat, az illetékes

tankerületi központokat, valamint az Nkt. 50. § (10) bekezdése szerinti esetben a nemzetiségi önkormányzatot a kijelölt körzetek tervezetéről.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 24. § (1a) alapján a tankerületi központ jelezheti egyet nem értését a járási hivatal által javasolt körzethatárokkal kapcsolatban a járási hivatal felé: *A települési önkormányzat a véleményéről, a tankerületi központ, valamint az Nkt. 50. § (10) bekezdése szerinti esetben a nemzetiségi önkormányzat az egyetértéséről vagy körzethatár módosítását kezdeményező javaslatáról február 15. napjáig tájékoztatja a megyeszékhely szerinti járási hivatalt.*

A járási hivatal a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 24. § (1b) alapján köteles figyelembe venni a tankerület véleményét, **Egyetértés hiányában vagy körzethatár-módosítást kezdeményező javaslattétel esetén a megyeszékhely szerinti járási hivatal a tankerületi központtal történt egyeztetést követően jelöli ki a felvételi körzeteket február utolsó napjáig.** Amennyiben az egyeztetés nem vezetett eredményre, úgy az érintett körzet vonatkozásában adott véleményekről és oktatásszervezési adatokról az illetékes tankerületi központ részletes, írásbeli tájékoztatást ad február utolsó napjáig az oktatásért felelős miniszter részére az Nkt. 50. § (8) bekezdése szerinti döntés meghozatalához.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 24. § (2) alapján ha a településen, kerületben több általános iskola vagy tagintézmény, feladatellátási hely működik, a hátrányos helyzetű tanulónak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb tizenöt százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya.

C. A dokumentum célja

A jogszabályok alapvető feladatként deklarálják az egyenlő bánásmód, diszkriminációmentesség, szegregációmentesség és az esélyegyenlőtlenség csökkentése érdekében folytatott esélyteremtő tevékenység tervszerű dokumentálását települési esélyegyenlőségi programok, tankerületi szintű esélyegyenlőségi intézkedési tervek kidolgozásával és megvalósításával.

Az esélyegyenlőségi helyzetelemzés elkészítésének célja, hogy a feltárt adatokkal kiindulópontot adjon a tankerületi központ fenntartásában lévő köznevelési intézményekben az esélyegyenlőség előmozdítását szolgáló beavatkozások, korrekciók és fejlesztések tervezéséhez, a tankerületi szintű esélyegyenlőségi intézkedési terv elkészítéséhez. További cél:

- az esélyegyenlőséget érintő kihívások, hiányosságok feltárásával a köznevelés terén megvalósuló esélyegyenlőség elősegítése;
- a szelekciós mechanizmusok feltárásának támogatása;
- a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, az oktatási deszegregáció támogatása;
- az iskolai lemorzsolódás megelőzésének támogatása.

D. A dokumentum felépítésének indoklása

Az esélyegyenlőségi helyzetelemzésben kiemelten fontos az intézmények oktatásszervezési gyakorlatának áttekintésével, illetve az intézmények tanulói összetételének összehasonlításával az oktatási szegregáció mértékének vizsgálata. Ennek érdekében a dokumentum kitér:

- a tankerület általános bemutatására (népesedési adatok, oktatási környezet – intézményhálózat, emberi erőforrás);
- a tanulói összetételre (a hátrányos helyzetű, kiemelt figyelmet igénylő, lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók megoszlása feladatellátási helyenként); és
- a tanulói eredményesség (továbbtanulás, lemorzsolódás, kompetenciamérések eredményei) vizsgálatára.

A helyzetelemzést segítő adatokról a későbbiekben részletes tájékoztatást adunk.

E. A dokumentum kapcsolódása az EFOP 3.1.5-16-2016-00001 azonosítószámú kiemelt projekthez

Hazánk és az Európai Unió oktatáspolitikai törekvéseiben, az uniós stratégiáknak és ajánlásoknak megfelelően, kiemelt helyre kerültek a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók, valamint a korai iskolaelhagyás megelőzésének támogatása. Az Oktatási Hivatal EFOP-3.1.5-16 projektjének feladata, hogy kialakítsa az Iskolai Lemorzsolódás Megelőzését Támogató (ILMT) állami szolgáltatási rendszer modelljét.

Az EFOP 3.1.5-2016-00001 azonosítószámú „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” című kiemelt projekt (a továbbiakban: Projekt) átfogó célja az EFOP-ban meghatározott egyedi célkitűzésekhez illeszkedve a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése, csökkentése, újratermelődésének megakadályozása, a köznevelés hátránykompenzációs és esélyteremtő képességének növelése. Ezen belül a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése és mérséklése érdekében célja:

- a köznevelési intézmények hálózatos kapcsolódásának, külső és helyi kapcsolatainak erősítése, építése, helyi, területi és regionális ágazatközi együttműködések fejlesztése;
- az intézményrendszer befogadó oktatást erősítő, deszegregációs célú fejlesztése érdekében oktatásszervezési intézkedési tervek fejlesztése.

A projekt módszertani segítséget nyújtott az esélyegyenlőségi helyzetelemzés és intézkedési terv elkészítéséhez. Támogatta továbbá a tankerületi központokat jogszabályi kötelezettségük teljesítésében azzal, hogy az Oktatási Hivatalban rendelkezésre álló adatok felhasználásával mutatta be, hogy a tanulói lemorzsolódás¹ és az oktatási szegregáció – mint az oktatás minőségét meghatározó két veszélyforrás – szempontjából melyek a legfontosabb figyelmeztető jelek.

F. A dokumentum elkészítésétől várt eredmények

A helyzetelemzés során vizsgált adatok segítségével beazonosítást nyernek a legfontosabb problématerületek. A problémák megnevezése, a kiemelt beavatkozási területek beazonosítása megalapozza az intézkedési tervben tervezendő főbb beavatkozási pontokat, a következőképpen:

- Az egyenlő bánásmód követelményének és a szegregációmentességnek mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek mind a településen működő, azonos típusú intézmények, mind azok tagiskolái, feladatellátási helyei között, mind az intézményeken belül, az azonos évfolyamok tanulócsoportjai között a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya közötti különbség legfeljebb 25% lehet.

¹ A nemzetközi szakirodalomban a lemorzsolódással leginkább az alábbi jelenségek állnak összefüggésben: oktatási szegregáció, magas iskolai hiányzás, romló osztályzatok, évismétlés, magatartászavar, kiközösítés, alulmotiváltság.

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának² elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.

² Lásd jelen dokumentum Fogalommagyarázat című fejezetében az „Esélyegyenlőség” címszót.

II. Fogalommagyarázat

Eredményesség

Lannert (2015) alapján a hatékonyság, az eredményesség és a méltányosság egymással szorosan összefügg. Minőségi oktatásról akkor beszélhetünk, ha az oktatási rendszer egyszerre teljesíti a hatékonyság, az eredményesség és a méltányosság feltételeit. A PISA-adatok alapján a méltányosabb oktatási rendszerekben a tanulók általában magasabb szinten teljesítenek, tehát az eredményesség és a méltányosság nem zárják ki egymást, sőt valószínűleg egymást segítik.

Lannert (2015) szerint az oktatási intézmények eredményessége az Országos kompetenciamérés (OKM) eredményei, vagyis az adott iskola tanulóinak teljesítménye alapján értelmezhető. A feladatellátási helyek (FEH-ek) eredményessége a Tankerületi Esélyegyenlőségi Helyzetelemzésben is elsősorban az OKM adatai alapján mérhető.

Az OKM technikai leírásában (Oktatási Hivatal, 2010) található ismertető alapján az OKM a köznevelési rendszer 6., 8. és 10. évfolyamán tanulók szövegértési képességeit és matematikai eszköztudását méri. Az OKM feladatai azt vizsgálják, hogy a tanulók az elsajátított ismereteket, készségeket milyen mértékben képesek alkalmazni a mindennapi életből vett problémák megoldásában. Az OKM egyik kiemelt célja, hogy az iskolákat és a fenntartókat elemezhető adatokkal, visszajelzésekkel lássa el a helyi szintű értékelés és a célszerű beavatkozások tervezése érdekében (Oktatási Hivatal, 2010).

Esélyegyenlőség

Varga (2013) alapján az esélyegyenlőség (equality) és az egyenlő esélyek (equity) jelentéstartalma eltérő. Az esélyegyenlőség elsősorban az egyenlő hozzáférés azonos módon való biztosítását, az egyenlő bánásmódot jelenti. Vagyis az esélyegyenlőség biztosítja, hogy senki ne kerülhessen hátrányba vélt vagy valós egyéni adottságai vagy valamilyen csoporthoz tartozása miatt. Ennek biztosítását célozza Magyarországon az egyenlő bánásmódról szóló törvény. Az egyenlő esélyek (equity) biztosítása mindezen túlmutat: figyelembe kell venni a társadalomban megmutatkozó különbségeket, és olyan intézkedéseket, cselekvéseket kell alkalmazni, amelyek társadalmi szinten és eszközökkel támogatottan teremtik meg a hozzáférést mindenki számára.

Feladatellátási hely

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 7. pontja szerint a feladatellátási hely „az a cím, ahol a köznevelési intézmény alapító okiratában, szakmai alapidokumentumában foglalt feladat ellátása történik”. A TEH-ben „feladatellátási hely” alatt egy adott címen működő, egy adott köznevelési feladatot ellátó intézményt vagy – amennyiben az intézmény több szervezeti egységből áll – annak egy szervezeti egységét értjük. A TEH-ben a legtöbb táblázat esetében csak az általános iskolai nevelés-oktatás alapfeladatát ellátó FEH-ek kerülnek bemutatásra.

Felvételi körzetek

A megyeszékhely szerinti járási hivatal mint köznevelési feladatokat ellátó hatóság a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 50. § (8) bekezdés, valamint a nevelési és oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 24. § (1) (1a) (1b) bekezdése alapján meghatározza az általános iskolák felvételi körzetét. A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 24. § (1) (1a) alapján a felvételi körzetek megállapításához a kormányhivatalnak be kell szereznie az érdekelt települési önkormányzatok véleményét és az illetékes tankerületi központ egyetértését. Egyetértés hiányában, vagy körzethatár-módosítást kezdeményező javaslatlétel esetén a megyeszékhely szerinti járási hivatal a tankerületi központtal történt egyeztetést követően jelöli ki a felvételi körzeteket február utolsó napjáig. Amennyiben az egyeztetés nem vezetett eredményre, úgy az érintett körzet vonatkozásában adott véleményekről és oktatásszervezési adatokról az illetékes tankerületi központ részletes, írásbeli tájékoztatást ad február utolsó napjáig az oktatásért felelős miniszter részére az Nkt. 50. § (8) bekezdése szerinti döntés meghozatalához.

Ha a tanuló lakóhelye az adott általános iskola felvételi körzetében van, az Nkt. 50. § (6) alapján az iskola csak akkor tagadhatja meg a tanuló felvételét, ha nincs elegendő számú férőhelye. Esélyegyenlőségi szempontból tehát rendkívüli jelentősége van annak, hogy egy általános iskolának mely településrész a felvételi körzete.

Halmazottan hátrányos helyzetű tanuló

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 67/A. § (2) szerint halmazottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Hátrányos helyzetű tanuló

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 67/A. § (1) szerint hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására

jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Iskolai szelekció

Az iskolai szelekció a tanulók „szétválogatását”, „kiválasztását” jelenti. A szakirodalom (Fejes, 2013; Fejes és Szűcs, 2011, 2018) alapján a hazai iskolarendszer egyik jellegzetessége, hogy a jó és a kevésbé jó képességűnek vélt tanulók korán külön iskolákba vagy osztályokba kerülnek.

Inklúzió

Varga (2015) alapján az inklúzió olyan kölcsönösen befogadó pedagógiai környezet, illetve szemlélet, mely az iskolai szereplők sokszínűségére építve, azt értékként kezelve, a kölcsönös befogadás, elfogadás érdekében törekszik arra, hogy méltányos, mindenki számára hozzáférhető minőségi oktatást nyújtó iskolai és tanulási környezetet alakítson ki.

Lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 37. pontja alapján a lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló „az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé”.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 13. pontja alapján

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Korai iskolaelhagyás

A végzettség nélküli vagy korai iskolaelhagyás jelenségének megnevezése az „Early School Leaving” és az angol szavak kezdőbetűiből alkotott mozaikszó, az ESL. A korai iskolaelhagyás fogalmára az Európai Unióban hivatalosan használt definíció: a 18–24 évesek körében a korai iskolaelhagyók rátája megmutatja azok arányát, akiknek (még) nincsen középfokú (ISCED 3 szintű, szakmunkás vagy érettségi típusú) végzettsége, és a mérés időszakában nem vesznek részt semmilyen képzésben. A mutatót az Eurostat által koordinált éves, nagymintás munkaerő-felvétel

alapján számítják. (A végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia, 2013) A végzettség nélküli iskolaelhagyás okainak kutatásáról szóló szakmai közleményekben az iskolaelhagyás megnevezésére a lemorzsolódás szó használatát is megtaláljuk. A különböző megnevezések – tanulói vagy iskolai lemorzsolódás – utalnak arra, hogy az adott kutató, szakértő, testület mely szereplőre fókuszál a jelenség tárgyalásakor. A jelenséggel kapcsolatosan az Európai Unió Oktatási Tanácsa 2011-ben ajánlást fogadott el. Az uniós országok vállalták, hogy 2020-ra 10% alá csökkentik a korai iskolaelhagyók arányát. Magyarország az EU 2020 stratégia céljainak hazai megvalósítását szolgáló Nemzeti Reform Programban vállalta a végzettség nélküli iskolaelhagyók arányának 10% alá csökkentését (1061/2013. (II.14.) Korm. határozat Magyarország 2013. évi Nemzeti Reform Programjának előkészítésével kapcsolatos feladatokról). A nemzetközi szakirodalomban a korai iskolaelhagyással leginkább az alábbi jelenségek állnak összefüggésben: oktatási szegregáció, magas iskolai hiányzás, romló osztályzatok, évismétlés, magatartászavar, kiközösítés, alulmotiváltság.

Méltányosság

Lannert (2015) alapján a méltányosság (equity) mutatja azt, hogy mennyire határozza meg a családi háttér a teljesítménybeli szórást a tanulók közt. Minél inkább meghatározó a családi háttér a tanulók közötti teljesítménybeli különbségben, annál kevésbé tekinthető méltányosnak egy ország oktatási rendszere. A PISA-adatok alapján a méltányosabb rendszerekben a tanulók általában magasabb szinten teljesítenek, míg a szelektív rendszerekben az össztanulói teljesítmény elmarad a nemzetközi átlagtól. A méltányosság tehát nem zárja ki az eredményességet, a méltányosság és az eredményesség sokkal inkább két egymást segítő dimenzió (Lannert, 2015; Fehérvári és Széll, 2014), sőt a szelektivitás csökkentheti a hatékonyságot (Fejes, 2013).

Oktatási deszegregáció

Az oktatási deszegregáció Fejes (2013) alapján az a folyamat, amely során felszámolják a hátrányos helyzetűekből álló homogén tanulóközösséget. Az elkülönítés megszüntetése iskolák között vagy iskolán belül tanulócsoporthoz között elősegíti olyan körülmények kialakítását, amelyekben minden gyermek hozzáférése biztosított ugyanazon iskolákhoz vagy osztályokhoz. A deszegregáció intézményen belüli folyamataiért az intézmény vagy feladatellátási hely a felelős, azonban az intézmények közötti szelekciós dinamizmusok átalakítása területi és tankerületi beavatkozásokat egyaránt szükségessé tehet. A deszegregációt Varga (2015b, 2015c) szerint követnie kell a befogadó, inkluzív környezet kialakításának. A deszegregáció révén kialakuló integrációs helyzet az inkluzív, befogadó pedagógiai környezet megteremtésének bemeneti feltétele (Arató és Varga, 2012). A helyi iskolarendszerek tekintetében az oktatási deszegregáció a szegregációtól az integráció felé tartó folyamat egy közbülső, átmeneti szakaszának tekinthető (Fejes és Szűcs, 2011).

Oktatási integráció

Az oktatási integráció Fejes (2013) alapján a kedvező és kedvezőtlen családi háttérű tanulók együttnevelését jelenti az általános iskola kezdetétől, esetleg már az óvodába lépéstől, a hátrányos helyzetű tanulók arányának alacsonyan tartása mellett.

Oktatási szegregáció

A szegregáció az egyéneknek vagy csoportoknak valamilyen vélt vagy valós tulajdonsága alapján történő elkülönítése a társadalom valamely szegmensébe (Varga, 2015a). Az oktatási szegregáció értelmezése kapcsán Fejes (2018) alapján kétféle megközelítés lehetséges. A társadalmi kontaktusra fókuszáló megközelítés (tanulók relatív arányát középpontba helyező megközelítés) szerint a szegregáció a különböző társadalmi csoportok, iskolák és osztályok közötti aránytalan eloszlását jelenti (Fejes 2018), amelyet a Kertesi és Kézdi (2009) által alkalmazott szegregációs index is kimutat. A társadalmi kontaktusra fókuszáló megközelítés alapján integráltnak tekinthető egy iskola, amennyiben a roma/cigány, illetve HH, HHH tanulók iskolai aránya nem tér el jelentős mértékben a települési aránytól (akkor is, ha mindkét arányszám magas).

Az oktatási szegregáció másik lehetséges megközelítése a tanulók abszolút arányát, illetve az oktatási minőséget helyezi a középpontba. E megközelítés szerint a tanulási problémákkal jellemezhető diákok egy bizonyos aránya felett az adott tanulóközösségben csökken a tanulók teljesítménye, még akkor is, ha a tanulók iskolai aránya nem tér el jelentősen a települési aránytól (Fejes 2013, 2018). A HH tanulók kívánatos aránya nem határozható meg egzakt módon, de a nagyságrendje megbecsülhető: legfeljebb 25-30%. „Bizonyosan vannak olyan iskolák, osztályok, ahol a hátrányos helyzetű tanulók valamivel magasabb aránya mellett sem csökken az oktatás színvonala, míg máshol ennél előnyösebb tanulói összetétel mellett sem hatékony az oktatás. Vagyis a megadott arányszám egy becslés, ugyanakkor fontosnak tarjuk a nagyságrend érzékeltetését.” (Fejes, 2013. 16.o.) Az oktatás minőségét középpontba helyező megközelítés szerint integráltnak csak olyan iskola tekinthető, ahol a HH tanulók aránya alacsony (legfeljebb 25-30%), függetlenül attól, hogy az adott településen mekkora a HH tanulók aránya. A HH tanulók magas arányával jellemezhető iskolák e megközelítés szerint szegregáltak (függetlenül a települési aránytól), mivel a szegregált iskolákra jellemző mechanizmusok miatt ezekben az iskolákban az oktatás minősége csökkenhet (Fejes, 2013).

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Olyan jogosultság, amely a család kedvezőtlen jövedelmi helyzete alapján természetbeni ellátásokat, kedvezményeket (pl. gyermekétkeztetés) biztosít. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 18. § (1) a) pontja alapján a jogosult gyermek számára a gyámhatóság a törvényben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A Gyvt. 19. § (2) alapján a gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a nyugdíjminimum (2018-ban 28.500 Ft) 145%-át (41.325 Ft) vagy

bizonyos esetekben 135%-át (38.475 Ft). A rendszeres gyermekvédelmi kedvezménynek e mellett további feltételei (pl. vagyoni helyzet vizsgálata) is vannak, melyeket terjedelmi okokból nem részletezünk.

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek, tanuló

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 25. pontja szerint az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Szegregációs index

A szegregációs index (Kertesi és Kézdi, 2009) megmutatja, hogy a többség és kisebbség közti véletlenszerű kontaktusok valószínűsége hány százalékkal kisebb annál, amekkora abban az esetben lenne, ha a kisebbségi (vagy a többségi) tanulók eloszlása egyenletes lenne a település iskoláiban. Más szóval az index azt mutatja meg, hogy a lehetséges kontaktusok hány százaléka hiúsul meg a szegregáció következtében.

Tagozat

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 29. pontja szerint „az általános iskola első-negyedik, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelő-oktató munka szakaszára létrehozott szervezeti egység”.

Összevont osztály

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 24. pontja szerint „az általános iskola alsó tagozatán, az alapfokú művészeti iskolában, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézményben legalább kettő, legfeljebb négy iskolai évfolyam tanulóiból alkotott osztály, az alternatív program alapján működő iskolák – a kiadott engedélyben meghatározottak szerint – szervezhetnek összevont osztályokat.

III. A helyzetelemzéshez felhasznált adatokkal kapcsolatos tudnivalók

A helyzetelemzés mellékletét képező Excel adatállományban feldolgozott adatokkal kapcsolatban a tervezés során megfogalmazott következő alapelvek betartására volt szükség, annak érdekében, hogy a készítők és felhasználók valós képet kapjanak.

1. A minimálisan elégséges, de a teljességre törekvő adatstruktúra és tartalom kialakítása.
2. Az adatok kizárólag központi adatbázisokból kerüljenek kinyerésre, melyek esetében ismert az adatszolgáltatótól az adatrögzítőig követhető út.
3. Az adatok teljes körűen álljanak rendelkezésre:
 - a. egy adatkör tartalma minden érintettre – település, intézmény, feladatellátási hely – rendelkezésre álljon;
 - b. minden terület valamennyi lényeges adata rendelkezésre álljon;
 - c. a számított adatokhoz szükséges elemi adatok rendelkezésre álljanak.
4. Az adatok értéke, valósággal megegyezősége ellenőrizhető legyen:
 - a. felismerhető legyen – az esetleg az adatbázis generálása vagy az adat átemelése során – a realitástól idegen adatérték kiugró eltérése;
 - b. a realitástól idegen adatérték felülvizsgálható legyen;
 - c. minden, a helyzetelemzés végső verziójában bemutatott érték valid legyen, illetve annak lehetetlensége esetén a valós adat egyéb módon ismertethető legyen.

A Tankerületi Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés elemi adatai több, óriási adattömeget tartalmazó forrásból származnak, melyeket az államigazgatáshoz tartozó szervek – adatgazdák – birtokolnak, és esetükben a fenti elvek gyakorlati megvalósulása elemi elvárás.

- A népességi adatok forrása a Központi Statisztikai Hivatal Területi Statisztikai Adatok Rendszere (KSH TSTAR).
- Az oktatási adatok forrása a Köznevelés Információs Rendszere (KIR), illetve annak alrendszerei:
 - o a köznevelési intézmény és a köznevelési feladatot ellátó köznevelési intézmény, továbbá azok fenntartóinak közérdekű adatait és közérdekből nyilvános adatait tartalmazó adatbázis (KIR INT);
 - o az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (OSAP) keretében a köznevelési intézményektől begyűjtött adatokat tartalmazó adatbázis (KIR STAT).
- A tanulói teljesítmény-mérések lebonyolításához szükséges adatokat, a tanulók teljesítményével kapcsolatos mérési eredményeket tartalmazó adatbázis (Országos kompetenciamérés, OKM).
- A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók pedagógiai támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszert a nappali rendszerű oktatást folytató, illetve a felnőttoktatást nappali munkarend szerint folytató nevelési-oktatási intézményektől begyűjtött,

személyazonosításra alkalmatlan, összesített statisztikai adatok alapján tartalmazó adatbázis (ESL).

Az elemi adatokból – kizárólag indokolt esetben és mennyiségben – számított adatok is bemutatásra kerülnek. Ezek reális értéke döntően két elvárás megvalósulásától függ, melyek közül az első előzetesen megvalósítható, a második pedig a helyi ismeretek birtokában ellenőrizhető:

- Származtatott adat számításához – a feltételek maradéktalan megvalósulása esetén – az elemi adatok kinyerése azonos adatbázisból történik.
- A származtatott adat számításához használt elemi adat minden esetben ellenőrzött módon validnak tekinthető.

A TEH xls-ben prezentált táblázatok közvetlenül, egycsatornás módon a fenti adatbázisokból kerültek átemelésre a dokumentumban prezentált táblázatokba. A tankerületi bontásban is jelentős adatmennyiség a könnyebb kezelhetőség érdekében a TEH mellékletét képezi, így az adatsorok nem bontják meg a TEH szövegét.

A táblázatok kialakításánál minden esetben alapvető cél volt, hogy a feladathoz kapcsolódóan bemutassa a szervezési terület teljességét – függetlenül attól, hogy közvetlen tankerületi fenntartásról beszélhetünk-e – annak érdekében, hogy az állami fenntartó esélyegyenlőségi törekvéseinek környezete, illetve a tevékenységére hatással bíró szervezetek adatai is láthatók legyenek.

IV. A Belső-Pesti Tankerületi Központ (a továbbiakban: tankerület) általános bemutatása

(földrajzi elhelyezkedés, járások, települések száma)

A tankerület a főváros, Budapest belvárosának öt kerületében – V., VI., VII., VIII. és IX. kerületében – biztosítja az állami köznevelést.

A. Népesedési adatok

Települési³ lakónépesség adatok

A népesedési adatok forrása: KSH-TSTAR (2016. év)

Az óvodások, általános iskolások számára és összetételére vonatkozó adatok forrása: KIR-INT, KIR-STAT (2017. év)

A tankerület területén található települések megoszlása az alábbi jogi kategóriák szerint:

Jogi kategória	Települések száma
Főváros	0
Megyei jogú város	0
Járasszékhely város	0
Város	0
Nagyközség	0
Község	0
Kerület	5

A települések megoszlása lakónépességük szerint, az alábbi kategóriákban:

Lakónépesség száma	Települések száma
0 – 499 fő	0
500 – 999 fő	0
1000 – 1999 fő	0
2000 – 4999 fő	0
5000 – 9999 fő	0
10000 – 50000 fő	2
50000 felett	3

³ Budapesten a „település” fogalma a fővárosi kerülettel egyenértékű. A továbbiakban mindkét fogalmat használjuk, azonos jelentéssel.

B. A tankerület oktatási környezete

1. Intézményhálózat

a) Óvodai feladatellátás

Mindegyik kerületben biztosított az óvodai ellátás, melyről alapvetően a települési önkormányzatok gondoskodnak. Az óvodai ellátásban részt vesznek egyházi fenntartók, felsőoktatási intézmény (ELTE) és egyéb fenntartók. Az óvodák kihasználtsága nagy szórást mutat: jellemzően alacsony kihasználtságúak egyes magánóvodák, egyes nemzetiségi óvodák. Az átlagos csoportlétszám adataiban külön kell vizsgálni a gyógypedagógiai óvodákat. A törvényi maximális csoportlétszámot egyik óvoda sem lépi túl. Mindösszesen 65 feladatellátási helyen 5.511 gyermek részesül óvodai ellátásban.

b) Általános iskolai feladatellátás

Általános iskolai feladatellátás bemutatása települések szerint

Adatforrás: KIR-INT (2017. év), KIR-STAT (2017. év)

Az öt kerületben többségében tankerületi fenntartású általános iskolákat találunk, de jelentős az egyházak intézményfenntartó szerepe, valamint előfordul nemzetiségi fenntartású, felsőoktatási intézmény által fenntartott és egyéb fenntartású általános iskola is. Mindösszesen 45 feladatellátási helyen 11.881 általános iskolás tanul. A legmagasabb átlag osztálylétszámú iskolák tankerületi fenntartásúak, a legalacsonyabbak egyes egyházak iskolái.

Budapest V. kerületében található általános iskolákat szívesen választják a szülők; sokuk a Belvárosban dolgozik, és számukra a munkába járással egyidejűleg oldható meg a gyermek iskolába hordása. Nem elhanyagolható szempont, hogy a belvárosi iskolák jó híreik, pedagógiai programjuk vonzó, számos többletfoglalkozást (nyelvoktatás, sportfoglalkozás, művészeti foglalkozás, táncfoglalkozás, stb.) szerveznek, melyet a szülők többsége igényel. Az iskolák átlagos kapacitásmutatója 106%.

Település neve	Tanulólétszám	Kihasználtsági mutató
Budapest V. kerület	1879	106%

A VI., VII., VIII. és IX. kerületben is vannak keresettebb – elsősorban a két tanítási nyelvű programot, vagy valamely más, egyes területeken (sport, matematika, művészetek) kimagasló eredményt felmutató – iskolák, de az átlagos kihasználtság és osztálylétszám alacsonyabb.

Általános iskolai feladatellátás bemutatása feladatellátási helyek szerint

Az általunk vizsgált, bírói ítélettel elmarasztalt feladatellátási helyek jellemzői.

Adatforrás: KIR-INT (2017. év), KIR-STAT (2017. év)

Vizsgált általános iskolai feladatellátási helyek

FEH azonosító	FEH neve	Fenntartó típusa	Település neve	Átlagos osztálylétszám	HHH arány	RGYK arány
1034911001	Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola	tankerületi központ	Budapest 07. ker.	19,9	2%	21%
1201491001	Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola ⁴	tankerületi központ	Budapest 07. ker.	20,4	0%	0%
Budapest 07. ker.					0%	6%
1999998932	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	tankerületi központ	Budapest 08. ker.	19,4	15%	42%
1034921001	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola	tankerületi központ	Budapest 08. ker.	17,7	5%	42%
Budapest 08. ker.					3%	22%
1034943001	Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	tankerületi központ	Budapest 09. ker.	17,6	21%	43%
Budapest 09. ker.					2%	10%
Tankerület összesen					1%	11%

Megjegyzés: Az Erzsébetvárosi iskola vonatkozó adatait fokozott figyelemmel kell kísérni a jövőben.

A táblázatban szereplő intézményekben a kerületi és a tankerületi átlaghoz képest jóval magasabb a HHH és a RGYK-ben részesülő tanulók aránya.

⁴ Az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola Kertész utcai székhely intézményére vonatkozó adatok

c) Középfokú iskolai feladatellátás

Gimnáziumok

Adatforrás: KIR-INT (2017. év), KIR-STAT (2017. év)

A tankerületben mindösszesen 38 feladatellátási helyen működik gimnáziumi képzés, melyben 13.073 tanuló vesz részt. A gimnáziumok között találjuk az ország két legjobbnak ítélt gimnáziumát (Fazekas Mihály és Eötvös József Gimnázium), valamint az általunk vizsgált intézmények közül a Lakatos Menyhért Gimnáziumot is. A gimnáziumi képzés minőségében szélsőségesen nagy különbség mutatkozik; egyes intézményekbe tízszeres a túljelentkezés, és csak a legkiválóbb képességű és felvételi eredményt elérő tanulók juthatnak be. A gimnáziumok fenntartói között a tankerületi központon kívül jelentős szerepet kapnak az egyházak és egyéb fenntartók.

Szakgimnáziumok

Adatforrás: KIR-INT (2017. év), KIR-STAT (2017. év)

A tankerületben mindösszesen 41 feladatellátási helyen 9.733 tanuló vesz részt szakgimnáziumi képzésben. Budapest településszerkezetében az öt kerület jó infrastruktúrájú, jó tömegközlekedésű, ezért a középfokú közoktatási intézmények koncentrálódnak az öt kerületben. Jellemző, hogy csupán 3 intézmény tankerületi fenntartású, a többi egyházi és egyéb fenntartásban működik.

Szakközépiskolák

Adatforrás: KIR-INT (2017. év), KIR-STAT (2017. év)

Az öt kerületben 14 feladatellátási helyen 1.763 fő tanul szakközépiskolában, melyek közül egyik sem tankerületi fenntartású.

d) Alapfokú művészetoktatás

Alapfokú művészetoktatás

Adatforrás: KIR-INT (2017. év), KIR-STAT (2017. év)

A tankerületben mindösszesen 50 feladatellátási helyen 4.858 fő vesz részt alapfokú művészeti képzésben. A feladatellátási helyek magas száma jelzi, hogy az AMI-k a környező iskolákban (telephelyként) a növendékek számára könnyebben hozzáférhetővé teszi a művészeti képzést. Mindegyik kerületben van zenei alapfokú művészeti iskola, a képzések kis hányadában (114 fő részére) van jelen a báb-, szín- és képzőművészet. A művészeti képzést nyújtó intézmények jellemzően tankerületi fenntartásban működnek, közel 100%-os kihasználtsággal.

e) Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmények

Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmények

Budapest 05., 06. és 07. kerületében tankerületi nincs, míg Budapest 08. és 09. kerületében 4 intézmény működik tankerületi fenntartású gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény.

Adatforrás: KIR-INT (2017. év), KIR-STAT (2017. év)

2. Emberi erőforrások

Humánerőforrás

Adatforrás: KIR-INT (2017. év), KIR-STAT (2017. év)

Az öt kerületben összesen 1.543 pedagógus dolgozik, közülük 18 szakképesítés nélküli.

Szakképesítés nélküli pedagógusokat is alkalmazó FEH-ek a vizsgált intézmények körében

FEH azonosító	FEH neve	Település	Összes pedagógus létszáma	Szakképesítés nélküli pedagógusok száma
1034911001	Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola	Budapest 07. ker.	46	0
1201491001	Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola ⁵	Budapest 07. ker.	34	0
1999998932	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	Budapest 08. ker.	21	0
1034921001	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola	Budapest 08. ker.	47	2
1034943001	Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Budapest 09. ker.	26	0

⁵ Az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola Kertész utcai székhely intézményére vonatkozó adatok

Az alábbi FEH-en az 55 éves kor feletti tanárok száma meghaladja a felsős pedagóguslétszám 50%-át

FEH azonosító	FEH neve	Település	Felső tagozatos tanárok létszáma			
			35 éves kor alatt	35–44 évesek	45–54 évesek	55 éves kor felett
1034921001	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola	Budapest 08. ker.	2	3	5	11

A Németh László Iskola több vonatkozásban szegregációval érintett. Súlyosbítja a helyzetet a nevelőtestület kedvezőtlen korösszetétele. Az intézmény oktatásszervezését már napjainkban is és várhatóan az elkövetkező években súlyosan terheli a pedagógushiány. A megüresedő állásokra nem, vagy csak nagyon nehezen talál az intézmény szakképzett pedagógust. Többször előfordul az is, hogy a belépő pedagógus néhány hónapon belül el is hagyja az iskolát. Megállapítható, hogy a pedagógusok egy része nem rendelkezik a szükséges módszertani felkészültséggel ahhoz, hogy a nehezebb sorsú, hátrányos helyzetű, kevésbé szocializált gyermekek és szüleik problémáit kezelni tudja.

Az egy pedagógusra jutó tanulók száma és a továbbképzésben részt vett pedagógusok száma a vizsgált intézmények körében

FEH azonosító	FEH neve	Település	Egy pedagógusra jutó tanulók száma	Továbbképzésben részt vett pedagógusok száma
1034911001	Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola	Budapest 07. ker.	7,3	32
1201491001	Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola ⁶	Budapest 07. ker.	9,6	0

⁶ Az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola Kertész utcai székhely intézményére vonatkozó adatok

1999998932	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	Budapest 08. ker.	7,4	4
1034921001	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola	Budapest 08. ker.	5,3	17
1034943001	Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Budapest 09. ker.	5,4	0

Az egy pedagógusra jutó átlagos tanulólétszám a tankerület összes intézményében: 7,3 fő. (Az adatot erősen torzítyák a gyógypedagógiai és az alapfokú művészetoktatási intézmények.) Feltűnő, hogy a Németh László és a József Attila Iskolákban az egy pedagógusra jutó tanulólétszám nagyon alacsony, mely érték arra utal, hogy a fenntartó tankerület az engedélyezett alkalmazotti létszám meghatározásakor nem a finanszírozási/finanszírozhatósági szempontokat helyezi előtérbe.⁷

⁷ Megjegyzés: A tankerület a Baross, az Erzsébetvárosi és a Lakatos Menyhért Iskolákban a nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottak törvényi előírást meghaladó mértékű foglalkoztatásával támogatja a pedagógusok munkáját.

V. Tanulói összetétel

A. A hátrányos helyzetű, kiemelt figyelmet igénylő tanulók megoszlása

A hátrányos helyzetű, kiemelt figyelmet igénylő tanulók megoszlása feladatellátási helyenként

Az alábbi táblázatban kiemeltük azokat a kerületeket, amelyek esetében az RGYK, a HH, illetve a HHH tanulók egyenlőtlen eloszlása - az oktatási szegregáció társadalmi kontaktusra fókuszáló megközelítése alapján - oktatási szegregációra utal:

Település neve	4	5
Budapest 08. ker.	X	X
Budapest 09. ker.	X	X

ugyanis:

4.) az azonos településen működő bármely két feladatellátási hely között a RGYK tanulók arányában a különbség meghaladja a 25%-ot,

5.) az azonos településen működő bármely két feladatellátási hely között a HH tanulók arányában a különbség meghaladja a 25%-ot.

Az alábbi két táblázatban mutatjuk be a vizsgált feladatellátási helyek – oktatási szegregáció szempontjából jellemző – adatait.

FEH azonosító	FEH neve	Település neve	HHH tanulók aránya	RGYK tanulók aránya	Külön csoportban oktatott SNI tanulók aránya	Integráltan oktatott SNI tanulók aránya
1034911001	Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola	Budapest 07. ker.	2%	21%	0	7%
1201491001	Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola ⁸	Budapest 07. ker.	0%	0%	0	5%
1999998932	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	Budapest 08. ker.	15%	42%	0	12%

⁸ Az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola Kertész utcai székhely intézményére vonatkozó adatok

1034921001	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola	Budapest 08. ker.	5%	42%	0	10%
1034943001	Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Budapest 09. ker.	21%	43%	0	14%

Az öt vizsgált feladatellátási helyből négyben a RGYK-ben részesülő tanulók aránya és az integráltan oktatott SNI tanulók aránya oktatási szegregációra utal. Három intézményben a RGYK-ben részesülő tanulók aránya 30%-nál magasabb, ez az oktatási szegregáció minőségre fókuszáló megközelítése alapján is oktatási szegregációra utal.

A HHH tanulók, a RGYK-ben részesülő tanulók és az SNI tanulók arányában (az Erzsébetvárosi Iskola kivételével) mind a négy intézmény messze meghaladja a kerületi arányt, esetenként négyszeres mértékben.

FEH azonosító	FEH neve	Település neve	BTMN tanulók aránya	Veszélyeztetett tanulók aránya	Magántanulók aránya	Másik iskolai körzetből bejáró tanulók aránya
1034911001	Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola	Budapest 07. ker.	19%	33%	4%	15%
1201491001	Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola ⁹	Budapest 07. ker.	0%	5%	0%	20%
1999998932	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	Budapest 08. ker.	19%	100%	3%	10%
1034921001	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola	Budapest 08. ker.	11%	46%	5%	10%
1034943001	Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Budapest 09. ker.	11%	50%	1%	10%

A BTMN tanulók, a veszélyeztetett tanulók, a magántanulók arányában (az Erzsébetvárosi Iskola kivételével) négy intézmény messze meghaladja a kerületi arányt, esetenként négyszeres mértékben. A más iskolai körzetből bejáró tanulók alacsony aránya arra utal, hogy az intézménybe járó tanulók

⁹ Az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola Kertész utcai székhely intézményére vonatkozó adatok.

családi háttere, a szülők nem választják az iskolát, hanem a lakóhelyhez legközelebb eső, kötelező felvételt biztosító intézménybe járatják gyermeküket. Az okokat keresve vélelmezhetjük a tájékozatlanabb/tanulatlanabb szülői hátteret, kényelmi szempontokat, az iskolai tanulmányok jelentőségének minimalizálását.

A kiemelt problémák mentén részletezve, a kritériumokat figyelembe véve:

Budapest VIII. Kerület, Józsefváros településen (kerületben) a Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnáziumban az RGYK-ben részesülő tanulók aránya 25%-nál nagyobb mértékben tér el az RGYK tanulók települési arányától; a HH tanulók aránya a feladatellátási helyen 25%-nál nagyobb mértékben tér el a HH tanulók települési arányától. Ez azt jelzi, hogy a Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium rendkívül kedvezőtlen helyzetben van. A helyi köznevelési rendszer szegregált, a Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium az általános iskolák között a tanulókért folyó „verseny” egyik vesztese.

A Németh László Iskolában magas az RGYK-ben részesülő gyermekek aránya. A BTMN, a veszélyeztetett, a magántanuló tanulók aránya jelentősen meghaladja az országos átlagot, amely a szegregáció egyik következménye is lehet, ezáltal okozhatják a FEH gyenge tanulói eredményességét.

Figyelmet érdemel a Baross Gábor Általános Iskola is; esetében a veszélyeztetett tanulói arány 1/3-a a Lakatos Iskoláénak, de vele egyezően 19%-os BTMN-es aránnyal bír. Ez az országos átlag mintegy négyszerese. Levonhatjuk azt a következtetést, hogy az adatok alapján a FEH-re gyenge tanulói eredményesség jellemző, ami a szegregáció egyik következménye is lehet.

Az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola Kertész utcai telephelyével összefüggésben a helyzetet csupán feltételezni tudjuk. Feltételezésünk a korábbi adatok és tapasztalat alapján az, hogy az Erzsébetvárosi Iskola szegregációval veszélyeztetett, amely a tanulói eredményességre is hatással lehet.

Különösen a Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium olyan jellemzőkkel bír, melyek aligha egyeztethetők össze a minőségi oktatás követelményeivel.

B. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók számának időbeli változása

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók számának időbeli változása a vizsgált feladatellátási helyeken

FEH azonosító	FEH neve	Település neve	RGYK tanulók aránya 2014	RGYK tanulók aránya 2015	RGYK tanulók aránya 2016	RGYK tanulók aránya 2017
1034911001	Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola	Budapest 07. ker.	46%	35%	31%	21%
1201491001	Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola ¹⁰	Budapest 07. ker.	28%	29%	22%	0%
Budapest 07. ker.			22%	17%	15	6%
1999998932	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	Budapest 08. ker.	27%	31%	28%	42%
1034921001	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola	Budapest 08. ker.	62%	53%	45%	42%
Budapest 08. ker.			31%	31%	27%	22%
1034943001	Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Budapest 09. ker.	62%	85%	56%	43%
Budapest 09. ker.			17%	16%	13%	10%

A Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola RGYK-ben részesülő tanulóinak aránya – bár jelentősen magasabb a kerületi aránynál – csökken. Az oktatás eredményességének vizsgálata segíthet annak megállapításában, hogy a szegregációs veszélyt jelző folyamatok visszafordíthatók-e. Az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola RGYK-ben részesülő tanulóinak aránya – a hibás adatot is figyelembe véve – stagnál, meg kell vizsgálni más, egyéb paraméterek mellett az iskolai oktatás eredményességét is. Az viszont látszik, hogy 2014-2016 átlagát tekintve nem tér el jelentősen a Lakatos Menyhért Iskola adataitól.

A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium RGYK-ben részesülő tanulóinak aránya növekedő tendenciát mutat, és abszolút értékben is túl magas. 2017-ben pedig jelentősen meghaladja a „küszöbnek” számító 30 %-ot. A vizsgált szempont alapján szegregálódó intézmények kell tekintenünk. A szegregáció oktatási minőséget középpontba helyező megközelítése szerint a tanulási problémákkal jellemezhető diákok egy bizonyos aránya felett az adott tanulóközösségben csökken a tanulók teljesítménye, még akkor is, ha e tanulók iskolai aránya nem tér el jelentősen a települési aránytól. Ez az összefüggés a tanulói teljesítményeket vizsgáló táblázatok és az ott található adatok alapján megvalósulni látszik (mulasztások mértéke stb, lásd lejjebb).

¹⁰ Az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola Kertész utcai székhely intézményére vonatkozó adatok.

A Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola RGYK-ben részesülő tanulóinak aránya kezdeti csökkenő tendencia után stagnál, és abszolút értékben magas. Más, egyéb paraméterek mellett az oktatás eredményességének vizsgálata is szükséges.

A Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola RGYK-ben részesülő tanulóinak aránya csökken. Abszolút értékben magas, az oktatás eredményességének vizsgálata segíthet annak megállapításában, hogy az oktatási szegregációs folyamat visszafordítható-e.

C. Feladatellátási helyek közötti, illetve feladatellátási helyen belüli szegregáció

Szegregációs index

Az alábbi táblázatban tüntettük fel a vizsgált feladatellátási helyek közül azon iskoláknak az adatait, melyek a szegregációs index alapján az I., II. vagy a III. kategóriába lettek besorolva:

FEH azonosító	FEH neve	Település neve	FEH szegregációs index kategóriája	Település szegregációs index kategóriája
1034911001	Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola	Budapest 07. ker.	II	3
1999998932	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	Budapest 08. ker.	II	3
1034921001	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola	Budapest 08. ker.	II	3
1034943001	Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Budapest 09. ker.	II	2

A vizsgált feladatellátási helyek közül négy intézmény szegregációval erősen érintett feladatellátási hely. Közülük három olyan településen található, melyre mérsékelt szegregáció jellemző, míg egy településre (Budapest 09. ker.) – a település szegregációs indexe kategóriája alapján – kimondható a szegregáció. Budapest egyes kerületeiben – így a VII., VIII. és a IX. kerületben

is az elmúlt évtizedeket jellemző városszerkezeti átalakítások, város-rehabilitációk a településen/kerületen belül jelentős belső változásokat eredményeztek. Egy-egy nagyobb beruházás, tömb-rehabilitáció megváltoztatta a lakókörnyezetet, ezzel a lakók összetételét is. Olyan szociokulturális eltérések keletkeztek egy-egy városrészben, melyek erőteljesen hatottak a településrész szegregációjára, aminek következményeként a körzeti iskola tanulói összetétele is megváltozott. A vizsgált feladatellátási helyek és települések szegregációs index szerinti vizsgálata alátámasztja mind a négy intézmény szegregált / mérsékelt szegregált állapotát, mely koherens a település szegregáltságával.

A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium a szegregációval legerősebben érintett FEH-ek közé tartozik. A tendenciát vizsgálva megállapítható, hogy a szegregáció folyamatos, valamint az évek során az extrém mértékűtől a mérsékelt minősítés között váltakozik. Ez az ingadozás javuló és romló eredményeket is mutat. Ennek hatása tetten érhető a tanulói eredményesség tekintetében. A humán erőforrást tekintve az adatok nem mutatják beavatkozás szükségességét (pl. alacsony tanulólétszám jut egy pedagógusra és a szakos ellátottság megfelelő).

A Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános és az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola szintén a mérsékelt szegregált/szegregált kategória között ingadozik. A humán erőforrás itt sem mutat beavatkozási kényszert.

Intézményen belüli szegregáció

Az alábbi táblázatban tüntettük fel az érintett feladatellátási helyek közül azokat, melyek az intézményen belüli szegregációt jelző kritériumok valamelyikének megfelelnek:

FEH azonosító	FEH neve	Település neve	1	2	3	4	5	6
1034911001	Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola	Budapest 07. ker.					X	X
1999998932	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	Budapest 08. ker.						X
1034921001	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola	Budapest 08. ker.					X	X

1201491001	Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola¹¹	Budapest 07. ker.						X
------------	--	-------------------	--	--	--	--	--	---

Megjegyzés: A Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában a vizsgált időszakban évfolyamonként egy osztály volt, így a párhuzamos osztályok közötti összehasonlítás nem alkalmazható.

Kritériumok

A FEH-en belüli azonos évfolyamon működő párhuzamos osztályok közötti szegregációra utal,

- 1) ha a HHH tanulók aránya bármely 6. évfolyamon működő osztályban 25%-nál nagyobb mértékben tér el az azonos évfolyamon működő bármely párhuzamos osztály HHH tanulóinak arányától;
 - 2) ha az SNI tanulók aránya bármely 6. évfolyamon működő osztályban 25%-nál nagyobb mértékben tér el az azonos évfolyamon működő bármely párhuzamos osztály SNI tanulóinak arányától;
 - 3) ha a HHH tanulók aránya bármely 8. évfolyamon működő osztályban 25%-nál nagyobb mértékben tér el az azonos évfolyamon működő bármely párhuzamos osztály HHH tanulóinak arányától;
 - 4) ha az SNI tanulók aránya bármely 8. évfolyamon működő osztályban 25%-nál nagyobb mértékben tér el az azonos évfolyamon működő bármely párhuzamos osztály SNI tanulóinak arányától;
- EFOP-3.1.5-16-2016-00001 51
- 5) ha a 6. évfolyamon működő párhuzamos osztályok kompetenciaeredményei között a legnagyobb különbség meghaladja a 100 pontot akár a matematika, akár a szövegértés területén;
 - 6) ha a 8. évfolyamon működő párhuzamos osztályok kompetenciaeredményei között a legnagyobb különbség meghaladja a 100 pontot akár a matematika, akár a szövegértés területén.

A vizsgált feladatellátási helyek közül négyben a párhuzamos osztályokban a kompetenciamérés eredményében a legnagyobb különbség meghaladja a 100 pontot. Nevezetesen: a Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola és a Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskolában a 6. és a 8. évfolyamon is a párhuzamos osztályok kompetenciaeredményei között a legnagyobb különbség meghaladja a 100 pontot; akár matematikából, akár szövegértés területén. A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnáziumba és az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskolában 8. évfolyamon a párhuzamos osztályok kompetenciaeredményei között a legnagyobb különbség meghaladja a 100 pontot akár matematikából, akár szövegértés területén. Ugyanakkor egyik intézményben sincs szignifikáns eltérés a párhuzamos osztályok HHH tanulóinak és az SNI tanulóinak arányában. A párhuzamos osztályokban a kompetenciamérés eredményében mutatkozó különbségek figyelmeztető jelei lehetnek az intézményen belüli szegregációnak, ám ebben az esetben - csak erre az adatra fókuszálva - a szegregálásra történő következtetés kevésbé tűnik megalapozottnak.

A tendenciát figyelve a Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium esetében intézményen belüli szegregáció nem lesz értelmezhető, mivel a tanulólétszám csökken, és a hatodik évfolyamon már csak egy csoport vett részt az országos mérésben.

¹¹ Az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola Kertész utcai székhely intézményére vonatkozó adatok.

VI. Tanulói eredményesség

A. Továbbhaladás és lemorzsolódás

1. Középfokú továbbtanulás

Továbbtanulási mutatók a vizsgált feladatellátási helyeken

a 2016/2017-es tanév adatai alapján a tanulók teljes körére vonatkozóan.

Az alábbi táblázatban tüntettük fel a vizsgált feladatellátási helyek közül azokat, melyek a kedvezőtlen továbbtanulási trendekre utaló kritériumok valamelyikének megfelelnek:

FEH azonosító	FEH neve	Település neve	1	2	3	4
1034911001	Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola	Budapest 07. ker.	X			
1999998932	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	Budapest 08. ker.	X		X	
1034921001	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola	Budapest 08. ker.		X		
1034943001	Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Budapest 09. ker.		X		

Ugyanis kedvezőtlen továbbtanulási trendre utal:

- 1.) a tovább nem tanulók aránya 0-nál magasabb,
- 2.) a gimnáziumban továbbtanulók aránya 20%-nál alacsonyabb,
- 3.) a szakgimnáziumban továbbtanulók aránya 16%-nál alacsonyabb,
- 4.) a szakközépiskolában a továbbtanulók aránya 48%-nál magasabb.

A továbbtanulási mutatók nem közvetlenül, hanem közvetetten, trend jelleggel jeleznek szegregációs veszélyt. Közismert, hogy az általános iskolai (vagy az sem) végzettségű fiatal jövőbeni munkaerő piaci pozíciója és jövedelmi lehetőségei jóval alacsonyabbak, mint a legalább érettségivel rendelkező; munkanélkülivé válásának esélye fokozott. 2017-es országos adatok azt mutatják, hogy a gimnáziumban továbbtanulók aránya 33%, szakgimnáziumban 35%, szakközépiskolában 24%. Tovább pontosíthatók az adatok a hat és nyolc évfolyamos gimnáziumba felvettek (8%) arányával, így a teljes gimnáziumi továbbtanulási arány 41%.

Szegregációs veszélyeztetettségi kritériumnak a fenti 4 pontban felsoroltakat tekintettük. Megállapítható, hogy a Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola, a Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola, a Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 1-1 veszélyeztető faktorral szerepelnek; van tovább nem tanuló diák, ill. a gimnáziumban továbbtanulók aránya 20%-nál alacsonyabb, míg a Lakatos Iskola két veszélyeztető kritériumnak is megfelel: van tovább nem tanuló diákja és a szakgimnáziumban továbbtanulók aránya 16%-nál alacsonyabb. Érdekes, hogy a Lakatos Menyhért Általános Iskolában a gimnáziumban továbbtanulók aránya kiemelkedően magas (57%), de tudnunk kell, hogy az intézmény többcélú, egységes iskola, melyben általános iskolai és gimnáziumi képzés valósul meg. A „belső” továbbtanulók azonban gyakran nem fejezik be középiskolai tanulmányaikat, az érettségi vizsga előtt lemorzsolódnak. A gimnázium tanulólétszáma 4 évfolyamot tekintve 59 fő. A csoportok átlaglétszáma kisebb, mint 26 fő. A 44 fő 8.-os tanulóiból mintegy 30 fő juthat tovább az adott gimnáziumba, de a gimnázium adatait figyelve nagymértékű iskolaelhagyást feltételezhetünk.

A tankerülethez tartozó VIII. kerületben összesen 2 olyan FEH, a VII. és IX. kerületben 1-1 olyan FEH működik, melyek – a FEH szegregációs index kategóriák alapján – a II. kategóriába került besorolásra, ami azt jelenti, hogy ezek a FEH-ek a szegregációval erősebben érintett FEH-ek közé tartoznak. Ezen iskolák vonatkozásában érdemes megvizsgálni az oktatás minőségét meghatározó további tényezőket is (pl. tanulói eredményesség, humánerőforrás, infrastruktúra).

2. Lemorzsolódás, évismétlés

A lemorzsolódással veszélyeztetett, illetve évismétlő diákok aránya a vizsgált feladatellátási helyeken

a 2016/2017-es tanév adatai alapján a tanulók teljes körére vonatkozóan.

Az alábbi FEH-ek esetében az évismétlő tanuló aránya az országos átlag (~2%) kétszeresénél is nagyobb

FEH azonosító	FEH neve	Település	Évismétlésre	Javítóvizsgára	Osztályozó vizsgára
			kötelezett tanulók aránya		
1034911001	Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola	Budapest 07. ker.	9%	9%	2%
1034921001	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola	Budapest 08. ker.	21%	9%	9%
1999998932	Lakatos Menyhért Általános	Budapest 08. ker.	63%	21%	3%

	Iskola és Gimnázium				
1034943001	Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Budapest 09. ker.	4%	4%	0

A vizsgált öt feladatellátási helyből négyben (Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola, Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola, Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium, Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola) az évismétlő tanulók aránya meghaladja az országos átlag kétszeresét (4%). Az évismétlők és a javító vizsgára kötelezettek aránya a kerületi átlaghoz viszonyítottan is nagyon magas ezekben az intézményekben.

Az osztályozó vizsgára kötelezett tanulók aránya nem releváns adat, a magántanulók, esetleg iskolaváltók különbözeti vizsgája is befolyásolja az adatot.

A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnáziumban az évismétlésre kötelezettek aránya 63%, ami arra utalhat, hogy az iskola tanulóinak közel 2/3-a nem teljesíti az általános iskolai követelményeket még minimálisan elfogadható szinten sem. A javítóvizsgára kötelezettek aránya 21%, ami jócskán meghaladja a kerületi és a budapesti átlagot is. A Lakatos Menyhért Iskolában túl magas a tanulási problémákkal jellemezhető tanulók száma, ezért jelentős javulást ezen a téren a jövőben sem várhatunk. A sorozatos tanulási kudarcot megélő tanulók, és a tanulással, mint egyéni és társadalmi értékkel szembehelyezkedő szociokulturális családi háttérük együttesen (szükségszerűen) magas lemorzsolódást eredményeznek!

Az alábbi FEH-ek esetében az LVT tanulók 2017/2018-as tanév I. és II. félévére vonatkozó aránya nagyobb, mint a megyei (budapesti)* átlag 150%-a

FEH azonosító	FEH neve	Település	2017/2018-as tanév I. félév	2017/2018-as tanév II. félév
			lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya	
1034911001	Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola	Budapest 07. ker.	19%	26%
1201491001	Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola¹²	Budapest 07. ker.	25%	28%

¹² Az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola Kertész utcai székhely intézményére vonatkozó adatok

<i>Budapest 07. ker.</i>			<i>10%</i>	<i>12%</i>
1034921001	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola	Budapest 08. ker.	21%	23%
1999998932	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	Budapest 08. ker.	71%	55%
<i>Budapest 08. ker.</i>			<i>20%</i>	<i>17%</i>
1034943001	Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Budapest 09. ker.	22%	17%
<i>Budapest 09. ker.</i>			<i>9%</i>	<i>13%</i>

***A LVT tanulók 2017/2018-as tanév II. félévére vonatkozó aránya Budapesten: 5,76%**

A táblázat egyidejűleg tartalmazza az öt vizsgált intézmény lemorzsolódással veszélyeztetett tanulóinak arányát a budapesti (megyei) átlaghoz és a kerületi átlaghoz (település) viszonyítva. Szembetűnő, hogy a 07. ker., a 08. ker. és a 09. ker. LVT tanulóinak aránya meghaladja a budapesti átlagot (5,76%). Közismert, hogy mindhárom kerületben találhatók olyan lakókörnyezeti szegregátumok, amelyekben a családokra jellemző a szegénység, a munkanélküliség, rossz lakhatási körülmények és a gyermekek veszélyeztetését eredményező életvitel. A vizsgált öt intézmény mindegyikében magas a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya; a kerületi átlagot is messze meghaladja.

A vizsgált intézményekben – az Erzsébetvárosi Iskola kivételével – mindhárom kritérium feltételei teljesülnek, nevezetesen:

- az évismétlésre kötelezett tanulók aránya meghaladja az országos átlag kétszeresét,
- az LVT tanulók 2017/2018-as tanév II. félévére vonatkozó aránya nagyobb, mint a megyei átlag 150%-a, továbbá
- az LVT tanulók 2017/2018-as tanév II. félévére vonatkozó aránya nagyobb, mint a kerületi átlag.

A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium adatai mindhárom lemorzsolódás veszélyeztetettséget jelző mutatóban meghaladja a kritérium által kijelölt értéket.

Az évismétlések arányára vonatkozó, 2016/17-es tanévre érvényes adat nagyobb, mint 4%.

A 2017/2018-as tanév II. félévében a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya nagyobb, mint a fővárosi átlag 150%-a.

A 2017/2018-as tanév II. félévében a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya meghaladja a települési/kerületi átlagot.

Ez összefüggést feltételez azzal, hogy a vizsgált időszakban a RGYK-ben részesülő gyermekek aránya folyamatosan magas, 2017-ben pedig jelentősen meghaladja a küszöbnek számító 30 %-ot. A szegregáció oktatási minőséget középpontba helyező megközelítése szerint a tanulási

problémákkal jellemezhető diákok egy bizonyos aránya felett az adott tanulóközösségben csökken a tanulók teljesítménye, még akkor is, ha a tanulók iskolai aránya nem tér el jelentősen a települési aránytól.

A Baross Gábor Általános Iskola esetében a vonatkozó tábla mindhárom kritériumának megfelel:

Az évisméltések arányára vonatkozó, 2016/17-es tanévre érvényes adat nagyobb, mint 4%.

A 2017/2018-as tanév II. félévében a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya nagyobb, mint a megyei átlag 150%-a.

A 2017/2018-as tanév II. félévében a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya meghaladja a települési átlagot.

Ez összefüggést mutat a BTMN-es tanulók kiemelkedő, 19 %-os arányával. A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók az összlétszám 1/3-1/4-ét teszik ki. Ez a belső arány az egész intézmény teljesítményét befolyásoló tényező.

Az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola a vizsgált 5 intézmény közül a második legrosszabb LVT adatot mutatja. Ez igazolja korábbi feltételezésünket, hogy az RGYV és HHH arány önmagában is szegregációt mutathat.

Feltűnő adat, vagy inkább a helyzetre ad magyarázatot, hogy a Németh László Általános Iskolában a lemorzsolódás, a lemorzsolódással veszélyeztetettek száma megegyezik a Tanulmányi átlageredmény közepes teljesítmény alattiak számával.

A Németh László Általános Iskolában a szakközépiskolába és szakgimnáziumba jelentkezők aránya 93% (56% ill. 37%). Érdemes lenne megvizsgálni, hogy az adott tanulók mely középfokú intézményekben tanulnak tovább, és abban az intézményben milyen arányban vannak jelen a LVT tanulók körében.

Az adott táblázatban feltűnő, hogy a József Attila Általános Iskolában nincs gimnáziumban tovább tanuló, viszont 80% a szakgimnáziumba ill. a szakközépiskolába jelentkező tanulók aránya. A Németh László Általános Iskolánál leírt középiskolai lemorzsolódási arány vizsgálata itt is indokolt lenne.

B. Hiányzások

Magas hiányzások aránya

A táblázat a vizsgált általános iskolák tekintetében mutatja be a hiányzási adatokat a 2016/2017-es tanév adatai alapján a tanulók teljes körére vonatkozóan.

Az alábbi FEH-ek esetében a tanulói hiányzásokra vonatkozó mutatók mindegyike a tankerületi átlagnál nagyobb értéket mutat

FEH azonosító	FEH neve	Település	10–29 órát igazolatlanul hiányzók aránya	30–50 órát igazolatlanul hiányzók aránya	50-nél több órát igazolatlanul hiányzók aránya	250-nél több mulasztott órával rendelkezők aránya
1034911001	Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola	Budapest 07. ker.	5%	1%	2%	4%
1201491001	Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola ¹³	Budapest 07. ker.	4%	2%	3%	2%
1999998932	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	Budapest 08. ker.	32%	5%	29%	29%
1034921001	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola	Budapest 08. ker.	13%	6%	14%	14%
<i>Belső-Pesti Tankerületi Központ átlag</i>			3%	1%	2%	3%

A fenti táblázatban a vizsgált intézmények közül azokat szerepeltettük, amelyekben a tankerületi átlagnál magasabb az egyes hiányzási kategóriák (10-29 igazolatlan órát hiányzók, 30-50 órát igazolatlanul hiányzók, 50-nél több igazolatlan órát hiányzók, 250 óránál többet hiányzók) tankerületi átlaghoz viszonyított aránya.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51.§-a tartalmazza a különböző mértékű hiányzások esetén az iskola kötelező jelzési teendőit. A tíz igazolatlan tanítási órát és egyéb foglalkozást elérő tanuló esetén a gyermekjóléti szolgálatot, a harminc igazolatlan tanítási órát és egyéb foglalkozást elérő tanuló esetén az általános szabálysértési hatóságot és a gyermekjóléti szolgálatot, az ötven igazolatlan tanítási órát és egyéb foglalkozást elérő tanuló esetén a gyámhatóságot értesíteni kell. A tanulási kudarcokhoz vezető út egyik fontos eleme az indokolatlanul magas hiányzás. Általános iskolás korú tanulók esetében az igazolatlan hiányzás súlyos mutatónak tekinthető. Jelezheti a család és az iskola szembenállását, a család értékrendjében a tanulás alacsony presztízsét, a tanuló és az iskola szembenállását, de akár a tanuló és a család szembenállását is.

¹³ Az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola Kertész utcai székhely intézményére vonatkozó adatok

Egy-egy osztályban a sorozatos hiányzás (igazolatlan és igazolt is) mindenképpen rontja az oktató-nevelő munka hatékonyságát, ezért súlyos figyelmeztető jele a fenti intézmények magas hiányzási aránya.

A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium tanulójának majdnem 1/3-a meghaladja az évi 250 óra mulasztást. Ez a vizsgált kritériumoktól (itt mind a négy problémát jelez) függetlenül is extrém mértékű mulasztás, valamint magyarázatot ad a magas lemorzsolódási/évisméltelési mutatókra is. A Baross Gábor Általános Iskola esetében mindegyik mutató a tankerületi átlagnál nagyobb értéket mutat, ez is magyarázat lehet a magas lemorzsolódási/évisméltelési mutatókra. Ez az Erzsébetvárosi Iskolára is igaz, bár utóbbi két esetben az eltérés nem extrém mértékű.

Nagy ellentmondás mutatkozik a Németh László Általános Iskolánál. Feltűnő adat, vagy inkább a helyzetre ad magyarázatot, hogy a Németh László Általános Iskolában a lemorzsolódás, a lemorzsolódással veszélyeztetettek száma megegyezik közepes átlageredmény alatt teljesítő tanulók számával.

Míg a Németh László Általános Iskolában az intézménybe járó tanulók 47 %-a min. 10-max. 250 órát mulasztott, a József Attila Általános Iskolában nincs olyan tanuló, aki elérte volna a min. 10 igazolatlan óra hiányzást.

Ez utóbbi jó jel, kérdés, hogy a statisztikai adat a tényleges adatokat tartalmazza-e?

C. Kompetenciamérések eredményei

2017-ben tizenötödik alkalommal került sor az Országos kompetenciamérésre (OKM). Célja a 6., 8. és 10. évfolyamos tanulók körében a tanulók szövegértési képességének és matematikai eszköztudásának felmérése. Annak érdekében, hogy a tanulók, tanulócsoportok eredménye összehasonlítható, valamint a fejlődés mértéke éveken keresztül követhető legyen, 2008 óta a mérési eredményeket egységes standardizált skálára vetítik. Az eredményekben meghatároztak egy minimum szintet, melynek elérése nélkül a tanuló nem (lesz) képes továbbhaladni, ezen szint alatt teljesítők szövegértés területén funkcionális analfabétáknak tekinthetők. A családháttér-index (CSH-index) fogalma 2010 óta árnyalja az eredményeket; a családi jellemzőket leíró modell a mérésben részt vevő diákok kb. 80%-ára kiszámítható. A CSH-index értéke a tanulók képességében mutatkozó különbségek 24-28%-át megmagyarázza.

Hatodikos szövegértés és matematika kompetenciamérés eredményei a vizsgált intézményekben

Az alábbi intézményekben a hatodikos szövegértés, illetve matematika kompetenciamérésen a tanulók legalább fele nem érte el a minimumszintet:

(A szövegértés, illetve matematika oszlopba írt 1-es érték azt jelenti, hogy teljesül a kritérium.)

FEH azonosító	OM azonosító	FEH neve	Település neve	Szövegértés	Matematika
1034923002	034923	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	Budapest 08. ker.	1	1

A vizsgált további négy intézményben a minimum szintet nem teljesítők aránya 50%-on belül maradt.

Az alábbi, vizsgálatunkban részt vevő FEH-ek esetében a hatodikos szövegértés, illetve matematika kompetenciamérésen elért eredmény jelentősen alacsonyabb a tankerületi átlagnál:

(A szövegértés, illetve matematika oszlopba írt 1-es érték azt jelenti, hogy teljesül a kritérium.)

FEH azonosító	OM azonosító	FEH neve	Település neve	Szövegértés	Matematika
1034921001	034921	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola	Budapest 08. ker.	1	1
1034923002	034923	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	Budapest 08. ker.	1	1

A többi intézmény (Baross Gábor Általános Iskola, Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola) mind a szövegértés, mind a matematika kompetenciamérésben a tankerületi átlag körül teljesített, szignifikáns elmaradás nem jellemző. A József Attila Iskola a matematika kompetenciamérésben jól, a tankerületi átlag körül teljesített.

A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnáziumban a 6. évfolyamos kompetenciamérés szövegértés és matematika területén is nagy hiányosságokat mutat, mindkét kompetenciamérésben 80% volt azoknak a tanulónak az aránya, akik minimum szint alatt teljesítettek.

A vizsgált intézmények közül a Németh László Általános Iskola és a Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium 2017. évi hatodik évfolyamos OKM eredménye mind a szövegértés kompetenciamérésben, mind a matematika kompetenciamérésben (statisztikai értelemben, a konfidencia intervallumokat is figyelembe véve) jelentősen kisebb, mint a tankerületi eredmény.

A tankerületi átlageredmény szövegértésben: 1540, a Németh László Általános Iskola: 1290, a Lakatos Iskola 1127.

A tankerületi átlageredmény matematikában: 1552, a Németh László Általános Iskola 1384, a Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnáziumban 1165.

A 6. évfolyamon lezajlott OKM eredmények alapján a Németh László Általános Iskola és a Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnáziumban intézkedési tervet készített a jobb eredmények elérése reményében. Mutatóik alapján a tanulók e két területen nem rendelkeznek megfelelő tudással.

Mindkét intézményben az alacsonyabb státuszú tanulók vannak túlnyomó többségben.

Az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola és a Baross Gábor Általános Iskola a kompetenciamérések alapján nem kötelezett intézkedési terv készítésére.

Nyolcadikos szövegértés és matematika kompetenciamérés eredményei

Az alábbi intézményekben a nyolcadikos szövegértés, illetve matematika kompetenciamérésen a tanulók legalább fele nem érte el a minimumszintet:

(A szövegértés, illetve matematika oszlopba írt 1-es érték azt jelenti, hogy teljesül a kritérium.)

FEH azonosító	OM azonosító	FEH neve	Település neve	Szövegértés	Matematika
1034923002	034923	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	Budapest 08. ker.	1	1

A vizsgált további négy intézményben a minimum szintet nem teljesítők aránya jelentősen 50%-on belül maradt.

Az alábbi, vizsgálatunkban részt vevő FEH-ek esetében a nyolcadikos szövegértés, illetve matematika kompetenciamérésen elért eredmény jelentősen alacsonyabb a tankerületi átlagnál:

(A szövegértés, illetve matematika oszlopba írt 1-es érték azt jelenti, hogy teljesül, a 0 érték pedig azt, hogy nem teljesül a kritérium.)

FEH azonosító	OM azonosító	FEH neve	Település neve	Szövegértés	Matematika
1034923002	034923	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	Budapest 08. ker.	1	1
1034943001	034943	Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Budapest 09. ker.	1	0

A többi intézmény (Baross Iskola, Erzsébetvárosi Iskola, Német László Iskola) mind a szövegértés, mind a matematika kompetencia mérésben a tankerületi átlag körül teljesített, szignifikáns elmaradás nem jellemző. A József Attila Iskola matematika kompetenciamérésben jól, a tankerületi átlag körül teljesített.

A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnáziumban a 8. évfolyamos kompetenciamérés szövegértés és matematika területén is nagy hiányosságokat mutat, szövegértésben 92%, matematikában 100% volt azoknak a tanulóknak az aránya, akik minimum szint alatt teljesítettek – gyakorlatilag a teljes nyolcadik évfolyam funkcionális analfabéta, használható tudással nem rendelkezik.

A vizsgált intézmények közül a Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium 2017. évi nyolcadik évfolyamos OKM eredménye mind a szövegértés kompetenciamérésben, mind a matematika kompetenciamérésben (statisztikai értelemben, a konfidencia-intervallumot is figyelembe véve) jelentősen kisebb, mint a tankerületi átlageredmény.

A József Attila Általános Iskola 2017. évi nyolcadik évfolyamos OKM eredménye a szövegértés kompetenciamérésben (statisztikai értelemben, a konfidencia intervallumokat is figyelembe véve) jelentősen kisebb, mint a tankerületi átlageredmény.

A tankerületi átlageredmény szövegértésben: 1612, a Lakatos Iskola 1242, a József A. Iskola 1426.

A tankerületi átlageredmény matematikában: 1665, a Lakatos Iskola 1180.

A 8. évfolyamon lezajlott OKM eredmények alapján a Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium intézkedési tervet készített a jobb eredmények elérése reményében. Mutatóik alapján a tanulók nem rendelkeznek megfelelő tudással. A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnáziumban az alacsonyabb státuszú tanulók vannak túlnyomó többségben.

VII. Összegzés

Az összegző fejezet célja az egyes adattáblák elemzése során talált figyelmeztető jelek összegyűjtése, a több szempontból veszélyeztetett települések, feladatellátási helyek kiemelése.

A vizsgált, perben érintett öt intézmény oktatási szegregációs érintettsége különböző mértékű. Az alábbi táblázatban feltüntettük az öt intézményről a veszélyeztető indikátorok meglétét (vagy meg nem létét), majd az intézmények egyenkénti értékelését adjuk az összegző táblázat és a korábbi vizsgált adatok alapján.

A figyelmeztető indikátorok tartalma:

- 1.) ha az RGYK tanulók aránya 25%-nál nagyobb mértékben tér el az RGYK tanulók települési arányától
- 2.) ha az RGYK tanulók aránya meghaladja a 30%-ot
- 3.) ha az RGYK tanulók aránya meghaladja az 50%-ot
- 4.) ha az LVT tanulók aránya meghaladja a települési átlagot
- 5.) ha a 6.-os szövegértés kompetenciamérésen a 2. képességszintet el nem érők aránya eléri vagy meghaladja az 50%-ot
- 6.) ha a 6.-os matematika kompetenciamérésen a 2. képességszintet el nem érők aránya eléri vagy meghaladja az 50%-ot
- 7.) ha a 8.-os szövegértés kompetenciamérésen a 3. képességszintet el nem érők aránya eléri vagy meghaladja az 50%-ot
- 8.) ha a 8.-os matematika kompetenciamérésen a 3. képességszintet el nem érők aránya eléri vagy meghaladja az 50%-ot

Az alábbi táblázatban tüntettük fel az összes olyan feladatellátási helyet, melyek esetében egyidejűleg több (minimum két) indikátor teljesül:

FEH azonosító	FEH neve	Település neve	1	2	3	4	5	6	7	8
1034911001	Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola	Budapest 07. ker.				X				
1201491001	Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola ¹⁴	Budapest 07. ker.				X				
1034921001	Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola	Budapest 08. ker.		X		X				
1999998932	Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium	Budapest 08. ker.		X		X	X	X	X	X
1034943001	Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	Budapest 09. ker.	X	X		X				

¹⁴ Az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola Kertész utcai székhely intézményére vonatkozó adatok.

A Lakatos Menyhért Iskola rendkívül kedvezőtlen helyzetben van. A 2., 4., 5., 6., 7. és 8. indikátor is jellemzi, azaz egyidejűleg az RGYK tanulók aránya meghaladja a 30%-ot (42%), az LVT tanulók aránya meghaladja a települési átlagot (17%). Az OKM eredményei kivételesen gyengék: a 6.-os szövegértés kompetenciamérésén a 2. képességszintet el nem érők aránya 80%, a 6.-os matematika kompetenciamérésén a 2. képességszintet el nem érők aránya szintén 80%. Még ennél is gyengébb a nyolcadik évfolyam eredménye: a 8.-os szövegértés kompetenciamérésén a 3. képességszintet el nem érők aránya 100%, a 8.-os matematika kompetenciamérésén a 3. képességszintet el nem érők aránya 92%. A helyi köznevelési rendszer szegregált, a Lakatos Menyhért Iskola az általános iskolák között a tanulókért folyó „verseny” egyik vesztese. Mivel az Iskola az 5) 6) 7) és 8) indikátorok feltételeinek is megfelel, levonhatjuk azt a következtetést, hogy az adatok alapján a Lakatos Menyhért Iskolára a gyenge tanulói eredményesség jellemző, ami a szegregáció egyik következménye is lehet.

Budapest 08. kerületében van még egy intézmény, melyre egyidejűleg több indikátor is érvényes, a Németh László Iskola. A 2. és a 4. kritérium feltételeinek felel meg, ez azt jelenti, hogy az RGYK tanulók aránya meghaladja az 30%-ot (42%), valamint az LVT tanulók aránya (23%) meghaladja a települési átlagot (17%). Az OKM eredményei éppen csak nem érik el a kritikus arányt, de a 6.-os szövegértés kompetenciamérésén a 2. képességszintet el nem érők aránya 48%, a 6.-os matematika kompetenciamérésén a 2. képességszintet el nem érők aránya is magas, 30%.

Megállapítható, hogy a VII. kerület mindkét perben érintett iskolája súlyos helyzetben van, az oktatási szegregáció társadalmi kontextusra fókuszáló megközelítése szerint szegregáltak tekinthető, állami fenntartású, a deszegregációs folyamat tankerületi beavatkozást igényel.

Nem olyan mértékben, mint a Lakatos Iskola, de a József Attila Iskola is szegregációval veszélyeztetett. Az 1., 2. és 4. indikátorok is érvényesek az intézményre, azaz az RGYK tanulók aránya 25%-nál nagyobb mértékben tér el az RGYK tanulók települési arányától (10%), az RGYK tanulók aránya meghaladja az 30%-ot (43%), valamint az LVT tanulók aránya meghaladja a települési átlagot (13%). A József Attila Iskola az oktatási szegregáció társadalmi kontextusra fókuszáló megközelítése szerint szegregált, ugyanakkor kedvezőnek tekinthető, hogy az OKM eredmények javuló tendenciát mutatnak, és jellemzően nem, vagy csak nagyon kis mértékben térnek el a kerületi átlagtól. A József Attila Iskola kötelező beiskolázási körzetének megváltoztatását 2019-ben kezdeményeztük. Eredményként azt várjuk, hogy növekedni fog a magasabb társadalmi presztízsű tanulók aránya, mely kedvezően hathat a deszegregációs folyamatokra.

Budapest 07. kerületében a két vizsgált intézmény: a Baross Iskola és az Erzsébetvárosi Iskola. Mindkettő 1-1 kritérium feltételének felel meg; az LVT tanulók aránya meghaladja a települési átlagot (12%), a Baross Iskolában 26%, az Erzsébetvárosiban 28%. Mindkét intézmény nagy odafigyelést igényel, folyamatos fenntartói ellenőrzést, szakmai-módszertani megsegítést, mely segíthet a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számának és arányának csökkentésében. Az adatok arra utalnak, hogy mindkét intézmény oktatási szegregációval veszélyeztetett, de megfelelő

deszegregációs és lemorzsolódás csökkentő folyamatokkal a szegregáció és a lemorzsolódás megállítható.

Összegző elemzés településenként az 5 vizsgált feladatellátási helyre fókuszálva:

I. Tanulói összetétel

Az öt vizsgált feladatellátási helyből négyben a RGYK-ben részesülő tanulók aránya és az integráltan oktatott SNI tanulók aránya oktatási szegregációra utal. Három intézményben a RGYK-ben részesülő tanulók aránya 30%-nál magasabb, ez az oktatási szegregáció minőségére fókuszáló megközelítése alapján is oktatási szegregációra utal.

A HHH tanulók, a RGYK-ben részesülő tanulók és az SNI tanulók arányában a vizsgált intézmények messze meghaladják a kerületi arányt. Az Erzsébetvárosi iskola esetében látszik, hogy 2014-2016 átlagát tekintve nem különösebben tér el a Lakatos Menyhért Iskola adataitól HHH-s és RGYV-ben részesülő tanulók tekintetében. A 2017. évi, vélhetően hibás adatok ellenére megalapozottan feltételezhető, hogy az Erzsébetvárosi iskola is a vizsgált időszakban a HHH-s és RGYK-ben részesülő tanulók arányában meghaladja a kerületi arányt.

A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium tanulói közül az RGYK-ben részesülő gyermekek, a BTMN, a veszélyeztetett, a magántanulók aránya jelentősen meghaladja az országos átlagot, így az adatok alapján levonhatjuk a következtetést, miszerint az intézményre gyenge tanulói eredményesség jellemző, ami a szegregáció egyik következménye lehet. A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium olyan jellemzőkkel bír, melyek aligha egyeztethetők össze a minőségi oktatás követelményeivel. A vizsgált időszakban a RGYK-ben részesülő gyermekek aránya folyamatosan magas, 2017-ben pedig jelentősen meghaladja a küszöbnek számító 30 %-ot. A szegregáció oktatási minőséget középpontba helyező megközelítése szerint a tanulási problémákkal jellemezhető diákok egy bizonyos aránya felett az adott tanulóközösségben csökken a tanulók teljesítménye, még akkor is, ha a tanulók iskolai aránya nem tér el jelentősen a települési aránytól. Ez az összefüggés a tanulói teljesítményeket vizsgáló táblázatok és az ott található adatok alapján megvalósulni látszik.

A Lakatos Iskolában kedvezőtlen továbbtanulási trendek tapasztalhatók. Ennek kiemelt jele a tovább nem tanulók arányának 7%-a, holott kedvező körülmények számít, hogy az intézmény gimnáziumi képzést is működtet.

Figyelmet érdemel a Baross Gábor Általános Iskola is, mely esetében a veszélyeztetett tanulók aránya 1/3 a Lakatos iskola 100%-ához képest, de vele egyezően 19%-os BTMN-es aránnyal bír. Ez az országos átlag mintegy négyszerese. Levonhatjuk azt a következtetést, hogy az adatok alapján a FEH-re gyenge tanulói eredményesség jellemző, ami a szegregáció egyik következménye is lehet.

Tendenciák:

A vizsgált feladatellátási helyek közül négy intézmény szegregációval erősen érintett. Közülük három olyan kerületben található, melyre mérsékelt szegregáció jellemző, míg a IX. kerületre kimondható a szegregáció. Budapest egyes kerületeiben – így a VII. VIII. és a IX. kerületben is az elmúlt évtizedeket jellemző városszerkezeti átalakítások, város rehabilitációk a településen/kerületen belül jelentős belső változásokat eredményeztek. Egy-egy nagyobb beruházás, tömb-rehabilitáció megváltoztatta a lakókörnyezetet, ezzel a lakók összetételét is. Olyan szociokulturális eltérések keletkeztek egy-egy városrészben, melyek erőteljesen hatottak a településrész szegregációjára, aminek következményeként a körzetes iskola tanulói összetétele is megváltozott. A vizsgált feladatellátási helyek és települések szegregációs index szerinti vizsgálata alátámasztja mind az intézmények szegregált/mérsékelt szegregált állapotát, mely koherens a település szegregáltságával.

A Németh László Iskola RGYK-ben részesülő tanulóinak aránya kezdeti csökkenő tendencia után stagnál, és abszolút értékben is magas. Más, egyéb paraméterek mellett az oktatás eredményességének vizsgálata is szükséges.

A József Attila Iskola RGYK-ben részesülő tanulóinak aránya csökken. Abszolút értékben magas, az oktatás eredményességének vizsgálata segíthet annak megállapításában, hogy az oktatási szegregációs folyamat visszafordítható-e.

A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium a szegregációval legerősebben érintett FEH-ek közé tartozik. A tendenciát vizsgálva megállapítható, a szegregáció folyamatos, valamint az évek során az extrém mértékűtől a mérsékelt minősítés között váltakozik. Ez a változás kétirányú, javuló és romló eredményeket is mutat. Ennek hatása tetten érhető a tanulói eredményesség tekintetében. A humán erőforrást tekintve az adatok nem mutatják beavatkozás szükségességét (pl. alacsony tanulólétszám jut egy pedagógusra és a szakos ellátottság megfelelő). A Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános és az Erzsébetvárosi Iskola szintén a mérsékelt szegregált/szegregált kategória között ingadozik. A humán erőforrás itt sem mutat beavatkozási kényszert. Az intézményeken belüli szegregálásra történő következtetés kevésbé tűnik megalapozottnak.

II. Tanulói eredményesség

A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium adatai az alábbi lényeges lemorzsolódást, veszélyeztetettséget jelző mutatóban meghaladja a kritérium által kijelölt értéket. Az évismétlések arányára vonatkozó, 2016/17-es tanévre érvényes adat nagyobb, mint 4%. A 2017/2018-as tanév II. félévében a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya nagyobb, mint a fővárosi átlag 150%-a. A 2017/2018-as tanév II. félévében a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya meghaladja a települési/kerületi átlagot. Ez összefüggést feltételez azzal, hogy a vizsgált időszakban a RGYK-ben részesülő gyermekek aránya folyamatosan magas, 2017-ben pedig jelentősen meghaladja a küszöbnek számító 30 %-ot. A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium tanulóinak majdnem

1/3-a meghaladja az évi 250 óra mulasztást. Ez extrém mértékű mulasztást jelez, valamint magyarázatot ad a kedvezőtlen lemorzsolódási/évisméltési mutatókra is.

Az Erzsébetvárosi Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola a vizsgált 5 intézmény közül a második legrosszabb LVT adatot mutatja.

Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium tanulói a nyolcadikos szövegértés, illetve matematika kompetenciamérésen kirívóan gyenge eredményt értek el. A tanulók nagy többsége (80, ill. 100%) a nyolcadikos szövegértés, illetve matematika kompetenciamérésen nem érte el a minimumszintet. A mérésben részt vevők nem túl magas száma és aránya az oktatás színvonalának súlyos kritikáját jelenti. Ennek előzményei a szegregált intézmény eredményességet is befolyásoló tényezői, adatai. A Baross Gábor és az Erzsébetvárosi iskola a tankerületi átlag körül teljesített, szignifikáns elmaradás nem jellemző.

Következtetés:

Valamennyi vizsgált intézmény, bár különböző mértékben, az oktatási szegregációban érintett.

A tanulói összetétel a tanulói eredményességet egyértelműen negatív irányba befolyásolja, különösen a lemorzsolódási adatokat tekintve.

Ennek felszámolására deszegregációs intézkedési tervet kell készíteni. Ezen felül az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola Kertész utcai telephelyére vonatkozóan intézkedések szükségesek, amelyek a 2017. évi adatszolgáltatással fűggenek össze; nevezetesen a 2017. évi adatszolgáltatást ellenőrizni, szükség esetén korrigálni kell.

SWOT-analízis - Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola

A SWOT-elemzés szempontrendszere:

A tankerület területén működő általános iskolákban az egyenlő bánásmód, diszkriminációmentesség, szegregációmentesség és az esélyegyenlőség biztosítása.

A szervezet (az érintett intézmények, ezen belül kiemelten az intézmények oktatásszervezési gyakorlata, alkalmazott pedagógiai eljárások, módszerek, pedagógiai folyamatok, intézményi, tankerületi szintű folyamatok, humánerőforrás-ellátottság, alkalmazottak felkészültsége) **belső tulajdonságai:**

ERŐSSÉGEK:

Olyan, az elemzés szempontjából jó tulajdonságok, melyek előnyt jelentenek, melyeknek a fenntartása, esetleg továbbfejlesztése célszerű:

1. Rendszeres továbbképzés, önmagukat képezni kívánó pedagógusok.
2. Stabil humánerőforrás.
3. Közel 100 % a napközit és tanulószobát igénybe vevő tanulók aránya.
4. Változatos tanórán kívüli programok.
5. Pedagógusok továbbképzése (HEFOP és TÁMOP pályázatok keretében) kompetencia alapú oktatás módszertana, projektoktatás, differenciált oktatás, lemorzsolódás csökkentése, digitális kompetencia fejlesztés.
6. Komplex Instrukciós Program (KIP), Útravaló MACIKA program, Szitakötő program (szövegértési kompetencia fejlesztés), Comenius „Iskolai együttműködések” nemzetközi program, IKT-műhely 2014 nemzetközi projekt alkalmazása az iskolában.
7. Folyamatos infrastrukturális fejlesztések.
8. Az intézményfenntartó 4 többlettátság finanszírozásával segíti a Baross Iskola deszegregációs pedagógiai törekvéseit: 2,5 fő fejlesztő pedagógus, 0,5 fő iskolapszichológus, 1 fő pedagógiai asszisztens többlet álláshelyet biztosít a jogszabályi kötelezettségen felül.
9. Kiemelkedően rugalmas iskolavezetés, magas fokú együttműködés.
10. Az intézményi tanfelügyeleti ellenőrzés dokumentációja, valamint a saját tapasztalataink alapján megállapítható, hogy az intézmény vezetése és a pedagógusok mindent megtesznek azért, hogy a diákok felzárkóztatása, hátránykompenzálása a lehető legeredményesebb legyen.

GYENGESÉGEK:

Komoly odafigyelést, további elemzést és folyamatjavítást igénylő belső tulajdonságok, ha szeretnénk elkerülni a szervezet teljesítményének a romlását:

1. A kerületi és a tankerületi átlaghoz képest jóval magasabb a HHH tanulók aránya.
2. A kerületi és a tankerületi átlaghoz képest jóval magasabb a RGYK-ben részesülő tanulók aránya
3. Átlagnál jóval magasabb BTM és veszélyeztetett tanulói létszám (országos átlag négyszerese).
4. Az OKM eredményei egy évfolyamon belül nagy szórást mutatnak.
5. Az évisméltó tanulók aránya meghaladja az országos átlag kétszeresét. A tanulói hiányzásokra vonatkozó mutatók mindegyike a tankerületi átlagnál magasabb.
6. Az évisméltók és a javító vizsgára kötelezettek aránya a kerületi átlaghoz viszonyítottan is nagyon magas.
7. Átlagosnál magasabb igazolatlan hiányzások száma.
8. HHH és RGYK adatai szegregációra utalnak, amely a tanulói eredményességre is hatással van
9. Az LVT tanulóinak aránya meghaladja a budapesti átlagot (5,76%).
10. Az iskola lakókörnyezetének szociokulturális közegében a tanulás, az iskolázottság nem képvisel értéket.

A külső környezet (településeken élő lakosság, az oktatáspolitikai, az Oktatási Hivatal, a Kormányhivatal, Pedagógiai Oktatási Központ, a területen működő családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok, a települési és kisebbségi önkormányzatok, a tankerület területén működő nem állami fenntartású köznevelési intézmények) **hatásai:**

LEHETŐSÉGEK:

Olyan külső tényezők, melyek elősegíthetik a szükséges változtatásokat, az erősségek kihasználását a fejlesztés érdekében:

1. Új módszerek, eszközök kipróbálása.
2. Az RGYK tanulók számarányának csökkenése.
3. A deszegregációs pedagógiai gyakorlatok adaptálása.
4. 2016 óta működő lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer.
5. Pedagógiai Oktatási Központ által nyújtott pedagógiai szakmai szolgáltatások
6. Szaktanácsadói támogatás a deszegregációs terv elkészítésében.
7. Civil szervezetek kapacitásának felhasználása a szülői és a családi háttérhez való közeledéshez.
8. A kerületi egyházak szerepének erősítése az intézményi nevelőmunkában, családokkal való kapcsolattartásban.
9. Projektoktatás kísérleti bevezetése.
10. Az első évfolyam ismétlésének lehetősége a tanuló kompetenciáinak fejlődése érdekében.

VESZÉLYEK:

Olyan külső tényezők, amelyek válasz hiányában megnehezítik vagy gátolják a fejlesztést, esetleg tovább rontják a helyzetet:

1. Az iskola egyes, mérhető adatai alapján fennáll az oktatási szegregáció veszélye.
2. Nagymértékű iskola elhagyás, lemorzsolódás
3. Az iskola elhelyezkedése, magasan szegregált településrészen fekszik.
4. Erőforráshiány a deszegregációs terv megvalósítására.
5. A környékbeli iskolákból átkerülő, alulteljesítő tanulók ronthatják az elért eredményeket.
6. A tanulással, mint egyéni és társadalmi értékkel szembehelyezkedő szociokulturális családi háttér.
7. Szakképzetlen szülők alkalmi munkavállalásával együtt járó vándorlás, a tanulók egy részének sűrű iskolaváltása.
8. Pozitív és követendő (követhető) minta hiánya.
9. Társadalmi szintű és helyi idegengyűlölet és rasszizmus erősödése, a kriminalizálódás fokozódása.
10. Stigmatizálódás, azaz az intézmény elhíresülése, még nagyobb szelektivitás bekövetkezése.

A SWOT-elemzés alapján megfogalmazódott problémák, célok, fejlesztési lehetőségek:

1. A vizsgált intézmény alacsony osztálylétszámai mellett a HHH-s és a RGYK-s tanulók aránya magas.
2. HHH és RGYK adatai szegregációra utalnak, amely a tanulói eredményességre is hatással van.
3. Az LVT tanulóinak aránya meghaladja a budapesti átlagot (5,76%).
4. Az évismétlő tanulók aránya meghaladja az országos átlag kétszeresét. A tanulói hiányzásokra vonatkozó mutatók mindegyike a tankerületi átlagnál nagyobb értéket mutat.
5. A tanulással, mint egyéni és társadalmi értékkel szembe helyezkedő szociokulturális családi háttér jellemző.
6. Nagymértékű iskolaelhagyás és lemorzsolódás mutatkozik.
7. Humán erőforrást tekintve az adatok nem mutatják beavatkozás szükségességét, mégis állandósulni látszó a pedagógushiány.
8. A környékbeli alulteljesítő iskolákból átkerülő gyerekek ronthatják az elért eredményeket.
9. Magas a tovább nem tanulók aránya.
10. Az iskola magasan szegregált településrészen fekszik.

SWOT-analízis - Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola¹⁵

A SWOT-elemzés szempontrendszere:

A tankerület területén működő általános iskolákban az egyenlő bánásmód, diszkriminációmentesség, szegregációmentesség és az esélyegyenlőtlenség biztosítása.

A szervezet (az érintett intézmények, ezen belül kiemelten az intézmények oktatásszervezési gyakorlata, alkalmazott pedagógiai eljárások, módszerek, pedagógiai folyamatok, intézményi, tankerületi szintű folyamatok, humánerőforrás-ellátottság, alkalmazottak felkészültsége) **belső tulajdonságai:**

A SWOT analízis elkészítésekor figyelembe vettük azt, hogy a RGYK, HHH illetve veszélyeztetett tanulókra vonatkozó 2017. évi adatok vélhetően hibásan kerültek a KIR rendszerbe.

ERŐSSÉGEK:

Olyan, az elemzés szempontjából jó tulajdonságok, melyek előnyt jelentenek, melyeknek a fenntartása, esetleg továbbfejlesztése célszerű:

1. Az intézmény örökös ökoiskola.
2. 2015-2016. tanévtől regisztrált tehetségpont.
3. Az intézményfenntartó 4 többletstátusz finanszírozásával segíti az Erzsébetvárosi Iskola deszegregációs pedagógiai törekvéseit: 2 fő fejlesztőpedagógus, 1 fő iskolapszichológus, 1 fő pedagógiai asszisztens.
4. 2000-től ütemezett teljeskörű felújítás: külső-belső felújítás, épületgépészeti felújítás, nyílászárók-, tető-, vizesblokkok-, fűtés-, világítás-, csatornahálózat felújítása ill. modernizációja.
5. Az egy pedagógusra jutó tanulók száma kedvező: 9,6 tanuló/pedagógus.
6. Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola a kompetenciamérések alapján nem kötelezett intézkedési terv készítésére.
7. Az évismétlők és a javító vizsgára kötelezettek aránya nem magasabb a kerületi átlagnál
8. 2015. szeptember 1. kiemelkedő szakmai tevékenységéért Miniszteri Dicséretben részesült.
9. Megállapítható, hogy az intézmény vezetése és a pedagógusok mindent megtesznek azért, hogy a diákok felzárkóztatása, hátránykompenzálása a lehető legeredményesebb legyen.
10. A nevelőtestület fogékony az új innovációs lehetőségekre, jellemző az inkluzív szemlélet.
11. Az iskolavezetés tudatosan törekszik a nevelőtestület „fiatalítására”.
12. Az intézmény kiváló kapcsolatot ápol a partnerszervezetekkel (önkormányzat, gyermekjóléti szolgálat, családsegítő, rendőrség, egyházak, stb.)
13. Az intézmény szakgimnáziumi képzése sikeres.

¹⁵ A megállapítások a Kertész utca 30. szám alatti székhely FEH-re vonatkoznak.

GYENGESÉGEK:

Komoly odafigyelést, további elemzést és folyamatjavítást igénylő belső tulajdonságok, ha szeretnénk elkerülni a szervezet teljesítményének a romlását:

1. Feltételezhetjük, hogy HHH és RGYK adatai szegregációra utalnak, amely a tanulói eredményességre is hatással van.
2. A kerületi és a tankerületi átlaghoz képest magasabb a HHH tanulók aránya.
3. A kerületi és a tankerületi átlaghoz képest magasabb a RGYK-ben részesülő tanulók aránya.....
4. 8. évfolyamon a párhuzamos osztályok kompetenciaeredményei között a legnagyobb különbség meghaladja a 100 pontot akár matematikából, akár szövegértés területén.
5. A párhuzamos osztályokban a kompetenciamérés eredményében mutatkozó különbségek figyelmeztető jelei lehetnek az intézményen belüli szegregációnak.
6. A tanulói hiányzásokra vonatkozó mutatók mindegyike a tankerületi átlagnál nagyobb értéket mutat.
7. Az LVT tanulóinak aránya meghaladja a budapesti átlagot (5,76%).
8. Pedagógushiány egyes szaktárgyi területeken; a helyettesítések túlterhelik a pedagógusokat és kedvezőtlenül hatnak az oktatás színvonalára.
9. A korábbi iskola-összevonásban létrejött intézmény két FEH-e között – az intézményvezető feladat- és munkaidő megosztásán kívül – gyakorlatilag nincs kapcsolat.

A külső környezet (településeken élő lakosság, az oktatáspolitikai, az Oktatási Hivatal, a Kormányhivatal, Pedagógiai Oktatási Központ, a területen működő családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok, a települési és kisebbségi önkormányzatok, a tankerület területén működő nem állami fenntartású köznevelési intézmények) **hatásai:**

LEHETŐSÉGEK:

Olyan külső tényezők, melyek elősegíthetik a szükséges változtatásokat, az erősségek kihasználását a fejlesztés érdekében:

1. Felmenő rendszerű, gyakorlatos OKJ képzés a szakgimnáziumban (túljelentkezés, sikeres profilváltás).
2. 2016 óta működő lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer.
3. Pedagógiai Oktatási Központ által nyújtott pedagógiai szakmai szolgáltatások.
4. Szaktanácsadói támogatás a deszegregációs terv elkészítésében.
5. A tankerület igyekszik minden olyan pályázatra felhívni az intézmény figyelmét, amellyel a lemorzsolódás csökkenthető, a tanulók motivációja növelhető.
6. Reális helyzetelemzés alapján az iskola pedagógiai programjának módosítása.
7. Az iskola két feladatellátási helye szerepének újra gondolása.
8. A VII kerületben az Erzsébet körút, a Király utca, a Rákóczi út és a Károly körút által határolt területen az egyedüli állami fenntartású iskola.

VESZÉLYEK:

Olyan külső tényezők, amelyek válasz hiányában megnehezítik vagy gátolják a fejlesztést, esetleg tovább rontják a helyzetet:

1. Az iskola körzetében található olyan lakókörnyezeti szegregátumok, amelyekben a családokra jellemző a szegénység, a munkanélküliség, rossz lakhatási körülmények és a gyermekek veszélyeztetését eredményező életvitel.
2. A kerület területén működő nem állami fenntartású köznevelési intézmények kevésbé befogadók.
3. Az országosan általános és a belső-pesti kerületeket sújtó gyermeklétszám csökkenés
4. Erőforráshiány a deszegregációs terv megvalósítására

A SWOT-elemzés alapján megfogalmazódott problémák, célok, fejlesztési lehetőségek:

1. Feltételezhetjük, hogy HHH és RGYK adatai szegregációra utalnak, amely a tanulói eredményességre is hatással van.
2. A kerületi és a tankerületi átlaghoz képest jóval magasabb a HHH tanulók aránya.
3. A kerületi és a tankerületi átlaghoz képest jóval magasabb a RGYK-ben részesülő tanulók aránya.
4. 8. évfolyamon a párhuzamos osztályok kompetenciaeredményei között a legnagyobb különbség meghaladja a 100 pontot akár matematikából, akár szövegértés területén.
5. A párhuzamos osztályokban a kompetenciamérés eredményében mutatkozó különbségek figyelmeztető jelei lehetnek az intézményen belüli szegregációnak.
6. A tanulói hiányzásokra vonatkozó mutatók mindegyike a tankerületi átlagnál nagyobb értéket mutat.
7. A vizsgált intézmény alacsony osztálylétszámai mellett a HHH-s és a RGYK-s tanulók aránya magas.
8. Az LVT tanulóinak aránya meghaladja a budapesti átlagot (5,76%).
9. A VII kerületben az Erzsébet körút, a Király utca, a Rákóczi út és a Károly körút által határolt területen az egyedüli állami fenntartású iskola.
10. A kerületben található olyan lakókörnyezeti szegregátumok, amelyekben a családokra jellemző a szegénység, a munkanélküliség, rossz lakhatási körülmények és a gyermekek veszélyeztetését eredményező életvitel.
11. A tankerület területén működő nem állami fenntartású köznevelési intézmények nem fogadják be a roma származású tanulókat.

SWOT - analízis - Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium

A SWOT-elemzés szempontrendszer:

A tankerület területén működő általános iskolákban az egyenlő bánásmód, diszkriminációmentesség, szegregációmentesség és az esélyegyenlőség biztosítása.

A szervezet (az érintett intézmények, ezen belül kiemelten az intézmények oktatásszervezési gyakorlata, alkalmazott pedagógiai eljárások, módszerek, pedagógiai folyamatok, intézményi, tankerületi szintű folyamatok, humánerőforrás-ellátottság, alkalmazottak felkészültsége) **belső tulajdonságai:**

ERŐSSÉGEK:

Olyan, az elemzés szempontjából jó tulajdonságok, melyek előnyt jelentenek, melyeknek a fenntartása, esetleg továbbfejlesztése célszerű:

1. Egyedi, különleges és speciális pedagógiai folyamatokban a nevelés-oktatás ún. „hozzáadott értéke” átlagon felüli.
2. Az iskola számtalan hazai és EU-s pályázat keretében vett részt pedagógus továbbképzésen, újszerű pedagógiai módszertani ismeretek elsajátításában, hátránycsökkentő-, differenciált képességfejlesztő projektekben.
3. Pedagógiai programjában: roma népismeret tantárgy az általános iskolában, rendészeti ismeretek fakultáció a gimnáziumban.
4. A szülői együttműködés javítása (ROM-RKT-12A-0026 „ROMAKULT”).
5. Te + Én Tanoda program (Református Közösség – felzárkóztatás, tanulás segítése).
6. TÁMOP projekt: „Testmozgás az Iskolában” (Te Is) a Magyar Diáksport Szövetség partner intézményeként.
7. Gyermekek alkotókör, elkötelezettség az élménypedagógia iránt, pénzügyi és szociális készségfejlesztés, stb.
8. Az OKM alacsony eredményei miatt teljes áttekintés - 2017-ben intézkedési terv az Oktatási Hivatal számára, 2018-ban ennek fenntartói felülvizsgálata.
9. Az intézmény rendelkezik a szükséges felszereltséggel, számítástechnikai eszközei évről-évre bővülnek (önkormányzati, alapítványi és fenntartói támogatásból, adakozásból).
10. Az iskola épületében folyamatos karbantartás, évről-évre kisebb-nagyobb felújítás
11. Az intézményi tanfelügyeleti ellenőrzés dokumentumainak, valamint saját tapasztalataink alapján megállapítható, hogy az intézmény vezetése és a pedagógusok mindent megtesznek azért, hogy a diákok felzárkóztatása, hátránykompenzálása a lehető legeredményesebb legyen.
12. 4,5 többletstatusz finanszírozásával segíti a Lakatos Iskola deszegregációs pedagógiai törekvéseit: 2 fejlesztő pedagógus, 0,5 iskolapszichológus, 1 pedagógiai asszisztens és 1 gyermek- és ifjúságvédelmi felügyelő (a fenntartó többlet álláshelyet biztosít a jogszabályi kötelezettségen felül).
13. Új pedagógiai innovációs lehetőségek befogadására fogékony nevelőtestület (Köznevelési Híd-program kezdeményezése).

GYENGESÉGEK:

Komoly odafigyelést, további elemzést és folyamatjavítást igénylő belső tulajdonságok, ha szeretnénk elkerülni a szervezet teljesítményének a romlását:

1. Az osztályokban a BTM, a veszélyeztetett, HHH, a HH, az SNI és RGYK tanulók száma rendkívül magas és folyamatosan emelkedik, aránya oktatási szegregációra utal.
2. Az évismétlő tanulók aránya rendkívül magas. A tanulási problémákkal jellemezhető diákok egy bizonyos aránya felett az adott tanulóközösségben csökken a tanulók teljesítménye.
3. Az OKM eredményei nagyon alacsonyak, jelenleg az intézményi és fenntartói intézkedési tervnek nincs szignifikáns eredménye. Nagyon gyenge tanulói teljesítmény.
4. Állandósulni látszó a pedagógushiány.
5. Nagymértékű az iskolaelhagyás és a lemorzsolódás.
6. Az LVT tanulók aránya rendkívül magas.
7. Rendkívül magas hiányzási arány, ezen belül is feltűnően magas az igazolatlan mulasztások száma és aránya.
8. Kedvezőtlen továbbtanulási trendek.
9. Az iskola lakóközösségének szociokulturális közegében a tanulás, az iskolázottság nem képvisel értéket.
10. A tanulók között magas az antiszociális, viselkedési és magatartási normákat be nem tartók aránya.
11. Meg-megjelenik a nevelőtestületben az apátia
12. Nem jellemző a támogató szülői, családi háttér.
13. Az iskolába jelentkező és beiratkozó tanulók a „maradékélv” alapján kerülnek az iskolába.

A külső környezet (településeken élő lakosság, az oktatáspolitikai, az Oktatási Hivatal, a Kormányhivatal, Pedagógiai Oktatási Központ, a területen működő családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok, a települési és kisebbségi önkormányzatok, a tankerület területén működő nem állami fenntartású köznevelési intézmények) **hatásai:**

LEHETŐSÉGEK:

Olyan külső tényezők, melyek elősegíthetik a szükséges változtatásokat, az erősségek kihasználását a fejlesztés érdekében:

1. A felnőttoktatás általános iskolai és gimnáziumi képzése fontos és hiánypótló szerepet tölt be.
2. Teljes profilváltás.
3. A Köznevelési Híd-program bevezetése.
4. A középfokú képzés (rendészeti alapismeretek) erősítésével fontos, hiánypótló szerepet tölthet be.
5. A körzeten kívüli tanulók aránya ~50%, ami azt jelzi, hogy a beiratkozók nem kényszerből kerülnek a körzeti iskolába
6. Pedagógiai megújulás, módszertani fejlődés igénye a pedagógusokban.
7. POK és egyéb (hazai és uniós pályázatok keretében zajló) ingyenes, gyakorlatorientált továbbképzés felkutatása és az azon való részvétel ösztönzése.

8. A helyi Roma Kisebbségi Önkormányzat potenciálját kihasználva identitástudat erősítése.
9. Civil szervezetek kapacitásának felhasználása a szülői és családi háttérhez való közelebb jutáshoz.
10. Munkaügyi központ, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, pedagógiai szakszolgálat által biztosított lehetőségek nagyobb fokú beépítése a nevelési folyamatokba.
11. Projektoktatás kísérleti jellegű bevezetése.
12. Az első évfolyam ismétlésének lehetősége a tanulói kompetenciák fejlesztése érdekében.
13. A kerületi egyházak szerepének erősítése az intézményi nevelőmunkában, családokkal való kapcsolattartásban.
14. Drasztikus beavatkozás (fenntartóváltás).

VESZÉLYEK:

Olyan külső tényezők, amelyek válasz hiányában megnehezítik vagy gátolják a fejlesztést, esetleg tovább rontják a helyzetet:

1. A nappali gimnáziumi képzés iránt kicsi a kereslet.
2. A korábbi átszervezési kezdeményezést (Köznevelési Híd-program) az EMMI nem támogatja.
3. A tanulással, mint egyéni és társadalmi értékkel szembehelyezkedő szociokulturális családi háttér.
4. Lakókörnyezet és mikroökonómiai környezet lassú változása.
5. Kriminalizálódás fokozódása.
6. Társadalmi szintű és helyi idegengyűlölet és rasszizmus erősödése.
7. Kilátástalan élethelyzetű családok „szerhasználata”; alkohol- és drogfogyasztás.
8. Szakképzetlen szülők alkalmi munkavállalásával együtt járó vándorlás, a tanulók egy részének sűrű iskolaváltása.
9. Pozitív és követendő (követhető!) minta hiánya.
10. Stigmatizálódás, azaz az intézmény elhíresülése, még nagyobb szelektivitás bekövetkezése.
11. Erőforráshiány a deszegregációs terv megvalósítására.
12. Drasztikus beavatkozás (bezárás).

A SWOT-elemzés alapján megfogalmazódott problémák, célok, fejlesztési lehetőségek:

1. Körzeten kívüli tanulók aránya magas ~50%.
2. Az osztályokban a BTM, a veszélyeztetett, HHH, SNI és RGYK tanulók száma rendkívül magas és folyamatosan emelkedik, ami oktatási szegregációra utal.
3. A fenntartó a nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottak törvényi előírást meghaladó mértékű foglalkoztatásával támogatja a pedagógusok munkáját.
4. A tanulási problémákkal jellemezhető diákok egy bizonyos aránya felett az adott tanulóközösségben csökken a tanulók teljesítménye. Gyenge tanulói eredményesség.
5. Humán erőforrást tekintve az adatok nem mutatják beavatkozás szükségességét, mégis állandó a pedagógushiány.
6. Nagymértékű iskolaelhagyás és lemorzsolódás.

7. Az évisméltő tanulók aránya rendkívül magas.
8. Az LVT veszélyeztetett tanulók aránya rendkívül magas.
9. A tanulással, mint egyéni és társadalmi értékkel szembehelyezkedő szociokulturális családi háttér.
10. Rendkívül magas hiányzási arány.
11. Kedvezőtlen továbbtanulási trendek.
12. A nappali gimnáziumi képzés iránt kicsi a kereslet.
13. Profilváltás.
14. Híd-program bevezetése.
15. A középfokú képzés (rendészeti alapismeretek) erősítésével fontos, hiánypótló szerepet tölthet be.

SWOT – analízis - Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola

A SWOT-elemzés szempontrendszere:

A tankerület területén működő általános iskolákban az egyenlő bánásmód, diszkriminációmentesség, szegregációmentesség és az esélyegyenlőség biztosítása.

A szervezet (az érintett intézmények, ezen belül kiemelten az intézmények oktatásszervezési gyakorlata, alkalmazott pedagógiai eljárások, módszerek, pedagógiai folyamatok, intézményi, tankerületi szintű folyamatok, humánerőforrás-ellátottság, alkalmazottak felkészültsége) **belső tulajdonságai:**

ERŐSSÉGEK:

Olyan, az elemzés szempontjából jó tulajdonságok, melyek előnyt jelentenek, melyeknek a fenntartása, esetleg továbbfejlesztése célszerű:

1. Az egy pedagógusra jutó tanulólétszám nagyon alacsony, mely érték arra utal, hogy a fenntartó tankerület az engedélyezett alkalmazotti létszám meghatározásakor nem a finanszírozási/finanszírozhatósági szempontokat helyezi előtérbe.
2. Nincsen tovább nem tanuló diák.
3. A gimnáziumban tovább tanulók aránya 20 % alatt van, de van!
4. Az iskola intézkedési tervet készített a jobb eredmények elérése reményében.
5. Több TÁMOP projektben vett részt, ill. konzorciumi tag volt.
6. Kompetencia alapú oktatás.
7. Integráció és képesség-kibontakoztató programok a HHH és SNI tanulók integrálására, hátránykompenzálására.
8. Digitális kompetencia fejlesztése.
9. Korábban logopédiai osztály.
10. ECDL akkreditált oktató és vizsgaközpont.
11. Az iskola rendelkezik azzal a pedagógiai, szakmai potenciállal, amely a tanulók eredményeit pozitív változások irányába terelné.
12. Egyedi, különleges és speciális pedagógiai folyamatokban a nevelés-oktatás ún. „hozzáadott értéke” átlagon felüli.
13. Az intézményi tanfelügyeleti ellenőrzés dokumentumai, valamint saját tapasztalataink alapján megállapítható, hogy az intézmény vezetése és a pedagógusok mindent megtesznek azért, hogy a diákok felzárkóztatása, hátránykompenzálása a lehető legeredményesebb legyen.

GYENGESÉGEK:

Komoly odafigyelést, további elemzést és folyamatjavítást igénylő belső tulajdonságok, ha szeretnénk elkerülni a szervezet teljesítményének a romlását:

1. A nevelőtestület kedvezőtlen korösszetétele.
2. Állandósult pedagógus hiány.

3. A pedagógusok egy része nem rendelkezik a szükséges módszertani felkészültséggel ahhoz, hogy a nehezebb sorsú, hátrányos helyzetű, kevésbé szocializált gyermekek és szülei problémáit kezelni tudja.
4. A HHH tanulók, a RGYK-ben részesülő tanulók és az SNI tanulók aránya messze meghaladja a kerületi arányt, esetenként négyszeres mértékben.
5. A RGYK-ben részesülő tanulók aránya 30%-nál magasabb, ez az oktatási szegregáció minőségére fókuszáló megközelítése alapján is oktatási szegregációra utal.
6. A BTMN tanulók, a veszélyeztetett tanulók, a magántanulók aránya messze meghaladja a kerületi arányt.
7. Az elmúlt évtizedeket jellemző város rehabilitációk következtében megváltozott a lakók összetétele is. Olyan szociokulturális eltérések keletkeztek egy-egy városrészben, melyek erőteljesen hatottak a településrész szegregációjára.
8. A párhuzamos osztályok kompetenciaeredményei intézményen belüli szegregációra utalnak
9. Az évismétlő tanulók aránya meghaladja az országos átlag kétszeresét (4%).
10. Az évismétlők és a javító vizsgára kötelezettek aránya a kerületi átlaghoz viszonyítottan is nagyon magas az intézményben.
11. Magas a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya; a kerületi átlagot is messze meghaladja.
12. Az iskola lakókörnyezetének szociokulturális közegében a tanulás, az iskolázottság nem képvisel értéket.
13. A tanulók között magas a viselkedési és magatartási normákat be nem tartók aránya.
14. Hiányzások magas aránya.
15. A hatodik évfolyamos OKM eredménye mind a szövegértés, mind a matematika területén jelentősen alacsonyabb, mint a tankerületi eredmény.

A külső környezet (településeken élő lakosság, az oktatáspolitikai, az Oktatási Hivatal, a Kormányhivatal, Pedagógiai Oktatási Központ, a területen működő családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok, a települési és kisebbségi önkormányzatok, a tankerület területén működő nem állami fenntartású köznevelési intézmények) **hatásai:**

LEHETŐSÉGEK:

Olyan külső tényezők, melyek elősegíthetik a szükséges változtatásokat, az erősségek kihasználását a fejlesztés érdekében:

1. Az elmúlt két tanévben a bejövő elsősök között a körzeten kívüli tanulók aránya ~63%, ami azt jelzi, hogy a beiratkozók nem kényszerből kerülnek a körzeti iskolába.
2. Évek-évtizedek óta egyedi, különleges és speciális pedagógiai folyamatokban a nevelés-oktatás ún. „hozzáadott értéke” átlagon felüli.
3. Az elkötelezettség a modern pedagógiai módszerek iránt, a pedagógusok továbbképzése, a differenciált nevelés-oktatás, a felzárkóztatás és tehetséggondozás kiemelkedő az iskolában.
4. 2018-ban KK pályázatán 1.600.000 Ft támogatásból ún. „OKOSTEREM” kialakítása.
5. Tornaterem és sportudvar felújítása.
6. Informatikai eszközök megfelelő száma.

7. Alsós osztályok mindegyikében interaktív tábla, projektor, ~50-60 db tablet áll a tanulók rendelkezésére.
8. Tankerületi Központ 5,5 többletstátusz finanszírozásával segíti a Németh László Iskola deszegregációs pedagógiai törekvéseit: 2 fejlesztő pedagógus, 2 logopédus, 1 pedagógiai asszisztens és 0,5 rendszergazda többlet álláshelyet biztosít a jogszabályi kötelezettségen felül.
9. Civil szervezetek kapacitásának felhasználása a szülői és családi háttérhez való közelebb jutáshoz.
10. Munkaügyi központ, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, pedagógiai szakszolgálat által biztosított lehetőségek nagyobb fokú beépítése a nevelési folyamatokba.
11. Projektoktatás kísérleti jellegű bevezetése.
12. Az első évfolyam ismétlésének lehetősége a tanulók kompetenciafejlesztése érdekében.
13. A kerületi egyházak szerepének erősítése az intézményi nevelőmunkában, családokkal való kapcsolattartásban.

VESZÉLYEK:

Olyan külső tényezők, amelyek válasz hiányában megnehezítik vagy gátolják a fejlesztést, esetleg tovább rontják a helyzetet:

1. A szülők sok esetben nem választják az iskolát, hanem a lakóhelyhez legközelebb eső, kötelező felvételt biztosító intézménybe járatják gyermeküket. Az okokat keresve vélelmezhetjük a tájékoztatlanabb/tanulatlanabb szülői háttérrel, kényelmi szempontokat, az iskolai tanulmányok jelentőségének minimalizálását.
2. Lakókörnyezet és mikroökonómiai környezet változatlansága.
3. Kriminalizálódás fokozódása.
4. Társadalmi szintű és helyi idegengyűlölet és rasszizmus erősödése.
5. Kilátástalan élethelyzetű családok „szerhasználata”; alkohol- és drogfogyasztás.
6. Szakképzetlen szülők alkalmi munkavállalásával együtt járó vándorlás, a tanulók egy részének sűrű iskolaváltása.
7. Pozitív és követendő (követhető!) minta hiánya.
8. Stigmatizálódás, azaz az intézmény elhíresülése, még nagyobb szelektivitás bekövetkezése.
9. Erőforráshiány a deszegregációs terv megvalósítására.

A SWOT-elemzés alapján megfogalmazódott problémák, célok, fejlesztési lehetőségek:

1. A nevelőtestület kedvezőtlen korösszetétele.
2. Állandó pedagógus hiány.
3. A pedagógusok egy része nem rendelkezik a szükséges módszertani felkészültséggel ahhoz, hogy a nehezebb sorsú, hátrányos helyzetű, kevésbé szocializált gyermekek és szüleik problémáit kezelni tudja.
4. A HHH tanulók, a RGYK-ben részesülő tanulók és az SNI tanulók aránya messze meghaladja a kerületi arányt, esetenként négyszeres mértékben.

5. A RGYK-ben részesülő tanulók aránya 30%-nál magasabb, ez az oktatási szegregáció minőségére fókuszáló megközelítése alapján is oktatási szegregációra utal.
6. A BTMN tanulók, a veszélyeztetett tanulók, a magántanulók aránya messze meghaladja a kerületi arányt.
7. Az elmúlt évtizedeket jellemző város rehabilitációk következtében megváltozott a lakók összetétele is. Olyan szociokulturális eltérések keletkeztek egy-egy városrészben, melyek erőteljesen hatottak a településrész szegregációjára.
8. A párhuzamos osztályok kompetenciaeredményei intézményen belüli szegregációra utalnak
9. Az évismétlő tanulók aránya meghaladja az országos átlag kétszeresét (4%).
10. Az évismétlők és a javító vizsgára kötelezettek aránya a kerületi átlaghoz viszonyítottan is nagyon magas.
11. Magas a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya; a kerületi átlagot is messze meghaladja.
13. A család és az iskola szembenállása a család értékrendjében, a tanulás alacsony presztízse.
14. Hiányzások magas aránya.
15. A hatodik évfolyamos OKM eredménye mind a szövegértés, mind a matematika területén jelentősen gyengébb, mint a tankerületi eredmény.

SWOT – analízis - Budapest IX. Kerületi József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A SWOT-elemzés szempontrendszere:

A tankerület területén működő általános iskolákban az egyenlő bánásmód, diszkriminációmentesség, szegregációmentesség és az esélyegyenlőség biztosítása.

A szervezet (az érintett intézmények, ezen belül kiemelten az intézmények oktatásszervezési gyakorlata, alkalmazott pedagógiai eljárások, módszerek, pedagógiai folyamatok, intézményi, tankerületi szintű folyamatok, humánerőforrás-ellátottság, alkalmazottak felkészültsége) **belső tulajdonságai:**

ERŐSSÉGEK:

Olyan, az elemzés szempontjából jó tulajdonságok, melyek előnyt jelentenek, melyeknek a fenntartása, esetleg továbbfejlesztése célszerű:

1. Az intézményben nincs tovább nem tanuló diák.
2. Kevés a gimnáziumban tovább tanuló diák, viszont a szakgimnáziumi továbbtanulási arány ~70%.
3. Jellemzően 20-25 fővel, egy osztállyal induló első évfolyam.
4. Minimális az évismétlők száma (1-1 fő).
5. Kifejezetten stabil, összeszokott és elkötelezett nevelőtestület.
6. A Pedagógiai Programban jelentős szerepet kap az epochális és a projektoktatás, amelyek lehetőséget nyújtanak a tanulók központú, a tanulókat motiváló és aktivizáló tanulásszervezésre.
7. Az intézmény vezetője közel 3 évtizede vezeti az iskolát!! – számtalan hazai és nemzetközi pályázat és továbbképzés résztvevője.
8. Bevezetésre került az Alapfokú művészetoktatás (tehetség felismerés és sikerorientált oktatás-nevelés).
9. 7szokás életvezetési program alkalmazása.
10. Boldog iskola program, békés iskola program, a művészeti iskola program alkalmazása.
11. „Dobd a kosárba” programot alkalmazása.
12. Személyre szabott differenciált nevelés-oktatás.
13. Számtalan inkluzív szemléletet erősítő és innovációra inspiráló képzésen vett részt a nevelőtestület.
14. Számtalan pályázat, 8 év távlatában összesen ~ 55.000.000 Ft.
15. TÁMOP pályázatok: „Együtt egymásért integrációs pályázat”, „Valósítsd meg álmaidat!”, „Hátrányból előny” pályázat.
16. Minden évben „Határtalanul” pályázat.
17. 2015 óta minden évben sikeres Magyar Művészeti Akadémia pályázat.
18. Számos sikeres Nemzeti Tehetség Program.
19. Ferencvárosi Önkormányzat pályázata + Fővárosi Közalapítvány, NKA pályázatok, stb.
20. Erdei iskolák, táborok.

21. Az ún. hozzáadott pedagógiai érték kiemelkedően magas az iskolában – ezt az intézményi tanfelügyelet is megállapította és kiemelte.
22. Egyre szebb sikerek tanulmányi, kulturális, művészeti és sport versenyeken.
23. OKM eredmények javuló tendenciát mutatnak, mostanra kerületi átlag feletti eredményeket ér el.

GYENGESÉGEK:

Komoly odafigyelést, további elemzést és folyamatjavítást igénylő belső tulajdonságok, ha szeretnénk elkerülni a szervezet teljesítményének a romlását:

1. A nevelőtestület kedvezőtlen korösszetétele.
2. Állandósuló pedagógus hiány.
3. A HHH tanulók, a RGYK-ben részesülő tanulók és az SNI tanulók aránya messze meghaladja a kerületi arányt.
4. A RGYK-ben részesülő tanulók aránya 30%-nál magasabb, ez az oktatási szegregáció minőségére fókuszáló megközelítése alapján is oktatási szegregációra utal.
5. A BTMN tanulók, a veszélyeztetett tanulók aránya messze meghaladja a kerületi arányt.
6. Az évismétlődő tanulók aránya eléri az országos átlag kétszeresét (4%).
7. Az évismétlődők és a javító vizsgára kötelezettek aránya a kerületi átlaghoz viszonyítottan is magas az intézményben.
8. Magas a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya; a kerületi átlagot is messze meghaladja.

A külső környezet (településeken élő lakosság, az oktatáspolitikai, az Oktatási Hivatal, a Kormányhivatal, Pedagógiai Oktatási Központ, a területen működő családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok, a települési és kisebbségi önkormányzatok, a tankerület területén működő nem állami fenntartású köznevelési intézmények) **hatásai:**

LEHETŐSÉGEK:

Olyan külső tényezők, melyek elősegíthetik a szükséges változtatásokat, az erősségek kihasználását a fejlesztés érdekében:

1. Az egy pedagógusra jutó tanulólétszám alacsony, mely érték arra utal, hogy a fenntartó tankerület az engedélyezett alkalmazotti létszám meghatározásakor nem a finanszírozási/finanszírozhatósági szempontokat helyezi előtérbe.
2. Az iskola körzetében tömb-rehabilitáció keretében 2017 és 2020 között 2.685 lakás épül. Az iskola potenciális iskolahasználói 3-4 éven belül teljesen megváltoz(hat)nak, az Iskolával szemben támasztott igények várhatóan átstrukturálódnak.
3. Évek-évtizedek óta egyedi, különleges és speciális pedagógiai folyamatokban a nevelés-oktatás ún. „hozzáadott értéke” átlagon felüli.
4. Az elkötelezettség a modern pedagógiai módszerek iránt, a pedagógusok továbbképzése, a differenciált nevelés-oktatás, a felzárkóztatás és tehetséggondozás kiemelkedő az iskolában.

5. Jelentősebb épület felújítás nem volt az elmúlt egy évtizedben, de a tisztasági festés, a folyamatos hibaelhárítás és karbantartás, valamint a pedagógusok dekorálása miatt kellemes környezetű iskola.
6. Az iskola felszereltsége jó, a szükséges informatikai és egyéb taneszközök rendelkezésre állnak
7. Az intézmény vezetője és pedagógusai kiváló kapcsolatot ápolnak civil szervezetekkel, egyesületekkel, alapítványokkal, Ferencváros Önkormányzatával; ezt a kapcsolatrendszert az iskola nagyon jól hasznosítja.
8. Az intézményfenntartó Belső-Pesti Tankerületi Központ 3 többletstátusz finanszírozásával segíti a az iskola deszegregációs pedagógiai törekvéseit: 2 gyógypedagógus, 1 iskolapszichológus álláshelyet biztosít.

VESZÉLYEK:

Olyan külső tényezők, amelyek válasz hiányában megnehezítik vagy gátolják a fejlesztést, esetleg tovább rontják a helyzetet:

1. Az elmúlt évtizedeket jellemző város rehabilitációk következtében megváltozott a lakók összetétele is. Olyan szociokulturális eltérések keletkeztek egy-egy városrészben, melyek erőteljesen hatottak a településrész szegregációjára.
2. A szülők többnyire nem „választják” az iskolát, inkább a lakóhelyhez legközelebb eső, kötelező felvételt biztosító intézménybe járatják gyermeküket. Az okokat keresve vélelmezhetjük a tájékoztatlanabb/tanulatlanabb szülői háttérrel, kényelmi szempontokat, az iskolai tanulmányok jelentőségének minimalizálását.
3. Kriminalizálódás fokozódása.
4. Társadalmi szintű és helyi idegengyűlölet és rasszizmus erősödése.
5. Stigmatizálódás, azaz az intézmény elhíresülése, még nagyobb szelektivitás bekövetkezése.
6. Erőforráshiány a deszegregációs terv megvalósítására.

A SWOT-elemzés alapján megfogalmazódott problémák, célok, fejlesztési lehetőségek:

1. A nevelőtestület kedvezőtlen korösszetétele.
2. Állandó pedagógus hiány.
4. A HHH tanulók, a RGYK-ben részesülő tanulók és az SNI tanulók aránya messze meghaladja a kerületi arányt, esetenként négyszeres mértékben.
5. A RGYK-ben részesülő tanulók aránya 30%-nál magasabb, ez az oktatási szegregáció minőségére fókuszáló megközelítése alapján is oktatási szegregációra utal.
6. A BTMN tanulók, a veszélyeztetett tanulók, a magántanulók aránya messze meghaladja a kerületi arányt.
7. A RGYK-ben részesülő tanulóinak aránya magas, az RGYK tanulók arányának különbsége meghaladja a 25%-ot.
8. Az elmúlt évtizedeket jellemző város rehabilitációk következtében megváltozott a lakók összetétele is. Olyan szociokulturális eltérések keletkeztek egy-egy városrészben, melyek erőteljesen hatottak a településrész szegregációjára.

11. Magas a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya; a kerületi átlagot is messze meghaladja.
12. Az évisméltésre kötelezett tanulók aránya meghaladja az országos átlag kétszeresét.
13. A család értékrendjében a tanulás alacsony presztízse.

IX. Irodalom

- 1061/2013. (II.14.) Korm. határozat Magyarország 2013. évi Nemzeti Reform Programjának előkészítésével kapcsolatos feladatokról. <http://kozlony.magyarorszag.hu/pdf/16086>
- A végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia (2013). <http://www.kormany.hu/download/5/fe/20000/V%C3%A9gzetts%C3%A9g%20n%C3%A9lk%C3%BCli%20iskolaelhagy%C3%A1s%20.pdf>
- Arató Ferenc – Varga Aranka (2012): *Intézményfejlesztési útmutató a differenciált, IPR alapú fejlesztések megvalósításához*. Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal, Budapest.
- Csapó Benő (2002): Az osztályok közötti különbség és a pedagógiai hozzáadott érték. In: Csapó Benő (szerk.): *Az iskolai műveltség*. Osiris Kiadó, Budapest. 269–297.
- Csapó Benő, Molnár Gyöngyvér és Kinyó László (2009): A magyar oktatási rendszer szelektivitása a nemzetközi összehasonlító vizsgálatok eredményeinek tükrében. *Iskolakultúra*, 19. 3-4. sz. 3–13. URL: <http://www.iskolakultura.hu/ikultura-folyoirat/documents/2009/2009-3-4.pdf>
- Csapó Benő, Fejes József Balázs, Kinyó László és Tóth Edit (2014): Az iskolai teljesítmények alakulása Magyarországon nemzetközi összehasonlításban. In: Kolosi Tamás és Tóth István György (szerk.): *Társadalmi Ríport 2014*. TÁRKI, Budapest. 110–136. URL: <http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/b327.pdf>
- Csapó Benő (2011): Az oktatás tudományos háttérének fejlődése. *Magyar Tudomány*. 172. 9. sz. 1065–1076. <http://www.matud.iif.hu/2011/09/06.htm>
- EMMI (2017): *Köznevelési statisztika Kézikönyv. Útmutató a program használatához. KIR-STAT 2017 internetes adatgyűjtő rendszer. Kitöltési útmutató*. http://gt.kir.hu/stat17/sugo/KS17_Kitolto_utmutato.pdf
- Fehérvári Anikó – Széll Krisztián (2014): Méltányosság az oktatásban: tanulói eredmények, szülők, iskola. In: Széll Krisztián (szerk.): *Az OECD az oktatásról – adatok, elemzések, értelmezések*. Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, Budapest, 41–52. https://ofi.hu/sites/default/files/attachments/az_oecd_az_oktatasrol_ofi_2014.pdf
- Fejes József Balázs (2013): Miért van szükség deszegregációra? In: Fejes József Balázs – Szűcs Norbert (szerk.): *A szegedi és hódmezővásárhelyi deszegregációt támogató Hallgatói Mentorprogram. Öt év tapasztalatai*. Belvedere Meridionale, Szeged, 15–35. http://www.staff.u-szeged.hu/~fejesj/pdf/Fejes_2013_Deszegregacio.pdf
- Fejes József Balázs (2018): A deszegregációval kapcsolatos vélemények befolyásolási lehetőségei pedagógusok körében. In: Fejes József Balázs – Szűcs Norbert (szerk.): *Én vétkem. Helyzetkép az oktatási szegregációról*. Motiváció Oktatási Egyesület, Szeged, 111–125. https://motivaciomuhely.hu/wp-content/uploads/2018/05/%C3%89n-v%C3%A9tkem_online.pdf
- Fejes József Balázs – Szűcs Norbert (2018): Az oktatási integráció ügye a 2010-es évek végén. In: Fejes József Balázs – Szűcs Norbert (szerk.): *Én vétkem. Helyzetkép az oktatási szegregációról*. Motiváció Oktatási Egyesület, Szeged, 11–30. https://motivaciomuhely.hu/wp-content/uploads/2018/05/%C3%89n-v%C3%A9tkem_online.pdf

- Fejes József Balázs – Szűcs Norbert (2011): A deszegregáció lehetőségei többiskolás településeken. Hódmezővásárhely példája. In: Németh Szilvia (szerk.): *HH-s gyermekek a közoktatásban. Kézikönyv hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek neveléséhez és oktatásához*. RAABE Kiadó. http://www.staff.u-szeged.hu/~fejesj/pdf/Szucs-Fejes_2011_HMVHpeldaja.pdf
- Hajdu, Kertesi és Kézdi (2014): Roma fiatalok a középiskolában. Beszámoló a Társadalmi Róport, 13. évf. 1. sz. 265-302. <http://old.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/b334.pdf>
- Kertesi Gábor – Kézdi Gábor (2009): Általános iskolai szegregáció Magyarországon az ezredforduló után. *Közgazdasági Szemle*, 56. 11. sz. 959–1000. http://epa.oszk.hu/00000/00017/00164/pdf/1_kertesi-kezdi.pdf
- Lannert Judit (2015): Hatékonyság, eredményesség és méltányosság a közoktatásban. In: Varga Aranka (szerk.): *A nevelésszociológiai alapjai*. Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézet Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Wlisslocki Henrik Szakkollégium, 295–316. <http://mek.oszk.hu/14500/14566/14566.pdf>
- Oktatási Hivatal (2010): *Országos kompetenciamérés, technikai leírás*. https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/meresek/unios_tanulmanyok/OKM_Technikail_eiras.pdf
- Ostorics László, Szalay Balázs, Szepesi Ildikó és Vadász Csaba (2016): *PISA 2015 Összefoglaló jelentés*. Oktatási Hivatal, Budapest. URL: https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktat/nemzetkozi_meresek/pisa/PISA2015_osszefo_glalo_jelentes.pdf
- Tóth Edit, Csapó Benő és Székely László (2010): Az iskolák és osztályok közötti különbségek alakulása a magyar iskolarendszerben. Egy longitudinális vizsgálat eredményei. *Közgazdasági Szemle*, 57. 9. sz. 798–814. URL: http://www.edu.u-szeged.hu/~csapo/publ/2010_Toht_Csapo_Szekely.pdf
- Varga Aranka (2013): Az esélyegyenlőség értelmezési kerete. In: Varga Aranka (szerk.): *Esélyegyenlőség a mai Magyarországon*. Pécsi Tudományegyetem BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs, 11–14.
- Varga Aranka (2015a): Esélyegyenlőség és inklúzió az iskolában. In: *A nevelésszociológia alapjai*. Wlisslocki Henrik Szakkollégium, PTE BTK NTI Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Romológiai Kutatóközpont, Pécs, 241–271. <http://mek.oszk.hu/14500/14566/14566.pdf>
- Varga Aranka (2015b): Az inkluzivitás vizsgálati modellje. *Autonómia és Felelősség*, Vol. I. 1. 5–18. <http://www.kompetenspedagogus.hu/sites/default/files/05-autonomia-es-felelosseg-pte-btk-ni-2014-01szam.pdf>
- Varga Aranka (2015c): *Az inklúzió szemlélete és gyakorlata*. Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézet Romológia és Nevelésszociológia Tanszék Wlisslocki Henrik Szakkollégium, Pécs. http://wlisslocki.pte.hu/sites/wlisslocki.pte.hu/files/oldal_mo/inklu_02_beliv_nyomda.pdf

A Budapest VII. Kerületi Baross Gábor Általános Iskola deszegregációs intézkedési terve
2019. április

Rövidtávú feladatok, intézkedések

A feladatellátási helyet (FEH) érintő intézkedések									
Leírása	Kezdet	Vége	Felelős	Megvalósításb a bevontak köre	módszer	Erőforrásigény	Elvárt eredmény	Nyomonkövetés módja, felelőse	Mely problémá(k)ra van hatása?
<i>Az érintett tanulóakra, családjaikra valamint a pedagógusokra irányuló intézkedések előkészítését célozzák meg a tevékenységek, melyek prioritásai: a befogadó intézményekbe kerülő gyerekek befogadásának, utánkövetésének előkészítése, megtervezése valamint az átmeneti folyamatot támogató program kialakítása. A FEH pedagógusainak befogadó intézményekben való foglalkoztatásának, a helyi hozzáadott pedagógiai értékek befogadó intézményekben való továbbélésének megalapozása, melyek sikeres megvalósítását az alábbi tevékenységek támogatják:</i>									
A FEH társadalmi környezete (érintett szülők, társadalmi, szakmai partnerek) és az alkalmazottak tájékoztatása, és a partnerek bevonása a folyamatba.	2019.04.11.	2019.06.30.	Tankerületi központ vezetője	iskolai alkalmazottak, szülők közössége, Józsefvárosi Önkormányzat	forum, konzultáció	többletfontosítást nem igényel	az iskola jelenlegi állapotának és kiút keresésének széles körben történő feltekerése, megismertetése	forum megvalósulása, fenntartó	csökkenti az információ hiányt, lehetőséget teremt az elvárások tisztázására
A beiratkozott és átvett tanulók beilleszkedésének, nyomon követésének megtervezése, konkrét támogató intézkedések és végrehajtások. Az intézményváltást támogató program bevezetése.	2019.04.11.	folyamatos	intézményvezető, osztályfőnök	nevelőtestület és NOKS kollégák	megfigyelés, interjú, egyéni értékelő lap	osztályfőnöki időkeret	egyéni gondoskodás mellett a tanulók erősebb kötődése az iskolához	tanulóról vezetett feljegyzések, osztályfőnök	csökkentheti az LVT arányt, növelheti az iskolai kötődést, növelheti a tanuláshoz való pozitív attitűd kialakulását
Az érintett FEH nevelőtestületi értékeinek feltérképezése, erőforrásterkép készítése és ennek alapján képzési terv készítése.	2019.05.02	2019.10.31.	intézményvezető	munkaközösség-vezetők	kérdőíves felmérés	intézményvez. kérdőív pedagógus kérdőív PC, nyomtatott, fénymásoló	erőforrásterkép alapján képzési terv	fél éves beszámoló, intézményvezető	pedagógus kiégés, újfajta feladatmegosztás, aktivitás, egymás értékeinek elismerése
Az intézkedési Tervekkel összhangban a kialakítandó jogszabály, méltányos oktatásszervezés megvalósítására vonatkozó lépések egyeztetése a fenntartóval, a tankerület jogszabályban meghatározott Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének figyelembevételével.	2019.07.01.	2019.09.30.	Tankerületi központ vezetője, intézményvezető	fenntartó, tankerületi szakreferensek, mk. vezetők, nevelőtestület, szülők közössége, tankerületi intézményvezető, civil szervezetek	konzultáció, kérdőíves felmérés, adatgyűjtés az óvodákban távozókra a fenntartókkal	tanterületi szakreferensek és munkaközösségvezetők többlet feladata	kerületi köznevelési programok kínálatának célzott bővítése	konkrét oktatásszervezési feladatmegosztás ellenőrzése – tankerületi szakterekenek	megfelelő és vonzó egyedi köznevelési arculat, intézmény képzési profiljának tisztulása, vonzóvá válása
A nevelőtestület felkészítése az intézkedések hatására, következményeire, az inklúzió szempontjainak követésére.	2019.06.25.	2020.09.30.	Tankerületi központ vezetője	intézményvezető, nevelőtestület	előadás, fórum	projektor, laptop	tájékozott, együttműködő, egymás munkáját elismerő munkavállalói kör	Véleménykérő lap az értekezlet végén, tankerületi központ vezetője	intézményközi kerületi együttműködés, stigmatizáció csökkentése, intézményi értékek elismerése
Óvoda-iskola, alsó-felső tagozat átmenetet és általános iskola-középiskola átmenetet támogató	2019.05.02.	2019.09.15.	Tankerületi központ vezetője	munkaközösség-vezetők, nevelőtestület	Nyílt napok, bemutató foglalkozások,	foglalkozás-vezető pedagógusok, tanácsadók,	szakmai kommunikáció a köznevelés különböző szintjeinek	megfigyelés, feljegyzés, értékelő lapok – intézmények	LVT arány, tanulási kudarc, intézményi értékek elismerése

program tervezése, az érettségit adó középiskolákkal együttműködve.		óvodavezetők, intézményvezetők	ek, pályaválasztási szaktanácsadók, pszichológusok	pályaorientációs felkészítő programok, egyéni pályaválasztási tanácsadás	adategyeztetés az óvodákból távozókról az intézményvezetőkkel	pszichológus projektor	pedagógusai között, gyermekek és tanulók sikeres „köznevelési szint” váltása	vezetői	
A 2019-2020-as tanévben az előkészített intézkedések megvalósítására irányulnak a tevékenységek: a FEH pedagógusainak foglalkoztatása befogadó intézményekben, a tanulókra vonatkozó egyéni fejlesztési tervek és eredmények megosztása, a befogadó intézményekben kerülő tanulók utánkövetése, valamint az átmenet folyamatát támogató program működtetése a befogadó iskolákban. Mindehhez az alábbi tevékenységek jelentenek birtosítékot:									
A tanulók beilleszkedésének nyomon követése.	2019.09.01.	Intézményvezető, osztályfőnök, iskolapszichológus	nevelőtestület és NOKS kollégák	megfigyelés, interjú, egyéni értékelő lap	osztályfőnöki időkeret, értékelő team-ek kialakítása	egyéni gondoskodás mellett a tanulók erősebb kötődése az iskolához	tanulóról vezetett feljegyzések, osztályfőnök	csökkentheti az LVT arányt, növelheti az iskolai kötődést, növelheti a tanuláshoz való pozitív attitűd kialakulását	
A minőségi oktatás megteremtését szolgáló intézkedések									
Leírása	Kezdete	Vége	Felolós	Megvalósításb a bevonatok köre	Módszer	Erőforrásigény	Elvart eredmény	Nyomonkövetés módja, felelőse	Mely problémák(ka)ra van hatása?
A lemorzsolódási veszélyeztetettséghez hozzájáruló tényezők hatásának mérséklésére, így a tanulói eredményességet is befolyásoló helyi oktatásszervezési, módszertani, partnerkapcsolati, nevelőtestületen belüli együttműködési gyakorlat, a pedagógusi – és a tanulói kompetenciák fejlesztéséhez szükséges helyzetfeltárás, és a releváns beavatkozások megtervezése, ezek bevezetése áll a tevékenységek középpontjában:									
A nevelőtestület módszertani eszköztárának és napi kihívásainak feltérképezése, különösen: az évismétlések, a hiányzások, a tanulói eredményesség (OKM) okaira; a motiváció növelésére és az értékelésre vonatkozó helyi gyakorlatára, a belső együttműködések, és a pedagógus-kompetenciák, humán erőforrások körére.	2019.05.02.	2020.05.30.	Intézményvezető	Pedagógiai értékelési szaktanácsadói csoport, munkaközösség-vezetők	adatelemzés, dokumentumelemzés, koordináló megbeszélések	Intézményi adatbázis, intézményi alapidokumentumok,	Szaktanácsadói összegző beszámoló	féléves beszámoló, intézményvezető	csökkenthet az évismétlések, a hiányzások száma és aránya, javulhat a tanulói eredményesség (OKM)
A partnerkapcsolatok jelenlegi gyakorlatának értékelése, kiemelten: a családokkal, a tanoda jellegű vagy tehetségsegítést támogató vagy kulturális, szabadidő hasznos eltöltését szolgáló stb. programokat kínáló civil szervezetekkel, sportegyesületekkel, egyházakkal, a gyermekjóléti és családsegítő szolgáltatókkal,	2019.06.01.	2019.09.15.	Tankerületi központ vezetője, intézményvezető	nevelőtestület, partnerkapcsolati képviselők,	Workshop a partnerkapcsolat kéréséről, az együttműködés módszereiről kérdőív, interjú, elemzés	az értékelésre ad hoc összeálló team munkájának ellenértéke	reális partnerkapcsolat értékelés, elvárások megfogalmazása	rendszeres kéthavi beszámoló, intézményvezető	partnerek által biztosítható szolgáltatások színvonalának emelkedése, őszinte partneri kapcsolat, kölcsönös segítségnyújtás

települési önkormányzatokkal, nemzetiségi önkormányzatokkal, A FEH szülői közösségének bevonása az iskola életébe. Helyi közösség, partnerség építése. A partneri kapcsolatok hatékonyságának növelését célzó tervek beépítése az intézményi Komplex Cselekvési Tervbe.	2019.08.15.	2019.05.02.	2020.06.15.	Intézményvezető, Tankerületi központ vezetője	családok, nevelőtestület, partner-szervezetek	családi napok tematikus szervezése (pl. játék, főzés, népszokások, kézművesség, zenélés, tánc, sport, stb.)	az egyes rendezvények anyagi költisége, technikai háttér (hangosítás, stb.)	a szülői és intézmény, szülői és pedagógusok kapcsolatának javulása, közös élmények	rendezvény megvalósulása, Tankerületi igazgató, gazdasági igazgatóhelyettes	empátia, érzékenyítés, inkluzivitás növekedése, iskola elfogadása
A helyzetfelmérés alapján döntés a deszegregációs intézkedési tervek végrehajtásában a pedagógusokat támogató intézkedések meghatározásáról (Tanulói csoportok és közösségek alakulásának segítése; Tanulási/tanítási folyamatok tervezése, szervezése és irányítása; Tanulási-tanítási módszerek, munkaformák; A tanulók személyiségének fejlesztése, egyéni bánásmód érvényesítése) és a kapcsolódó nevelőtestületi együttműködési formákról, módokról.	2019.05.02.	2020.06.15.	Intézményvezető	POK szakemberei, szak-tanácsadók és tréner	műhelyfoglalkozások, képzések pl.: A tanulás tanítása általános iskolában – akkreditált blended pedagógus-továbbképzés	az egyes képzések költsége, technikai háttér, tréner díjazása	fejlik a pedagógusok módszertani felkészültsége	pedagógus kreativitás, tanítási és tanulási folyamat sikere, eredménye, hiányzások csökkenése	továbbképzések sikeres elvégzésének igazolása, POK	pedagógus kreativitás, tanítási és tanulási folyamat sikere, eredménye, hiányzások csökkenése
Az implementálni kívánt jó gyakorlati elemek (új vagy továbbfejlesztett motivációs formák bevezetése, amelyek emelik a tanulók iskolai motivációjának, sikerességének mértékét; új vagy továbbfejlesztett értékelési formák bevezetése, amelyek emelik a tanulói eredményesség mértékét; új vagy továbbfejlesztett pedagógiai gyakorlat a hiányzások visszaszorítására) pedagógiai folyamatba való beépítésének megtervezése.	2019.05.02.	2020.06.15.	Intézményvezető	POK szakemberei, szak-tanácsadók és tréner	műhelyfoglalkozás pl.: A hozzáadott érték – mit és miért mérünk? (Tudás-, készség-, képesség- és kompetencia mérések)	az egyes képzések költsége, technikai háttér, tréner díjazása	fejlik a pedagógusok módszertani felkészültsége	pedagógus kreativitás, tanítási és tanulási folyamat sikere, eredménye, hiányzások csökkenése	továbbképzések sikeres elvégzésének igazolása, POK, intézményvezető	pedagógus kreativitás, tanítási és tanulási folyamat sikere, eredménye, hiányzások csökkenése
A tanulói lemorzsolódás, a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzését szolgáló intézményi jelzőrendszer intézményi működtesége és a kapcsolódó tanügyi/gazdasági adatok pontos, naprakész nyilvántartása.	2019.05.02.	2020.06.15.	Intézményvezető, tankerületi tanügyi/gazdasági referens	POK szakemberei, szak-tanácsadók	adatelemzés, dokumentumkezelés és -elemzés	nem igényel többletforrást	pontosabb adatok a tanulói lemorzsolódásra, és annak okaira	LVT tanulók számának és arányának csökkenése	kéthavi jelentés, beszámoló, tankerületi tanügyi/gazdasági referens	LVT tanulók számának és arányának csökkenése

2019-2020-as tanévben a tanulói eredményesség növelését célzó konkrét, humán erő fejlesztési beavatkozások és a lemorzsolódási veszélyeztetettséghez hozzájáruló tényezők javítását célzó preventív elemek megvalósítása, a tanulói kompetenciák fejlesztése és a megvalósított beavatkozások értékelése, kiigazítása, a bevált gyakorlatok, modellek fenntarthatósági feltételeinek kialakítása áll a tevékenységek központjában:

A pedagóguskompetenciák és a tanulói kompetenciák fejlesztése vonatkozásában az implementáció megvalósítása és értékelése. Az eredményes gyakorlati elemek beazonosítása és további jó gyakorlati elemek implementálása.	2019.04.30.	2020.06.15.	intézmény vezető	A Komplex Alapprogram pedagógiai rendszerének gyakorlati elsajátítása – A komplex alapprogram alapelvei, pedagógiai modellje elnevezésű képzés. EFOP 3-1.5 projekt multiplikációs műhelyfoglalkozása	pedagógus-továbbképzés	laptop, projektor, fénymásoló, nyomtató	pedagógusok módszertani megújulása, lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számának csökkentése	féléves, éves beszámolók intézményvezető	jó gyakorlat adaptálása
A bevált deszegregációs intézkedések rendszerezése és modellalkotás, a modell implementálása az intézmény alapidokumentumaiba	2019.04.30.	2019.10.31.	tanügyigazgatási szaktanácsadó	antiszegregációs referens, intézményvezető, nevelőtestület	dokumentumelemzés	szaktanácsadó	SZMSZ-ben, PP-ban dokumentált deszegregációs tevékenységek	dokumentumelemzés, intézményvezető	szegregációs – deszegregációs folyamatok tudatosulása
Végzős alap/osztatlan mesterképzés/mesterképzésben részt vevő, pedagógusképzésben részt vevő felsőoktatási hallgatók, illetve végzettséggel rendelkező pedagógusok toborzása.	2019.05.02.	2020.06.30.	tankerületi igazgató, intézményvezető	pedagógusképző felsőoktatási intézmények	terepmunka, intézmény ismertetés	nem igényel többletforrást	végzős pedagógus hallgatók toborzása, felkutatása, pedagógushíány csökkentése	intézményvezető	pedagógushíány, nevelőtestület túltelítettségének csökkentése
Helyi közösség, partnerség építése (családi nap) a FEH-en belül.	2019.05.01.	2019.05.30.	int. vez.	szaktanácsadó	Multiplikációs tréning	laptop, projektor, nyomtató, fénymásoló	az iskola külső és belső kapcsolatainak erősödése, a konfliktuskezelés napi gyakorlati, iskolai kultúrára tétele	véleménynyilvánítás írásban a tréning végén; int. vezető	az intézmény és a család köznevelése, kölcsönös elfogadás

A tanulói lemorzsolódás veszélyét és az oktatási szegregációt csökkentő intézkedések

Leírása	Kezdete	Vége	Felelős	Megvalósítás a bevonatok köre	módszer	Erőforrásigény	Elvárt eredmény	Nyomonkövetés módja, felelőse	Mely problémákra van hatása?
2018-2019-es tanévben az érintett intézmények szegregációs tendenciáinak, az oktatási szegregáció és az iskolai lemorzsolódás helyi összefüggéseinek feltárásához, a szelekció, szegregálódás veszélyének megállapításához és a kihívások megoldásához vezető, a jogszervi, méltányos oktatásszervezés megvalósítására vonatkozó javaslatok megfogalmazásához és problémáival érintett partnerek bevonásához járulnak hozzá a javasolt tevékenységek. A tevékenységek a beiskolázási stratégiák, az osztályba/csoportba sorolás elveinek, eljárásainak a felülvizsgálatát, a tanulói eredményességet befolyásoló tényezőket és a humánkapacitás vizsgálatát, a lehetséges és szükséges beavatkozások előkészítését, megtervezését támogatják az alábbiak szerint:									
Ágazati és ágazatközi partnerségi kapcsolatok célzott megerősítése. Együttműködés kialakítása különösen a	2019.04.15.	folyamatos	tankerületi igazgató, intézményvezető	gyermekjóléti és családsegítő munkatársai, önkormányzati	konzultáció, értekezlet, tevékenységek feltérképezése	nem igényel többletforrást	a közreműködők tevékenységeinek megismerése, az oktatási szegregáció	rendszeres konzultáció, tankerület igazgató	oktatási szegregáció csökkentése, deszegregációs cselekvési terv

Az Erzsébetvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola, Szakgimnázium és Szakközépiskola¹ deszegregációs intézkedési terve
2019. április

Rövidtávú feladatok, intézkedések

A feladatellátási helyet (FEH) érintő intézkedések									
Leírása	Kezdet	Vége	Felelős	Megvalósításb a bevontak köre	módszer	Erőforrásigény	Elvárt eredmény	Nyomonkövetés módja, felelőse	Mely problémá(k)ra van hatása?
Az érintett tanulóira, családjaikra valamint a pedagógusokra irányuló intézkedések előkészítését célozzák meg a tevékenységek, melyek prioritásai: a befogadó intézményekbe kerülő gyerekek befogadásának, utánkövetésének előkészítése, megtervezése valamint az átmeneti folyamatot támogató program kialakítása. A FEH pedagógusainak befogadó intézményekben való foglalkoztatásának, a helyi hozzáadott pedagógiai értékek befogadó intézményekben való továbbélésének megvalósítása, melyek sikeres megvalósítását az alábbi tevékenységek támogatják:									
A FEH társadalmi környezete (érintett szülők, társadalmi, szakmai partnerek) és az alkalmazottak tájékoztatása, és a partnerek bevonása a folyamatba.	2019.04.11.	2019.06.30.	Tankerületi központ vezetője	iskolai alkalmazottak, szülők közössége, Józsefvárosi Önkormányzat	forum, konzultáció	többtérforrást nem igényel	az iskola jelenlegi állapotának és kiút keresésének széles körben történő felérképezése, megismertetése	forum megvalósulása, tankerületi igazgató	csökkenti az információ hiányt, lehetőséget teremt az elvárások tisztázására
A beiratkozott és átvett tanulók beilleszkedésének, nyomon követésének megtervezése, konkrét támogató intézkedések és végrehajtásuk. Az intézményváltást támogató program bevezetése.	2019.04.11.	folyamatos	intézményvezető, osztályfőnökök	nevelőtestület és NOKS kollégák	megfigyelés, interjú, egyéni értékelő lap	osztályfőnöki időkeret	egyéni gondoskodás mellett a tanulók erősebb kötődése az iskolához	tanulóról vezetett feljegyzések, osztályfőnökök	csökkenti az LVT arányt, növelheti az iskolai kötődést, növelheti a tanuláshoz való pozitív attitűd kialakulását
Az érintett FEH nevelőtestületi értékeinek feltérképezése, erőforrástérkép készítése és ennek alapján képzési terv készítése.	2019.05.02	2019.10.31.	intézményvezető	munkaközösség-vezetők	kérdőíves felmérés	intézményvez. kérdőív pedagógus kérdőív PC, nyomtató, fénymásoló	erőforrástérkép alapján képzési terv	fél éves beszámoló, intézményvezető	pedagógus kiégés, újfajta feladatmegosztás, aktivitás, egymás értékeinek elismerése
Az Intézkedési Tervvel összhangban a kialakítandó jogszervi, méltányos oktatásszervezés megvalósítására vonatkozó lépések egyeztetése a fenntartóval, a tankerület jogszabályban meghatározott Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének figyelembevételével.	2019.07.01.	2019.09.30.	Tankerületi központ vezetője, intézményvezető	fenntartók, tankerületi szakreferensek, mk. vezető, nevelőtestület, szülők közössége, tankerületi intézményvezetők, civil szervezetek	konzultáció, kérdőíves felmérés, adategyeztetés az óvodákból távozókról a fenntartókkal	tankerületi szakreferensek és munkaközösségvezetők többtérforrást	kerületi köznevelési programok kínálatának célzott bővítése	konkrét oktatásszervezési feladatmegosztás ellenőrzése – tankerületi szakreferensek	megfelelő és vonzó egyedi köznevelési terület, intézmény képzési profiljának tisztulása, vonzóvá válása
A nevelőtestület felkészítése az intézkedések hatásaira, következményeire, az inklúzió szempontjainak követésére.	2019.06.25.	2020.09.30.	Tankerületi központ vezetője	intézményvezető, nevelőtestület	előadás, fórum	projektor, laptop	tájékozott, együttműködő, egymás munkáját elismerő munkavállalói kör	Véleménykérő lap az értekezlet végén, tankerületi központ vezetője	intézményközi kerületi együttműködés, stigmatizáció csökkentése, intézményi értékek elismerése

¹ Az intézmény Kertész utca 30. szám alatti FEH-jére vonatkozóan

Óvoda-iskola, alsó-felső tagozat átmenetet és általános iskola – középiskola átmenetet támogató program tervezése, az érrettség adó középiskolákkal együttműködve.	2019.05.02.	2019.09.15.	Tankerületi központ vezetője, óvodavezetők, intézményvezetők	munkaközösség-vezetők, nevelőtestület, pályaválasztási szaktanácsadók, pszichológusok	Nyílt napok, bemutató foglalkozások, pályaaorientációs felkészítő programok, egyéni pályaválasztási tanácsadás adategyeztetés az óvodákból távozókról az intézményvezetőkkel	foglalkozás-vezető pedagógusok, tanácsadók, pszichológus projektor	szakmai kommunikáció a köznevelés különböző szintjeinek pedagógusai között, gyermekek és tanulók sikeres „köznevelési szint” váltása	megfigyelés, feljegyzés, értékelő lapok – intézmények vezetői	LVT arány, tanulási kudarc, intézményi értékek elismerése
A 2019-2020-as tanévben az előkészített intézkedések megvalósítására irányulnak a tevékenységek: a FHH pedagógusainak foglalkoztatása befogadó intézményekben, a tanulóira vonatkozó egyéni fejlesztési tervek és eredmények megosztása, a befogadó intézményekbe kerülő tanulók utánkövetése, valamint az átmenet folyamatát támogató program működtetése a befogadó iskolákban. Mindehhez az alábbi tevékenységek jelentenek biztosítékot:									
A tanulók beilleszkedésének nyomon követése.	2019.09.01.	folyamatos	intézményvezető, osztályfőnök, iskolapszichológus	nevelőtestület és NOKS kollégák	megfigyelés, interjú, egyéni értékelő lap	osztályfőnöki időkeret, értékelő team-ek kialakítása	egyéni gondoskodás mellett a tanulók erősebb kötődése az iskolához	tanulóról vezetett feljegyzések, osztályfőnökök	csökkentheti az LVT arányt, növelheti az iskolai kötődést, növelheti a tanuláshoz való pozitív attitűd kialakulását
A fenntartó folyamatos tájékoztatása az oktatásszervezési folyamatok alakulásáról.	2019.05.15	folyamatos	intézményvezető	munkaközösség-vezetők	beszámoló	munkaközösség-vezetők időkerete	gördülékeny oktatásszervezés, új feladatok zökkenőmentes bevezetése	folyamatról rendszeres időközönként készített feljegyzések, intézményvezető	javulhat az oktatásszervezés hatékonysága, fenntartó-intézmény kapcsolata
A minőségi oktatás megteremtését szolgáló intézkedések									
Leírása	Kezdet	Vége	Feladók	Megvalósításb a bevontak köre	módszer	Erőforrásigény	Elvárt eredmény	Nyomonkövetés módja, felelőse	Mely problémá(k)ra van hatása?
A lemorzsolódási veszélyeztetettséghez hozzájáruló tényezők hatásának mérséklésére, így a tanulói eredményességet is befolyásoló helyi oktatásszervezési, módszertani, partnerkapcsolati, nevelőtestületen belüli együttműködési gyakorlat, a pedagógusi – és a tanulói kompetenciák fejlesztéséhez szükséges helyzettérítés, és a releváns beavatkozások megtervezése, ezek bevezetése áll a tevékenységek középpontjában:									
A nevelőtestület módszertani eszköztárának és napi kihívásainak feltérképezése, különösen: az évismeretlések, a hiányszakok, a tanulói eredményesség (OKM) okaira; a motiváció növelésére és az értékelésre vonatkozó helyi gyakorlatára, a belső együttműködések, és a pedagógus-kompetenciák, humánforrások köre.	2019.05.02.	2020.05.30.	Intézményvezető	Pedagógiai értékelési szaktanácsadói csoport, munkaközösség-vezetők	adatelemzés, dokumentumelemzés, koordináló megbeszélések	Intézményi adatbázis, intézményi alapkódok, alapdokumentumok,	Szaktanácsadói összegző beszámoló	féléves beszámoló, intézményvezető	csökkenhet az évismeretlések, a hiányszakok száma és aránya, javulhat a tanulói eredményesség (OKM)
A partnerkapcsolatok jelenlegi gyakorlatának értékelése, kiemelten: a családokkal, a tanoda jellegű vagy	2019.06.01.	2019.09.15.	Tankerületi központ vezetője, intézményvezető	nevelőtestület, partnerkapcsolati képviselő, atí képviselő,	Workshop a partnerkapcsolat kéréséről, az együttműködés	az értékelésre ad hoc összeálló team munkájának ellenértéke	reális partnerkapcsolat értékelés, elvárások megfogalmazása	rendszeres kéthavi beszámoló, intézményvezető	partnerek által biztosítható szolgáltatások színvonalának

tehetségsegítést támogató vagy kulturális, szabadidő hasznos eltöltését szolgáló stb. programokat kínáló civil szervezetekkel, sportegyesületekkel, egyházakkal, a gyermekjóléti és családszolgáltató szervezetekkel, települési önkormányzatokkal, nemzetiségi önkormányzatokkal.			etó		családok, nevelőtestület, partner-szervezetek	családi napok tematikus szervezése (pl. játék, főzés, népszokások, kézművesség, zenélés, tánc, sport, stb.)	az egyes rendezvények anyagi hátterének (hangosítás, stb.)	a szülők és intézmény, szülők és pedagógusok kapcsolatának javulása, közös élmények	rendezvény megvalósulása, Tankerületi igazgató, gazdasági igazgatóhelyettes	emelkedése, őszinte partneri kapcsolat, kölcsönös segítségnyújtás
A FEH szülői közösségének bevonása az iskola életébe. Helyi közösség, partnerség építése. A partneri kapcsolatok hatékonyságát célzó tervek beépítése az Intézményi Komplex Cselekvési Tervbe.	2019.08.15.	2020.06.15.	Intézményvezető, Tankerületi központ vezetője							empátia, érzékenyítés, inkluzivitás növekedése, iskola elfogadása
A helyzetfelmérés alapján döntés a deszegregációs intézkedési tervek végrehajtásában a pedagógusokat támogató intézkedések meghatározásáról (Tanulói csoportok és közösségek alakulásának segítése; Tanulási/tanítási folyamatok tervezése, szervezése és irányítása; Tanulási-tanítási módszerek, munkaformák; A tanulók személyiségének fejlesztése, egyéni bánásmód érvényesítése) és a kapcsolódó nevelőtestületi együttműködési formákról, módokról.	2019.05.02.	2020.06.15.	Intézményvezető		POK szakemberei, szak-tanácsadók és tréner	műhelyfoglalkozások, képzések pl.: A tanulás tanítása általános iskolában – akkreditált blended pedagógus-továbbképzés	az egyes képzések költsége, technikai hátter, tréner díjazása	fejlik a pedagógusok módszertani felkészültsége	továbbképzések sikeres elvégzésének igazolása, POK	pedagógus kreativitás, tanítási és tanulási folyamat sikere, eredménye
Személyre szabott támogatás (szakirodalom, hospitálás, tapasztalatcsere) a befogadó oktatás jó gyakorlati eljárásai, modelljei területén.	2019.05.02.	2020.06.15.	Intézményvezető		POK szakemberei, szak-tanácsadók	órálátogatás, egyéni szaktanácsadás	nem igényel többletforrást	fejlik a pedagógusok módszertani felkészültsége	továbbképzések sikeres elvégzésének igazolása, POK	pedagógus kreativitás, tanítási és tanulási folyamat sikere, eredménye
Az implementálni kívánt jó gyakorlati elemek (új vagy továbbfejlesztett motivációs formák bevezetése, amelyek emelik a tanulói iskolai motivációjának, sikerességének mértékét; új vagy továbbfejlesztett értékelési formák bevezetése, amelyek emelik a tanulói eredményesség mértékét; új vagy továbbfejlesztett pedagógiai	2019.05.02.	2020.06.15.	Intézményvezető		POK szakemberei, szak-tanácsadók és tréner	műhelyfoglalkozás pl.: A hozzáadott érték – mit és miért mérünk? (Tudás-, készség-, képesség- és kompetencia mérések)	az egyes képzések költsége, technikai hátter, tréner díjazása	fejlik a pedagógusok módszertani felkészültsége	továbbképzések sikeres elvégzésének igazolása, POK, intézményvezető	pedagógus kreativitás, tanítási és tanulási folyamat sikere, eredménye, hiányzások csökkenése

[illegible]

Végzős alap/osztatlan mesterképzés/mesterképzésben részt vevő, pedagógusképzésben részt vevő felsőoktatási hallgatók, illetve végzettséggel rendelkező pedagógusok toborzása.	2019.05.02.	2020.06.30.	tankerületi igazgató, intézményvezető	pedagógusképző felsőoktatási intézmények	terepmunka, intézmény ismertetés	nem igényel többletforrást	kulturává tétele	intézményvezető	pedagógushíány, nevelőtestület túlerhelyességének csökkenése
A tanulói lemorzsolódás veszélyét és az oktatási szegregációt csökkentő intézkedések									
Leírása	Kezdet	Vége	Felelős	Megvalósítás a bevonatok köre	módszer	Erőforrásigény	Elvárt eredmény	Nyomonkövetés módja, felelőse	Mely problémá(k)ra van hatása?
2018-2019-es tanévben az érintett intézmények szegregációs tendenciáinak, az oktatási szegregáció és az iskolai lemorzsolódás helyi összefüggéseinek feltárásához, a szelekció, szegregálódás veszélyének megelőzéséhez és a kivívások megoldásához vezető, a jogszervi, méltányos oktatásszervezés megvalósítására vonatkozó javaslatok megfogalmazásához és problémával érintett partnerek bevonásához járulnak hozzá a javasolt tevékenységek. A tevékenységek a beiskolázási stratégiák, az osztályba/csoportba sorolás elveinek, eljárásainak a felülvizsgálatát, a tanulói eredményességet befolyásoló tényezőket, a humánkapacitás vizsgálatát, a lehetséges és szükséges beavatkozások előkészítését, megtervezését támogatják az alábbiak szerint:									
Ágazati és ágazatközi partnerségi kapcsolatok célzott megerősítése. Együttműködés kialakítása különösen a gyermekjóléti és családsegítő szolgáltatókkal, települési önkormányzatokkal, kisebbségi önkormányzatokkal, extra-curriculáris programokat kínáló civil szervezetekkel, sportegyesületekkel, egyházakkal a tanulók iskolai tanulását hátráltató szociális háttértényezők változása érdekében és az iskolai részvételt támogató fejlesztési-nevelési törekvések támogatására.	2019.04.15.	folyamatos	tankerületi igazgató, intézményvezető	gyermekjóléti és családsegítő munkatársai, önkormányzati szakreferens, kisebbségi önkormányzat elnöke, civil szervezetek vezetői, sportegyesület és egyházak képviselői	konzultáció, értekezlet, tevékenységek feltérképezése	nem igényel többletforrást	a közreműködők tevékenységeinek megismerése, az oktatási szegregáció elleni küzdelemben való használatossága	kb. kéthavonta konzultáció, tankerületi igazgató	oktatási szegregáció csökkenése, deszegregációs cselekvési terv
Antiszegregációs jó gyakorlatok, dinamikák, eljárások, deszegregációs modellek megismerése, a tankerületi szintű Antiszegregációs Munkacsoport tevékenységének, együttműködési történetének, a Munkacsoporttal történő együttműködés folyamatba ágyazott értékelése. A településen érintett köznevelési intézmények tájékoztatása a deszegregációs stratégiákról, antiszegregációs jó gyakorlatokról az Antiszegregációs Munkacsoporton keresztül.	2019.06.30.	2019.11.30.	tankerületi igazgató, antiszegregációs referens	intézményvezető, tanügyigazgatósi referensek, antiszegregációs munkacsoport tagjai	értekezlet, munkacsoport megbeszélés, workshop	nem igényel többletforrást	az intézményvezetők toleranciájának növelése, elfogadás erősítése, jó gyakorlatok megismerése	dokumentumok, feljegyzések, antiszegregációs referens	szegregáció csökkenése, köznevelési deszegregáció erősítése

A FEH részt vesz a tankerületi bíróági ítéletben meghatározott deszegregációs és jogszabályban meghatározott Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének előkészítésében, megismerésében, véleményezésében.	2019.04.15.	2019.09.30.	tankerületi igazgató, antiszegregációs referens, intézményvezető	intézményvezető, antiszegregációs munkacsoport	konzultáció, dokumentumelemzés	nem igényel többletforrást	intézményi vélemények beépítése a TEIT-be	dokumentumelemzés; feljegyzés	érdekérvényesítés
A tanulói lemorzsolódás, a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzését szolgáló intézményi jelzőrendszer intézményi működtetése és a kapcsolódó tanügyigazgatási adatok pontos, naprakész nyilvántartása.	2019.04.15.	havi jelentés	intézményvezető, tankerületi igazgató	tanügyigazgatósi referens, osztályfőnökök	jelentés, adatelemzés	nem igényel többletforrást	pontosabb, naprakész LVT nyilvántartás	adatbázis, nyilvántartás - intézményvezető	LVT azonnali felismerése

Rövidtávú feladatok, intézkedések

A feladatellátási helyet (FEH) érintő intézkedések									
Leírása	K kezdete	Vége	Felolós	Megvalósításb a bevonatok kore	módszer	Erforrásigény	Elvart eredmény	Nyomontkovetés módja, felelőse	Mely problémákra van hatása?
<i>Az érintett tanulóakra, családjaikra valamint a pedagógusokra irányuló intézkedések előkészítését célozzák meg a tevékenységek, melyek prioritásai: a befogadó intézményekbe kerülő gyerekek befogadásának, utánkövetésének előkészítése, megtervezése valamint az átmeneti folyamatot támogató program kialakítása. A FEH pedagógusainak befogadó intézményekben való foglalkoztatásának, a helyi hozzáadott pedagógiai értékek befogadó intézményekben való továbbélésének megalapozása, melyek sikeres megvalósítását az alábbi tevékenységek támogatják:</i>									
A FEH társadalmi környezete (érintett szülők, társadalmi, szakmai partnerek) és az alkalmazottak tájékoztatása, és a partnerek bevonása a folyamatba.	2019.04.11.	2019.06.30.	Tankerületi központ vezetője	iskolai alkalmazottak, szülők közössége, Ferencvárosi Önkormányzat	forum, konzultáció	többletforrást nem igényel	az iskola jelenlegi állapotának és kiút keresésének széles körben történő feltérképezése, megismertetése	forum megvalósulása, tankerületi igazgató	csökkenti az információ hiányt, lehetőséget teremt az elvárások tisztázására
A beiratkozott és átvett tanulók beilleszkedésének, nyomom követésének megtervezése, konkrét támogató intézkedések és végrehajtásuk. Az intézményváltást támogató program bevezetése.	2019.04.11.	folyamatos	intézményvezető, osztályfőnök	nevelőtestület és NOKS kollégák	megfigyelés, interjú, egyéni értékelő lap	osztályfőnöki időkeret	egyéni gondoskodás mellett a tanulók erősebb kötődése az iskolához	tanulóról vezetett feljegyzések, osztályfőnökök	csökkentheti az LVT arányt, növelheti az iskolai kötődést, növelheti a tanuláshoz való pozitív attitűd kialakulását
Az Intézkedési Tervvel összhangban a kialakítandó jogszervi, méltányos oktatásszervezés megvalósítására vonatkozó lépések egyeztetése a fenntartóval, a tankerület jogszabályban meghatározott Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének figyelembevételével.	2019.07.01.	2019.09.30.	Tankerületi központ vezetője, intézményvezető	fenntartók, tankerületi szakreferensek, mk. vezető, nevelőtestület, szülők közössége, tankerületi intézményvezetők, civil szervezetek	konzultáció, kérdőíves felmérés, adategyeztetés az óvodákban távozókról a fenntartókkal	tanterületi szakreferensek és munkaközösségvezetők többi feladata	kerületi köznevelési programok kínálatának célzott bővítése	konkrét oktatásszervezési feladatmegosztás ellenőrzése – tankerületi szakreferensek	megfelelő és vonzó egyedi köznevelési arculat, intézmény képzési profiljának tisztulása, vonzóvá válása
Az érintett nevelőtestület felkészítése az intézkedések hatásaira, következményeire, az inklúzió szempontjainak követésére.	2019.06.25.	2020.09.30.	Tankerületi központ vezetője	Intézményvezetők	előadás, fórum	projektor, laptop	tájékozott, együttműködő, egymás munkáját elismerő munkavállalói kör	Véleménykérő lap az értekezlet végén, tankerületi központ vezetője	intézményközi kerületi együttműködés, stigmatizáció csökkenése, intézményi értékek elismerése
Óvoda-iskola, alsó-felső tagozat átmenetet és általános iskola-középiskola átmenetet támogató program tervezése, az értecsígt adó középiskolákkal együttműködve.	2019.05.02.	2019.09.15.	Tankerületi központ vezetője, óvodavezetők, intézményvezetők	munkaközösség vezető, nevelőtestület, pályaválasztási szaktanácsadó, pszichológus	Nyílt napok, bemutató foglalkozások, pályaaorientációs felkészítő programok, egyéni pályaválasztási tanácsadás	foglalkozás-vezető pedagógusok, tanácsadók, pszichológus projektor	szakmai kommunikáció a köznevelés különböző szintjeinek pedagógusai között, gyermekek és tanulók sikeres „köznevelési szint” váltása	megfigyelés, feljegyzés, értékelő lapok – intézmények vezetői	LVT arány, tanulási kudarc, intézményi értékek elismerése

									adategyeztetés az óvodákból távozókról az intézményvezetőkkel				
A 2019-2020-as tanévben az előkészített intézkedések megvalósítására irányulnak a tevékenységek: a FEH pedagógusainak foglalkoztatása befogadó intézményekben, a tanulókra vonatkozó egyéni fejlesztési tervek és eredmények megosztása, a befogadó intézményekbe kerülő tanulók utánkövetése, valamint az átmenet folyamatát támogató program működtetése a befogadó iskolákban. Mindehhez az alábbi tevékenységek jelentenek biztosítékot:													
A tanulók beilleszkedésének nyomon követése.	2019.09.01.	folyamatos	intézményvezető, osztályfőnök, iskolapszichológus	nevelőtestület és NOKS kollégák	megfigyelés, interjú, egyéni értékelő lap	osztályfőnöki időkeret, értékelő team-ek kialakítása	egyéni gondoskodás mellett a tanulók erősebb kötődése az iskolához	tanulóról vezetett feljegyzések, osztályfőnökök	csökkentheti az LVT arányt, növelheti az iskolai kötődést, növelheti a tanuláshoz való pozitív attitűd kialakulását				
A fenntartó folyamatos tájékoztatása az oktatásszervezési folyamatok alakulásáról.	2019.05.15	folyamatos	intézményvezető	munkaközösség-vezetők	beszámoló	munkaközösség-vezetők időkerete	gördülékeny oktatásszervezés, új feladatok zökkenőmentes bevezetése	folyamatról rendszeres időközönként készített feljegyzések	javulhat az oktatásszervezés hatékonysága, fenntartó-intézmény kapcsolata				
A minőségi oktatás megteremtését szolgáló intézkedések													
Leírása	Kezdete	Vége	Felelős	Megvalósításb a bevontak köre	módszer	Erőforrásigény	Elvárt eredmény	Nyomontkövetés módja, felelőse	Mely problémákra van hatása?				
A lemorzsolódási veszélyeztetettséghez hozzájáruló tényezők hatásának mérséklésére, így a tanulói eredményességet is befolyásoló helyi oktatásszervezési, módszertani, partnerkapcsolati, nevelőtestületen belüli együttműködési gyakorlat, a pedagógusi – és a tanulói kompetenciák fejlesztéséhez szükséges helyzetfeltárás, és a releváns beavatkozások megtervezése, ezek bevezetése díl a tevékenységek középpontjában:													
A nevelőtestület releváns gyakorlati repertoárjának és napi kihívásainak, valamint a tanulók körében tapasztalt kihívások feltérképezése, különösen: az évismétlések, a hiányszakok, a tanulói eredményesség (OKM) okaira; a motiváció fejlesztésére és az értékelésre vonatkozó helyi gyakorlatára, a belső együttműködése, és a pedagógus-kompetenciák, humánerőforrások körére.	2019.05.02.	2020.05.30.	Intézményvezető	Pedagógiai értékelési szaktanácsadói csoport, munkaközösség-vezetők	adatelemzés, dokumentumelemzés, koordináló megbeszélések	Intézményi adatbázis, intézményi alapidokumentumok,	Szaktanácsadói összegző beszámoló	rendszeres féléves beszámolók, szaktanácsadó, intézményvezető	csökkenthet az évismétlések, a hiányszakok száma és aránya, javulhat a tanulói eredményesség (OKM)				
A partnerkapcsolatok jelenlegi gyakorlatának értékelése, kiemelten: a családokkal, a tanoda jellegű vagy tehetséggondozó támogató vagy kulturális, szabadidő hasznos eltöltését szolgáló stb. programokat kínáló civil szervezetekkel, sportegyesületekkel, egyházzal, a gyermekjóléti és	2019.06.01.	2019.09.15.	Tankerületi központ vezetője, intézményvezető	nevelőtestület, partnerkapcsolati képviselők,	Workshop a partnerkapcsolat kéréseiről, az együttműködés módszereiről, kérdőív, interjú, elemzés	az értékelésre ad hoc összeálló team munkájának ellenőrzése	reális partnerkapcsolat értékelés, elvárások megfogalmazása	rendszeres kéthavi beszámolók, intézményvezető	partnerek által biztosítható szolgáltatások színvonalának emelkedése, őszinte partneri kapcsolat, kölcsönös segítségnyújtás				

Az feladatellátási hely beavatkozásainak értékelése a korai jelzőrendszeri adatok alapján.	2019.04.30.	folyamatos	intézményfejlesztési szaktanácsadó	projekt multiplifikációs műhelyfoglalkozás	szaktanácsadó, gyermekjóléti szolgálat munkatársa(i)	pontosabb jelzőrendszer	dokumentumelemzés, osztályfőnökök	LVT, inkluzivitás
Általános iskola-középiskola átmeneti program működtetése	2019.05.02.	folyamatos /negyedévente	intézményvezető	intézményi pályaválasztási felelős, pályaválasztási szaktanácsadó, osztályfőnökök	intézménylátogatás, szakmai bemutatók, pályaválasztási tanácsadás	FPSZ pályaválasztási tanácsadói	tudatosabb pályaorientáció	LVT számának és arányának csökkenése, tudatosabb pályaorientáció
Helyi közösség, partnerség építése (családi nap) a FEH-en belül.	2019.05.01.	2019.05.30.	intézményvezető	szaktanácsadó	Multiplifikációs tréning	laptop, projektor, nyomtató, fénymásoló	véleménynyilvánítás írásban a tréning végén; int. vezető	az intézmény és a család köznevelése, kölcsönös elfogadás
Végzős alap/osztatlan mesterképzés/mesterképzésben részt vevő, pedagógusképzésben részt vevő felsőoktatási hallgatók, illetve végzettséggel rendelkező pedagógusok toborzása.	2019.05.02.	2020.06.30.	tankerületi igazgató, intézményvezető	pedagógusképző felsőoktatási intézmények	terepmunka, intézmény ismertetés	nem igényel többletforrást	intézményvezető	pedagógushány, nevelőtestület túlterheltségének csökkenése
A tanulói lemorzsolódás veszélyét és az oktatási szegregációt csökkentő intézkedések								
2018-2019-es tanévben az érintett intézmények szegregációs tendenciáinak, az oktatási szegregáció és az iskolai lemorzsolódás helyi összefüggéseinek feltárásához, a szelekció, szegregálódás veszélyének megállapításához és a kihívások megoldásához vezető, a jogszert, méltányos oktatásszervezés megvalósítására vonatkozó javaslatok megfogalmazásához és problémával érintett partnerek bevonásához járulnak hozzá a javasolt tevékenységek. A tevékenységek a beiskolázási stratégiák, az osztályba/csoportba sorolás elveinek, eljárásainak a felülvizsgálatát, a tanulói eredményességet befolyásoló tényezőket és a humánkapacitás vizsgálatát, a lehetséges és szükséges beavatkozások előkészítését, megtervezését támogatják az alábbiak szerint:								
Ágazati és ágazatközi partnerségi kapcsolatok célzott megerősítése. Együttműködés kialakítása különösen a gyermekjóléti és családsegítő szolgáltatókkal, települési önkormányzatokkal, kisebbségi önkormányzatokkal, extra-curriculáris programokat kínáló civil szervezetekkel,	2019.04.15.	folyamatos	tankerületi igazgató, intézményvezető	gyermekjóléti és családsegítő munkatársai, önkormányzati szakreferens, kisebbségi önkormányzat elnöke, civil szervezetek vezetői,	konfliktus, értekezlet, tevékenységek feltekerítése	nem igényel többletforrást	a közreműködők tevékenységeinek megismerése, az oktatási szegregáció elleni küzdelemben való használatossága	oktatási szegregáció csökkenése, deszegregációs cselekvési terv

sportegyesületekkel, egyházakkal a tanulók iskolai tanulását hátráltató szociális háttérnyezők változása érdekében és az iskolai részvételt támogató fejlesztési-nevelési törekvések támogatására. Antiszegregációs jó gyakorlatok, dinamikák, eljárások, deszegregációs modellek megismerése, a tankerületi szintű Antiszegregációs Munkacsoport tevékenységének, a Munkacsoporttal történő együttműködés folyamatra ágyazott értékelése. A településen érintett köznevelési intézmények tájékoztatása a deszegregációs stratégiákról, antiszegregációs jó gyakorlatokról az Antiszegregációs Munkacsoporton keresztül. A FEH részt vesz a tankerületre bírósi ítéletben meghatározott deszegregációs és jogszabályban meghatározott Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének előkészítésében, megismerésében, véleményezésében. Az érintett nevelőtestületek felkészítése a deszegregációs intézkedések hatásaira, következményeire, az inklúzió szempontjainak követésére. A tanulói lemorzsolódás, a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzését szolgáló intézményi jelzőrendszer intézményi működtetése és a kapcsolódó tanügyigazgatási adatok pontos, naprakész nyilvántartása.	2019.06.30.	2019.11.30.	tankerületi igazgató, antiszegregációs referens	intézményvezetők, tanügyigazgatói referensek, antiszegregációs munkacsoport tagjai értekezlet, munkacsoport megbeszélés, workshop	nem igényel többletforrást	az intézményvezetők toleranciájának növelése, elfogadás erősítése, jó gyakorlatok megismerése dokumentumok, feljegyzések, antiszegregációs referens szegregáció csökkenése, köznevelési deszegregáció erősítése	intézményvezetők, antiszegregációs munkacsoport tagjai tankerületi igazgató, antiszegregációs referens intézményvezetők, tanügyigazgatói referensek, antiszegregációs munkacsoport tagjai értekezlet, munkacsoport megbeszélés, workshop nem igényel többletforrást intézményvezetők toleranciájának növelése, elfogadás erősítése, jó gyakorlatok megismerése dokumentumok, feljegyzések, antiszegregációs referens szegregáció csökkenése, köznevelési deszegregáció erősítése
A FEH részt vesz a tankerületre bírósi ítéletben meghatározott deszegregációs és jogszabályban meghatározott Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének előkészítésében, megismerésében, véleményezésében. Az érintett nevelőtestületek felkészítése a deszegregációs intézkedések hatásaira, következményeire, az inklúzió szempontjainak követésére. A tanulói lemorzsolódás, a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzését szolgáló intézményi jelzőrendszer intézményi működtetése és a kapcsolódó tanügyigazgatási adatok pontos, naprakész nyilvántartása.	2019.04.15.	2019.09.30.	tankerületi igazgató, antiszegregációs referens, intézményvezető	intézményvezetők, tanügyigazgatói referensek, antiszegregációs munkacsoport tagjai konzultáció, dokumentumleltétel	nem igényel többletforrást	intézményi vélemények beépítése a TEIT-be dokumentumleltétel, feljegyzés, tankerületi igazgató érdekvérvényesítés	intézményvezetők, tanügyigazgatói referensek, antiszegregációs munkacsoport tagjai konzultáció, dokumentumleltétel intézményi vélemények beépítése a TEIT-be dokumentumleltétel, feljegyzés, tankerületi igazgató érdekvérvényesítés
Az érintett nevelőtestületek felkészítése a deszegregációs intézkedések hatásaira, következményeire, az inklúzió szempontjainak követésére. A tanulói lemorzsolódás, a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzését szolgáló intézményi jelzőrendszer intézményi működtetése és a kapcsolódó tanügyigazgatási adatok pontos, naprakész nyilvántartása.	2019.05.31.	2019.11.30.	intézményvezető	POK szaktanácsadó, nevelőtestület érzékenyítő tréning, szituációs gyakorlatok, pedagógus továbbképzés	nem igényel többletforrást	nevelőtestület felkészítése a deszegregációs feladatokra és következményeire képzés befejezése, POK, intézményvezető hatékonyabb deszegregáció	intézményvezető POK szaktanácsadó, nevelőtestület érzékenyítő tréning, szituációs gyakorlatok, pedagógus továbbképzés nevelőtestület felkészítése a deszegregációs feladatokra és következményeire képzés befejezése, POK, intézményvezető hatékonyabb deszegregáció
Az érintett nevelőtestületek felkészítése a deszegregációs intézkedések hatásaira, következményeire, az inklúzió szempontjainak követésére. A tanulói lemorzsolódás, a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzését szolgáló intézményi jelzőrendszer intézményi működtetése és a kapcsolódó tanügyigazgatási adatok pontos, naprakész nyilvántartása.	2019.04.15.	2019.11.30.	intézményvezető, tankerületi igazgató	tanügyigazgatói referens, osztályfőnökök jelentés, adatellenzés	nem igényel többletforrást	pontosabb, naprakész LVT nyilvántartás adatbázis, nyilvántartás - intézményvezető LVT azonnali felismerése	intézményvezető, tankerületi igazgató tanügyigazgatói referens, osztályfőnökök jelentés, adatellenzés nem igényel többletforrást pontosabb, naprakész LVT nyilvántartás adatbázis, nyilvántartás - intézményvezető LVT azonnali felismerése

A Lakatos Menyhért Általános Iskola és Gimnázium deszegregációs intézkedési terve

2019. április

Rövidtávú feladatok, intézkedések

A feladatellátási helyet (FEH) érintő intézkedések									
Leírása	Kezdet	Vége	Felelős	Megvalósításb a bevontak köre	módszer	Erőforrásigény	Elvárt eredmény	Nyomonkövetés módja, felelőse	Mely problémá(k)ra van hatása?
Az érintett tanulóakra, családjaikra valamint a pedagógusokra irányuló intézkedések előkészítése, valamint az átmeneti folyamatot támogató program kialakítása. A FEH pedagógusainak befogadó intézményekben való továbbélésének megalapozása, melyek sikeres megvalósítását az alábbi tevékenységek támogatják:									
A FEH társadalmi környezete (érintett szülők, társadalmi, szakmai partnerek) és az alkalmazottak tájékoztatása, és a partnerek bevonása a folyamatba.	2019.04.11.	2019.06.30.	Tankerületi központ vezetője	iskolai alkalmazottak, szülők közössége, Józsefvárosi Önkormányzat	forum, konzultáció	többitforrást nem igényel	az iskola jelenlegi állapotának és kiút keresésének széles körben történő feltérképezése, megismertetése	forum megvalósulása, tankerületi igazgató	csökkenté az információ hiányt, lehetőséget teremtet az elvárások tisztázására
A tanulók inkluzív befogadó tárgyi környezetének kialakítására vonatkozó tervek elkészítése.	2019.05.01.	2019.06.30.	Tankerületi központ vezetője	Józsefvárosi Önkormányzat	műszaki-építészeti és gépészeti, valamint felszereltségi/berendezési állapotfelmérés	a felmérés fázisa többitforrást nem igényel	költséghatékony építészeti és infrastrukturális fejlesztési tervek	felmérés eredményét tükröző dokumentum - fenntartó	az iskola , mint befogadó környezet vonzóvá tétele
A beíratkozott és átvett tanulók beilleszkedésének, nyomon követésének megtervezése, konkrét támogató intézkedések és végrehajtások. Az intézményváltást támogató program bevezetése.	2019.04.11.	folyamatos	intézményvezető, osztályfőnökök	nevelőtestület és NOKS kollégák	megfigyelés, interjú, egyéni értékelő lap	osztályfőnöki időkeret	egyéni gondoskodás mellett a tanulók erősebb kötődése az iskolához	tanulóról vezetett feljegyzések, osztályfőnökök	csökkentheti az LVT arányt, növelheti az iskolai kötődést, növelheti a tanuláshoz való pozitív attitűd kialakulását
Az érintett FEH nevelőtestületi értékeinek feltérképezése, erőforrástérkép készítése és ennek alapján képzési terv készítése.	2019.05.02.	2019.10.31.	intézményvezető	munkaközösség-vezetők	kérdőíves felmérés	intézményvez. kérdőív pedagógus kérdőív PC, nyomtató, fénymásoló	erőforrástérkép alapján képzési terv	féléves beszámoló, intézményvezető	pedagógus kiégés, újfajta feladatmegosztás, aktivítás, egymás értékeinek elismerése
Az Intézkedési Tervvel összhangban a kialakítandó jogszervi, méltányos oktatásszervezés megvalósítására vonatkozó lépések egyeztetése a fenntartóval, a tankerület jogszabályban meghatározott Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének figyelembevételével.	2019.07.01.	2019.09.30.	Tankerületi központ vezetője, intézményvezető	fenntartók, tankerületi szakreferensek, mk.vezetők, nevelőtestület, szülők közössége, tankerületi intézményvezetők, civil szervezetek	konzultáció, kérdőíves felmérés, adatgyűjtés az óvodákban távozókra a fenntartókkal	tanterületi szakreferensek és munkaközösségvezetők többit feladata	kerületi köznevelési programok kínálatának célzott bővítése	konkrét oktatásszervezési feladatmegosztás ellenőrzése – tankerületi szakreferensek	megfelelő és vonzó egyedi köznevelési arculat, intézmény képzési profiljának tisztulása, vonzóvá válása
Az érintett nevelőtestület felkészítése az intézkedések hatásaira, következményeire, az	2019.06.25.	2020.09.30.	Tankerületi központ vezetője	intézményvezetők	előadás, fórum	projektor, laptop	tájékozott, együttműködő, egymás munkáját	Véleménykérő lap az értekezlet végén, tankerületi központ	intézményközi kerületi együttműködés, szigmatizáció

inklúzió szempontjainak követésére.									elismert munkavállalói kör	vezetője	csökkenése, intézményi értékek elismerése
Óvoda-iskola, alsó-felső tagozat átmenetet és általános iskola-középiskola átmenetet támogató program tervezése, az érrettségig adó középiskolákkal együttműködve.	2019.05.02.	2019.09.15.	Tankerületi központ vezetője, óvodavezetők, intézményvezetők	munkaközösség vezetői, nevelőtestület, pályaválasztási szaktanácsadók, pszichológusok	Nyílt napok, bemutató foglalkozások, pályaelemzés, felkészítő programok, egyéni pályaválasztási tanácsadás, adatgyűjtés az óvodákból távozókról az intézményvezetőkkel	foglalkozás-vezető pedagógusok, tanácsadók, pszichológus projektor	szakmai kommunikáció a köznevelés különböző szintjeinek pedagógusai között, gyermekek és tanulók sikeres „köznevelési szint” váltása	megfigyelés, feljegyzés, értékelő lapok – intézményi vezetői	LVT arány, tanulási kudarc, intézményi értékek elismerése		
A 2019-2020-as tanévben az előkészített intézkedések megvalósítására irányulnak a tevékenységek: a FEH pedagógusainak foglalkoztatása befogadó intézményekben, a tanulókra vonatkozó egyéni fejlesztési tervek és eredmények megosztása, a befogadó intézményekbe kerülő tanulók utánkövetése, valamint az átmenet folyamatát támogató program működtetése a befogadó iskolákban. Mindehhez az alábbi tevékenységek jelentenek biztosítékot:											
A tanulók számára inkluzív tárgyi és pedagógiai környezet kialakítása.	2019.09.01.	2022.08.31.	Tankerületi központ vezetője	intézményvezető, Józsefvárosi Önkormányzat a	Beruházás, felújítás, karbantartás, felszerelés beszerzése, pedagógustovábbképzéseken való részvétel	A szükséges költségvetési forrás biztosítása (a KK által jóváhagyott terveknek megfelelően)	Formájában és felszereltségében megújult vonzó inkluzív pedagógiai szemlélet és módszertan jelenléte	tárgyi: gazdasági igazgatóhelyettes, pedagógiai: intézményvezető továbbképzési terv, óralátogatások feljegyzései	LVT arány, iskolához fűződő értékrend, hiányszakok, oktatásminőség		
A tanulók beilleszkedésének nyomon követése.	2019.09.01.	2022.08.31.	intézményvezető, osztályfőnökök, iskolapszichológus	nevelőtestület és NOKS kollégák	figyelés, interjú, egyéni értékelő lap	osztályfőnöki időkeret, értékelő team-ek kialakítása	egyéni gondoskodás mellett a tanulók erősebb kötődése az iskolához	tanulóról vezetett feljegyzések, osztályfőnökök	csökkentheti az LVT arányt, növelheti az iskolai kötődést, növelheti a tanuláshoz való pozitív attitűd kialakulását		
A fenntartó folyamatos tájékoztatása az oktatásszervezési folyamatok alakulásáról.	2019.05.15	2022.08.31.	intézményvezető	munkaközösség-vezetők	beszámoló	munkaközösség-vezetők időkerete	gördülékeny oktatásszervezés, új feladatok zökkenőmentes bevezetése	formai: rendszeres időközönként készített feljegyzések, intézményvezető	javulhat az oktatásszervezés hatékonysága, fenntartó-intézmény kapcsolata		
A minőségi oktatás megteremtését szolgáló intézkedések											
Leírása	Kezdetre	Vége	Felelős	Megvalósításb a bevontak köre	módszer	Erőforrásigény	Elvárt eredmény	Nyomonkövetés módja, felelőse	Mely problémá(k)ra van hatása?		
A lemorzsolódási veszélyeztetettséghez hozzájáruló tényezők hatásának mérséklésére, így a tanulói eredményességet is befolyásoló helyi oktatásszervezési, módszertani, partnerkapcsolati, nevelőtestületen belüli együttműködési gyakorlat, a pedagógusi – és a tanulói kompetenciák fejlesztéséhez szükséges helyszínteljesítés, és a releváns beavatkozások megtervezése, ezek bevezetése áll a tevékenységek középpontjában:											
A nevelőtestület módszertani eszköztárának és napi kihívásainak feltérképezése, különösen: az évismérlesek, a hiányszakok, a tanulói eredményesség (OKM) okaira; a motiváció növelésére és az	2019.05.02.	2020.05.30.	Intézményvezető	Pedagógiai értékelési szaktanácsadói csoport, munkaközösség-vezetők	adatelemzés, dokumentumelemzés, koordináló megbeszélések	Intézményi adatbázis, intézményi alapdokumentumok,	Szaktanácsadói összegző beszámoló	féltéves beszámoló, intézményvezető	csökkenthet az évismérlesek, a hiányszakok száma és aránya, javulhat a tanulói eredményesség (OKM)		

formák bevezetése, amelyek emelik a tanulók iskolai motivációjának, sikerességének mértékét; új vagy továbbfejlesztett értékelési formák bevezetése, amelyek emelik a tanulói eredményesség mértékét; új vagy továbbfejlesztett pedagógiai gyakorlat a hiányzások visszaszorítására) pedagógiai folyamatba való beépítésének megtervezése az Intézményi Komplex Cselekvési Tervben.	2019.05.02.	2020.06.15.	intézményvezető, tankerületi tanügyigazgatási referens	POK szakemberei, szak-tanácsadók	adatelemzés, dokumentumkezelés és -elemzés	nem igényel többlet forrást	pontosabb adatok a tanulói lemorzsolódásról, és annak okairól	kéthavi jelentés, beszámoló, tankerületi tanügyigazgatási referens	LVT tanulók számának és arányának csökkenése
A 2019-2020-as tanévben a tanulói eredményesség növelését célzó konkrét, humán erőforrásra támaszkodó fejlesztési beavatkozások és a lemorzsolódási veszélyeztetettséghez hozzájáruló tényezők javítását célzó preventív elemek megvalósítása, a tanulói kompetenciák fejlesztése és a megvalósított beavatkozások értékelése, kiigazítása, a bevált gyakorlatok, modellek fenntarthatósági feltételeinek kialakítása áll a tevékenységek központjában:									
A tanulók alacsony OKM eredményei elemzése alapján döntés a NAT 2012-ben meghatározott tanulói kulcskompetenciákhoz (Anyanyelvi kommunikáció; Matematikai kompetenciák; Természettudományi és technikai kompetenciák) kapcsolódó fejlesztendő területekről.	2019.04.30.	2019.10.31.	intézményvezető	munkaközösség-vezetők, szaktanárok, mérés-értékelés szaktanácsadók	műhelyfoglalkozás OKM mérés elemzése	POK munkatárs, mérés-értékelés szaktanácsadó	konkrét információ arról, hogy mi az oka a tanulók alacsony teljesítményének	konzultáció, évenkénti OKM mérések elemzése, munkaközösségvezetők	gyenge tanulói teljesítmény, pedagógusok hiányos módszertani felkészültsége
Tájékozódás (szakirodalom, hospitálás, tapasztalatcsere) az adott tanulói-kompetencia-terület jó gyakorlati eljárásai, modelljei területén.	2019.04.30.	2020.06.15.	intézményvezető	munkaközösség-vezetők, szaktanárok, szak-tanácsadók OH-bázisintézmények	óralátogatás	nem igényel többlet forrást	pedagógusok módszertani felkészültsége nő	konzultáció, tanóra elemzése, munkaközösségvezetők	jó gyakorlat adaptálása
A pedagógusok kompetenciák és a tanulói kompetenciák fejlesztése vonatkozásában az implementáció megvalósítása és értékelése. Az eredményes gyakorlati elemek beazonosítása és további jó gyakorlatok	2019.04.30.	2020.06.15.	intézményvezető	A Komplex Alapprogram pedagógiai rendszerének gyakorlati elsajátítása – A komplex	pedagógus-továbbképzés	laptop, projektor, fénymásoló, nyomtató	pedagógusok módszertani megújulása, lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók számának csökkentése	féléves, éves beszámolók, intézményvezető	jó gyakorlat adaptálása

A tanulói lemorzsolódás veszélyét és az oktatási szegregációt csökkentő intézkedések

Leírása	Kezdete	Vége	Felelős	Megvalósításb a bevontak köre	módszer	Erőforrásigény	Elvárt eredmény	Nyomonkövetés módja, felelőse	Mely problémá(k)ra van hatása?
<i>A 2018-2019-es tanévben az érintett intézmények szegregációs tendenciáinak, az oktatási szegregáció és az iskolai lemorzsolódás helyi összefüggéseinek feltárásához, a szelekció, szegregálódás veszélyének megelőzéséhez és e kihívások megoldásához vezető, a jogszervi, méltányos oktatásszervezés megvalósítására vonatkozó javaslatok megfogalmazásához és problémáival érintett partnerek bevonásához járulnak hozzá a javasolt tevékenységek. A tevékenységek a beiskolázási stratégiák, az osztályba/ csoportba sorolás elveinek, eljárásainak a felülvizsgálatát, a tanulói eredményességet befolyásoló tényezőket, a lehetséges és szükséges beavatkozások előkészítését, megtervezését támogatják az alábbiak szerint:</i>									
Az oktatási esélyegyenlőség szempontjából releváns szakmai dokumentumok (települési HEP, Integrált Városfejlesztési Stratégia) megismerése.	2019.04.30.	2019.09.01.	tankerületi igazgató, intézményvezető	nevelőtestület	dokumentumelemzés	nem igényel többletforrást	a FEH alkalmazottainak felkészítése	nevelőtestületi értekezlet témája, intézményvezető	elméleti tudás az oktatási szegregáció hátteréhez
Ágazati és ágazatközi partnerségi kapcsolatok célzott megerősítése. Együttműködés kialakítása különösen a gyermekjóléti és családsegítő szolgálatokkal, települési önkormányzatokkal, kisebbségi önkormányzatokkal, extra-curriculáris programokat kínáló civil szervezetekkel, sportegyesületekkel, egyházakkal a tanulók iskolai tanulását hátráltató szociális háttértényezők változása érdekében és az iskolai részvételt támogató fejlesztési-nevelési törekvések támogatására.	2019.04.15.	folyamatos	tankerületi igazgató, intézményvezető	gyermekjóléti és családsegítő munkatársai, önkormányzati szakreferens, kisebbségi önkormányzat elnöke, civil szervezetek vezetői, sportegyesület ek és egyházak képviselői	konkultáció, értekezlet, tevékenységek feltérképezése	nem igényel többletforrást	a közreműködők tevékenységeinek megismerése, az oktatási szegregáció elleni küzdelemben való használhatósága	rendszerezes konzultáció tankerületi igazgató	oktatási szegregáció csökkenése, deszegregációs cselekvési terv
Antiszegregációs jó gyakorlatok, dinamikák, eljárások, deszegregációs modellek megismerése, a tankerületi szintű Antiszegregációs Munkacsoport tevékenységének, a Munkacsoporttal történő együttműködés folyamatba ágyazott értékelése. A településen érintett köznevelési intézmények tájékoztatása a deszegregációs stratégiákról, antiszegregációs jó gyakorlatokról az Antiszegregációs Munkacsoporton keresztül.	2019.06.30.	2019.11.30.	tankerületi igazgató, antiszegregációs referens	intézmény-vezetők, tanügy-igazgatási referensek, antiszegregációs munkacsoport tagjai	értekezlet, munkacsoport megbeszélés, workshop	nem igényel többletforrást	az intézményvezetők toleranciájának növelése, elfogadás erősítése, jó gyakorlatok megismerése	dokumentumok, feljegyzések, antiszegregációs referens	szegregációs mutatók szintje
A FEH részt vesz a tankerületre bírósági ítéletben meghatározott deszegregációs és jogszabályban	2019.04.15.	2019.09.30.	tankerületi igazgató, antiszegregációs referens	intézményvezetők, antiszegregáció	konkultáció, dokumentumelemzés	nem igényel többletforrást	intézményi vélemények beépítése a TEIT-be	dokumentumelemzés, feljegyzés, tankerületi igazgató,	érdekvérvényesítés

meghatározott Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének előkészítésében, megismerésében, véleményezésében.			ciós referens, intézményvezető	s munkacsoport		pedagógus továbbképzés, POK vezetőképzés (Tanügyi, szakmai és szervezetterjesztési lehetőségek a vezetői kompetenciák mentén)	nem igényel többletforrást	vezető felkészítése a feladatok irányítására, koordinálására	képzés befejezése, intézményvezető	intézményvezető	
A deszegregációs döntések szakmai előkészítése, a deszegregációs minták, tervsablonok kiválasztása és elkészítése.	2019.04.30.	2019.06.30.	intézményvezető	intézményfejlesztési szaktanácsadó						hatékonyabb intézményvezetői munka	
A tanulói lemorzsolódás, a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzését szolgáló intézményi jelzőrendszer intézményi működtetése és a kapcsolódó tanügyi/igazgatási adatok pontos, naprakész nyilvántartása.	2019.04.15.	folyamatos, havi jelentés	intézményvezető, tankerületi igazgató	tanügyi igazgatói referens, osztályfőnökök		jelentés, adatelemzés	nem igényel többletforrást	pontosabb, naprakész LVT nyilvántartás	adatbázis, nyilvántartás - intézményvezető	LVT azonnali felismerése	
A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók körében az évfolyamismétlők, igazolatlanul mulasztók, a magántanulók számának csökkentését, az OKM eredmények javítását célzó preventív elemek megtervezése.	2019.04.30.	folyamatos	szaktanácsadó, intézményvezető	nevelőtestület		ESL jelzőrendszerben megfogalmazott intézkedések végrehajtása	nem igényel többletforrást	prevenációs intézkedések	dokumentált feladatrendszer, intézményvezető	LVT azonnali felismerése, preventív intézkedések	

A Budapest VIII. Kerületi Németh László Általános Iskola deszegregációs intézkedési terve
Rövidtávú feladatok, intézkedések

A feladatellátási helyet (FEH) érintő intézkedések									
Leírása	Kezdete	Vége	Felölő	Megvalósításb a bevonatok köre	módszer	Erőforrásigény	Elvart eredmény	Nyomonkövetés módi, felelőse	Mely problémákra van hatása?
Az érintett tanulóira, családjaikra valamint a pedagógusokra irányuló intézkedések előkészítését célozzák meg a tevékenységek, melyek prioritásai: a befogadó intézményekben való foglalkoztatásának, a helyi hozzáadott pedagógiai értékek befogadó előkészítése, megtervezése valamint az átmeneti folyamatot támogató program kialakítása. A FEH pedagógusainak befogadó intézményekben való foglalkoztatásának, a helyi hozzáadott pedagógiai értékek befogadó intézményekben való továbbélésének megalapozása, melyek sikeres megvalósítását az alábbi tevékenységek támogatják:									
A FEH társadalmi környezete (érintett szülők, társadalmi, szakmai partnerek) és az alkalmazottak tájékoztatása, és a partnerek bevonása a folyamatba.	2019.04.11.	2019.06.30.	Tankerületi központ vezetője	iskolai alkalmazottak, szülők közössége, Józsefvárosi Önkormányzat	forum, konzultáció	többitforrást nem igényel	az iskola jelenlegi állapotának és kiút keresésének széles körben történő feltérképezése, megismertetése	forum megvalósulása, tankerületi igazgató	csökkenti az információ hiányt, lehetőséget teremt az elvárások tisztázására
A tanulók inkluzív befogadó tárgyi környezetének kialakítására vonatkozó tervek elkészítése.	2019.05.01.	2019.06.30.	Tankerületi központ vezetője	Józsefvárosi Önkormányzat	műszaki-építészeti és gépészeti, valamint felszereltségi/berendezési állapot-felmérés	a felmérés fázisa többitforrást nem igényel	költséghatékony építészeti és infrastrukturális fejlesztési tervek	felmérés eredményét tükröző dokumentum – tankerületi igazgató	az iskola, mint befogadó környezet vonzóvá tétele
A beiratkozott és átvett tanulók beilleszkedésének, nyomon követésének megtervezése, konkrét támogató intézkedések és végrehajtásuk. Az intézményváltást támogató program bevezetése.	2019.04.11.	folyamatos	intézményvezető, osztályfőnökök	nevelőtestület és NOKS kollégák	megfigyelés, interjú, egyéni értékelő lap	osztályfőnöki időkeret	egyéni gondoskodás mellett a tanulók erősebb kötődése az iskolához	tanulól vezető feljegyzések, osztályfőnökök	csökkenti az LVT arányt, növelheti az iskolai kötődést, növelheti a tanuláshoz való pozitív attitűd kialakulását
Az érintett FEH nevelőtestületi értékeinek feltérképezése, erőforrástérkép készítése és ennek alapján képzési terv készítése.	2019.05.02	2019.10.31.	intézményvezető	munkaközösség-vezetők	kérdőíves felmérés	intézményvez. kérdőív pedagógus kérdőív PC, nyomtató, fénymásoló	erőforrástérkép alapján képzési terv	fél éves beszámoló, intézményvezető	pedagógusok kiegészítése, újfajta feladatmegosztás, aktivitás, egymás értékeinek elismerése
Az Intézkedési Tervvel összhangban a kialakítandó jogszabály, más jogszabályok, más jogszabályok megvalósítására vonatkozó lépések egyeztetése a fenntartóval, a tankerület jogszabályban meghatározott Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének figyelembevételével.	2019.07.01.	2019.09.30.	Tankerületi központ vezetője, intézményvezető	fenntartók, tankerületi szakreferensek, mk. vezetőik, nevelőtestület, szülők közössége, tankerületi intézményvezetők, civil szervezetek	konzultáció, kérdőíves felmérés, adatgyűjtés az óvodákban távozókról a fenntartókkal	tanterületi szakreferensek és munkaközösségvezetők többit feladata	kerületi köznevelési programok kínálatának célzott bővítése	konkrét oktatásszervezési feladatmegosztás ellenőrzése – tankerületi szakreferensek	megfelelő és vonzó egyedi köznevelési arculat, intézményi képzési profiljának tisztulása, vonzóvá válása
Az érintett nevelőtestület felkészítése az intézkedések hatásaira, következményeire, az inklúzió szempontjainak	2019.06.25.	2020.09.30.	Tankerületi központ vezetője	Intézményvezetők	előadás, fórum	projektor, laptop	tájékozott, együttműködő, egymás munkáját elismerő munkavállalói	Véleménykérő lap az értekezlet végén, tankerületi központ vezetője	Intézményközi kerületi együttműködés, stigmatizáció csökkentése, intézményi

követésére.						kör	értékek elismerése
Óvoda-iskola, alsó-felső tagozat átmenetet és általános iskola-középiskola átmenetet támogató program tervezése, az erettségítő középiskolákkal együttműködve.	2019.05.02.	2019.09.15.	Tankerületi központ vezetője, óvodavezetők, intézményvezetők	munkaközösség vezető, nevelőtestület, pályaválasztási szaktanácsadók, pszichológusok	Nyílt napok, bemutató foglalkozások, pályaelemzések, egyéni pályaválasztási tanácsadás, adatgyűjtés az óvodákból távozókról az intézményvezetőkkel	foglalkozás-vezető pedagógusok, tanácsadók, pszichológus projektor	szakmai kommunikáció a köznevelés különböző szintjeinek pedagógusai között, gyermekek és tanulók sikeres „köznevelési szint” váltása
							megfigyelés, feljegyzés, értékelő lapok – intézmények vezetői
							LVT arány, tanulási kudarc, intézményi értékek elismerése
A 2019-2020-as tanévben az előkészített intézkedések megvalósítására irányulnak a tevékenységek: a FEH pedagógusainak foglalkoztatása befogadó intézményekben, a tanulókra vonatkozó egyéni fejlesztési tervek és eredmények megosztása, a befogadó intézményekben kerülő tanulók utánkövetése, valamint az átmenet folyamatát támogató program működtetése a befogadó iskolákban. Mindehhez az alábbi tevékenységek jelentenek biztosítékot:							
A tanulók inkluzív befogadó környezetének kialakítása.	2019.09.01.	2022.08.31	Tankerületi központ vezetője	intézményvezető, Józsefvárosi Önkormányzat a	Beruházás, felújítás, karbantartás, felszerelés beszerzése	A szükséges költségvetési forrás biztosítása (a KK által jóváhagyott terveknek megfelelően)	Formájában és felszereltségében megújult vonzó intézmény
A tanulók beilleszkedésének nyomon követése.	2019.09.01.	folyamatos	intézményvezető, osztályfőnök, iskolapszichológus	nevelőtestület és NOKS kollégák	megfigyelés, interjú, egyéni értékelő lap	osztályfőnöki időkeret, értékelő team-ek kialakítása	gazdasági igazgatóhelyettes, oktatásminőség
A fenntartó folyamatos tájékoztatása az oktatásszervezési folyamatok alakulásáról.	2019.05.15	folyamatos	intézményvezető	munkaközösség-vezetők	beszámoló	munkaközösség-vezetők időkerete	csökkentheti az LVT arányt, növelheti az iskolai kötődést, növelheti a tanuláshoz való pozitív attitűd kialakulását
A minőségi oktatás megteremtését szolgáló intézkedések							
Leírása	Kezdet	Vége	Felelős	Megvalósítás a bevonottak köre	módszer	Erőforrásigény	Elvárt eredmény
A nevelőtestület releváns gyakorlati repertoárjának és napi kihívásainak, valamint a tanulók körében tapasztalt kihívások feltérképezése, különösen: az évismeretek, a hiányszakok, a tanulói eredményesség (OKM) okaira; a motiváció fejlesztésére és az értékelésre vonatkozó helyi gyakorlatára, a belső	2019.05.02.	2020.05.30.	Intézményvezető	Pedagógiai értékelési szaktanácsadói csoport, munkaközösség-vezetők	adatelemzés, dokumentumelemzés, koordináló megbeszélések	Intézményi adatbázis, intézményi alapidokumentumok,	rendszerezés felvételek, beszámolók, intézményvezető
							csökkenhet az évismeretek, a hiányszakok száma és aránya, javulhat a tanulói eredményesség (OKM)
							Mely problémá(k)ra van hatása?
							Nyomonkövetés módja, felvétele
A lemorzsolódási veszélyeztetettséghez hozzájáruló tényezők hatásának mérséklésére, így a tanulói eredményességet is befolyásoló helyi oktatásszervezési, módszertani, partnerkapcsolati, nevelőtestületen belüli együttműködési gyakorlat, a pedagógusi – és a tanulói kompetenciák fejlesztéséhez szükséges helyzetfeltárás, és a releváns beavatkozások megtervezése, ezek bevezetése díj a tevékenységek középpontjában:							

alapdokumentumaiba				nevelőtestület						
Általános iskola-középiskola átmeneti program működtetése	2019.05.02.	folyamatos /negyedéven	intézményvezető	intézményi pályaválasztási felelős, pályaválasztási szaktanácsadó, osztályfőnökök	intézménylátogatás, szakmai bemutatók, pályaválasztási tanácsadás	FPSZ pályaválasztási tanácsadói	tudatosabb pályaorientáció	feljegyzések, intézményvezető	LVT számának és arányának csökkenése, tudatosabb pályaorientáció	
Helyi közösség, partnerség építése (családi nap) a FEH-en belül.	2019.05.01.	2019.05.30.	intézményvezető	szaktanácsadó	Multiplikációs tréning	laptop, projektor, nyomtató, fénymásoló	az iskola külső és belső kapcsolatainak erősödése, a konfliktuskezelés napi gyakorlattá, iskolai kultúrává tétele	véleménynyilvánítás írásban a tréning végén; int. vezető	az intézmény és a család közeledése, kölcsönös elfogadás	
Végzős alap/osztályon mesterképzés/mesterképzésben részt vevő, pedagógusképzésben részt vevő felsőoktatási hallgatók, illetve végzettséggel rendelkező pedagógusok toborzása.	2019.05.02.	2020.06.30.	tankerületi igazgató, intézményvezető	pedagógusképző felsőoktatási intézmények	terepmunka, intézmény ismertetés	nem igényel többletforrást	végzős pedagógus hallgatók toborzása, felkutatása, pedagógushány csökkenése	intézményvezető	pedagógushány, nevelőtestület túlerheltségének csökkenése	
A tanulói lemorzsolódás veszélyét és az oktatási szegregációt csökkentő intézkedések										
Leírása	Kezdet	Vége	Felelős	Megvalósításb a bevontak köre	módszer	Erőforrásigény	Elvárt eredmény	Nyomonkövetés módja, felelőse	Mely problémá(k)ra van hatása?	
2018-2019-es tanévben az érintett intézmények szegregációs tendenciáinak, az oktatási szegregáció és az iskolai lemorzsolódás helyi összefüggéseinek feltárásához, a szelekció, szegregálódás veszélyének megállapításához és e kihívások megoldásához vezető, a jogszervi, méltányos oktatásszervezés megvalósítására vonatkozó javaslatok megfogalmazásához és problémáival érintett partnerek bevonásához járulnak hozzá a javasolt tevékenységek. A tevékenységek a beiskolázási stratégiák, az osztályba/csoportba sorolás elveinek, eljárásainak a felülvizsgálatát, a tanulói eredményességet befolyásoló tényezők és a humánkapacitás vizsgálatát, a lehetséges és szükséges beavatkozások előkészítését, megtervezését támogatják az alábbiak szerint:										
Ágazati és ágazatközi partnerségi kapcsolatok célzott megerősítése. Együttműködés kialakítása különösen a gyermekjóléti és családsegítő szolgáltatókkal, települési önkormányzatokkal, kisebbségi önkormányzatokkal, extra-curriculáris programokat kínáló civil szervezetekkel, sportegyesületekkel, egyházakkal a tanulók iskolai tanulását hátráltató szociális háttértényezők változása érdekében és az iskolai részvételeit támogató fejlesztési-nevelési törekvések támogatására.	2019.04.15.	folyamatos	tankerületi igazgató, intézményvezető	gyermekjóléti és családsegítő munkatársai, önkormányzati szakreferens, kisebbségi önkormányzat elnöke, civil szervezetek vezetői, sportegyesület ek és egyházak képviselői	konzultáció, értekezlet, tevékenységek feltérképezése	nem igényel többletforrást	a közreműködők tevékenységeinek megismerése, az oktatási szegregáció elleni küzdelemben való használhatósága	kb. kéthavonta konzultáció, tankerületi igazgató	oktatási szegregáció csökkenése, deszegregációs cselekvési terv	
Antiszegregációs jó gyakorlatok, dinamikák, eljárások, deszegregációs modellek megismerése, a tankerületi	2019.06.30.	2019.11.30.	tankerületi igazgató, antiszegregációs referens	intézményvezetők, tanügyigazgatósi referensek,	értekezlet, munkacsoport megbeszélés, workshop	nem igényel többletforrást	az intézményvezetők toleranciájának növelése, elfogadás erősítése, jó	dokumentumok, feljegyzések, antiszegregációs referens	szegregáció csökkenése, köznevelési deszegregáció erősítése	

szintű Antiszegregációs Munkacsoport tevékenységének, a Munkacsoporttal történő együttműködés folyamatba ágyazott értékelése. A településen érintett köznevelési intézmények tájékoztatása a deszegregációs stratégiákról, antiszegregációs jó gyakorlatokról az Antiszegregációs Munkacsoporton keresztül.				antiszegregációs munkacsoport tagjai			gyakorlatok megismerése		
A FEH részt vesz a tankerületre bírói ítéletben meghatározott deszegregációs és jogszabályban meghatározott Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének előkészítésében, megismerésében, véleményezésében.	2019.04.30.	2019.06.30.	tanterületi igazgató, antiszegregációs referens, intézményvezető	intézményvezető, antiszegregációs munkacsoport	konzultáció, dokumentumelemzés	nem igényel többletforrást	intézményi vélemények beépítése a TEIT-be	dokumentumelemzés, feljegyzés, tankerületi igazgató	érdekvérvényesítés
A deszegregációs döntések szakmai előkészítése, a deszegregációs minták, tervsablonok kiválasztása és elkészítése.	2019.05.31.	2020.06.30.	intézményvezető	intézményfjelle szési szaktanácsadó	pedagógus továbbképzés, POK vezetőképzés (Tanügyi, szakmai és szervezettefejlesztési lehetőségek a vezetői kompetenciák mentén)	nem igényel többletforrást	vezető felkészítése a feladatok irányítására, koordinálására	képzés befejezését igazoló tanúsítvány, intézményvezető	hatékonyabb intézményvezetői munka
Az érintett nevelőtestület felkészítése a deszegregációs intézkedések hatásaira, következményeire, az inklúzió szempontjainak követésére.	2019.05.31.	2019.11.30.	intézményvezető	POK szaktanácsadó, nevelőtestület	érzékenyítő tréning, szituációs gyakorlatok, pedagógus továbbképzés	nem igényel többletforrást	nevelőtestület felkészítése a deszegregációs feladatokra és következményeire	képzés befejezését igazoló tanúsítvány, intézményvezető	hatékonyabb deszegregáció
A tanulói lemorzsolódás, a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzését szolgáló intézményi jelzőrendszer intézményi működtetése és a kapcsolódó tanügyigazgatási adatok pontos, naprakész nyilvántartása.	2019.04.15.	folyamatos, havi jelentés	intézményvezető, tankerületi igazgató	tanügyigazgatósi referens, osztályfőnökök	jelentés, adatelemzés	nem igényel többletforrást	pontosabb, naprakész LVT nyilvántartás	adatbázis, nyilvántartás - intézményvezető	LVT azonnali felismerése
A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók körében az évfolyamismétlők, igazolatlanul mulasztók, a magántanulók számára csökkentését, az OKM eredmények javítását célzó preventív elemek megtervezése.	2019.04.30.	folyamatos	szaktanácsadó, intézményvezető	nevelőtestület	ESL jelzőrendszerben megfogalmazott intézkedések végrehajtása	nem igényel többletforrást	prevenációs intézkedések	dokumentált feladatrendszer, intézményvezető	LVT azonnali felismerése, preventív intézkedések